

TÜRKİYE'DE TOPLUMSAL CİNSİYET VE KADIN ALGISI ARAŞTIRMASI 2020

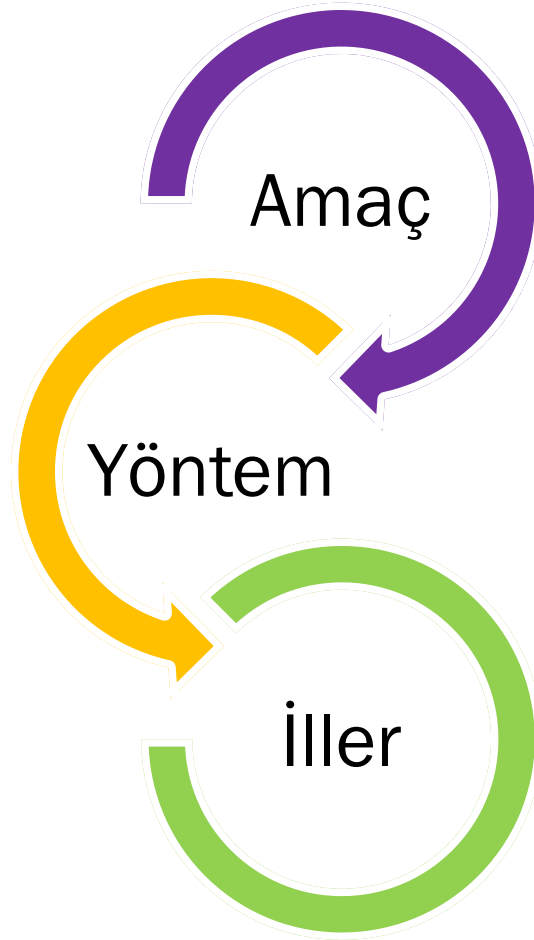

#TTCKAA20

Genel Çerçeve

Araştırma, 2016'dan beri düzenli olarak yapılıyor. Heryıl olduğu gibi bu yıl da **18 yaş ve üzeri Türkiye kent nüfusu** temsil eden **1216** kişi ile gerçekleştirilmiştir. 2019 ADNK verilerine göre kent nüfus, toplam nüfusun %92'sini oluşturmaktadır. Örneklem seçimi küme örnekleme dayalı rastsal örneklem seçimi ile yapılmıştır. Araştırmanın saha çalışması **Ocak-Şubat 2020** tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın saha çalışması Frekans Araştırma tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu yıl sonu itibariyle toplam 6021 kişi ile çalışıldı.

Türkiye'de kamuoyunun toplumsal cinsiyet ve kadınların kamusal alana katılım düzeyini belirleyen ailevi, toplumsal ve siyasi konulara yaklaşımlarını saptamaktır.

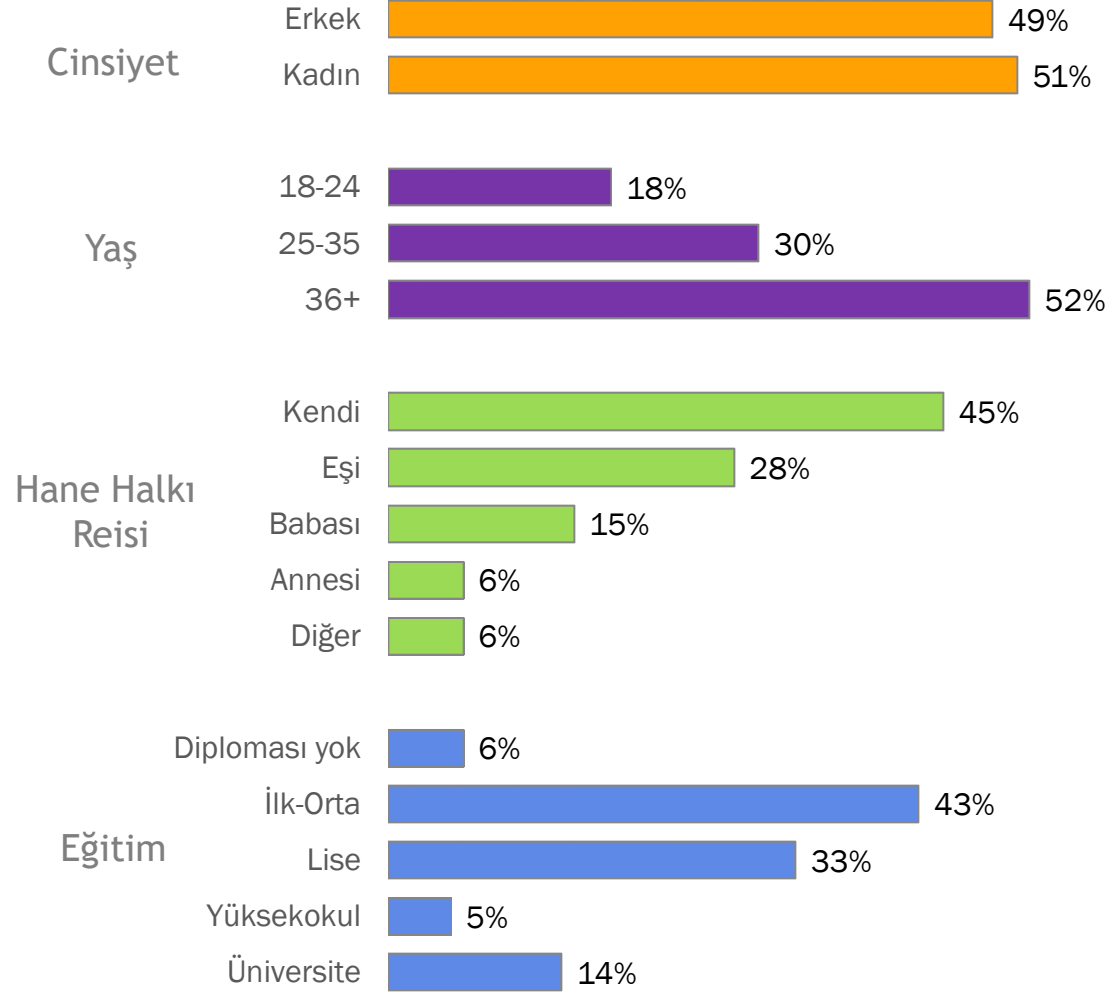
Adana, Ankara, Antalya, Batman, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Samsun, Tekirdağ, Trabzon, Van, Zonguldak

DEMOGRAFI

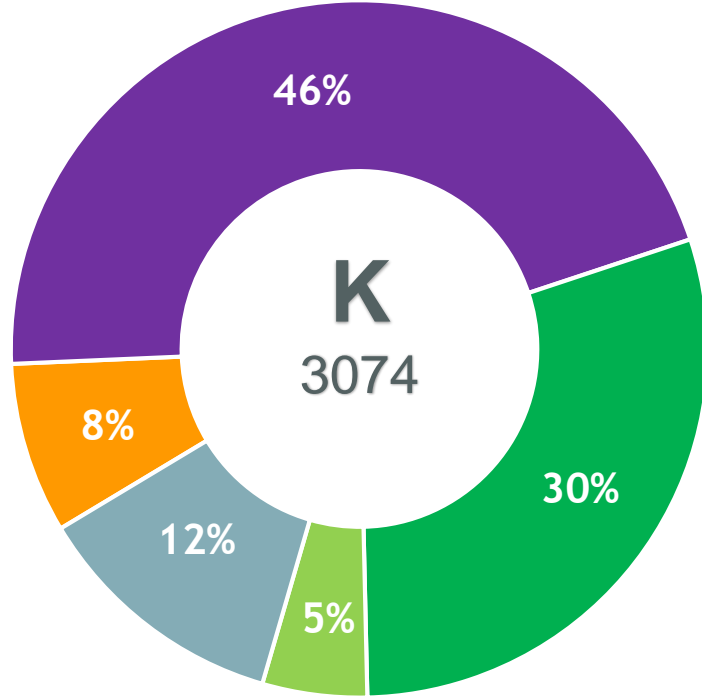
Demografi (2016-2020)

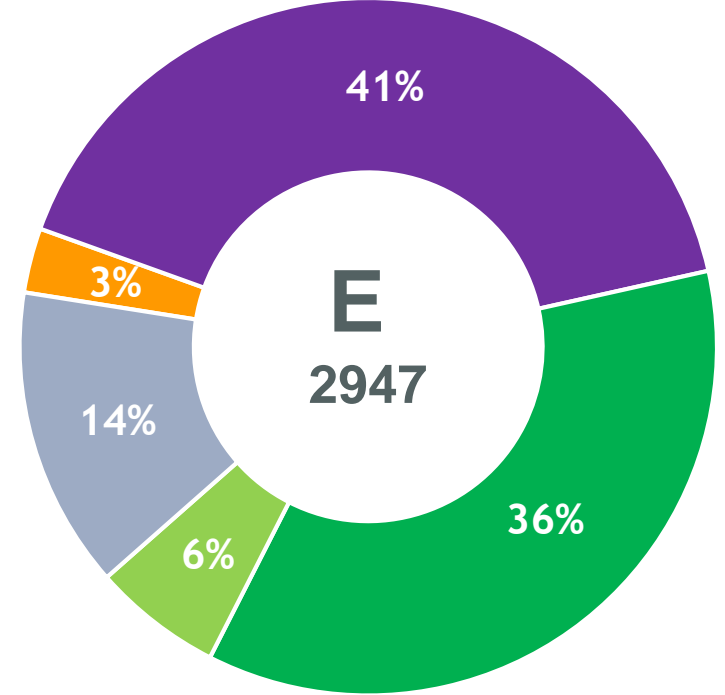
N=6021

Eğitim (2016-2020)

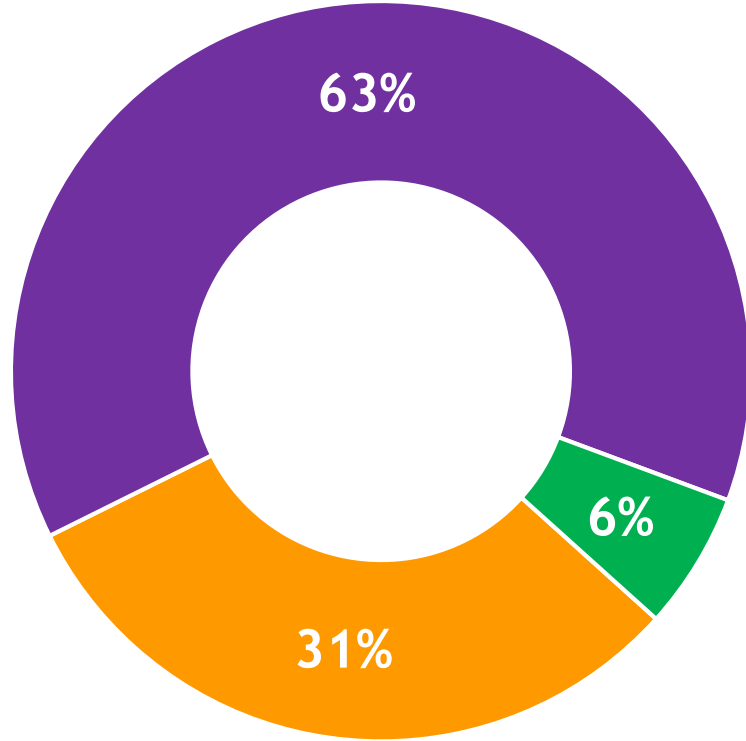
- Diploması yok
- İlk-Orta
- Lise Mezunu
- Yüksekokul
- Üniversite ve üstü

- Diploması yok
- İlk-Orta
- Lise Mezunu
- Yüksekokul
- Üniversite ve üstü

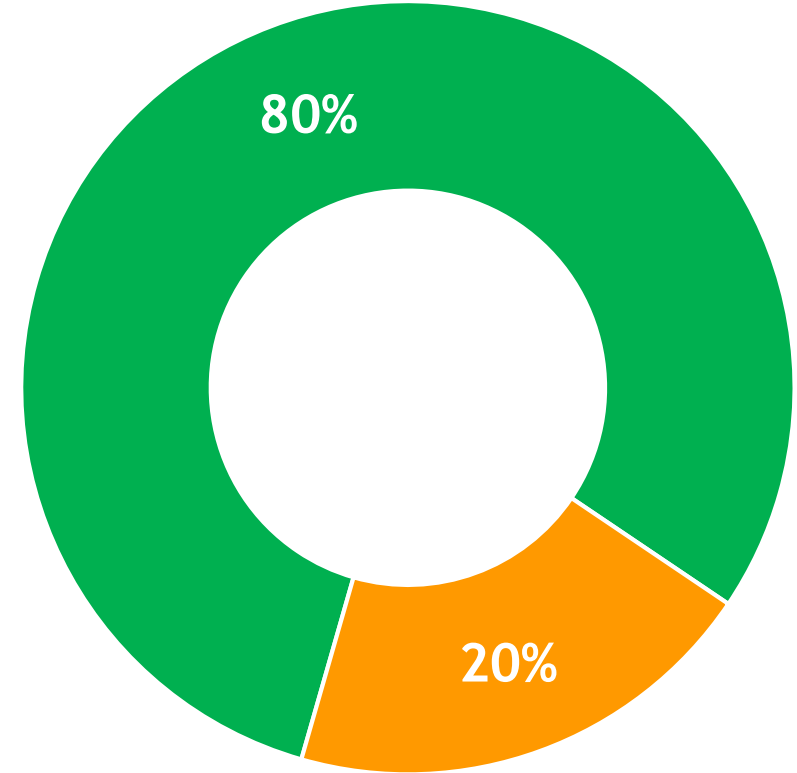
N=6021

Medeni Durum

■ Bekar ■ Evli ■ Boşanmış/Dul

Çocuk Sahibi

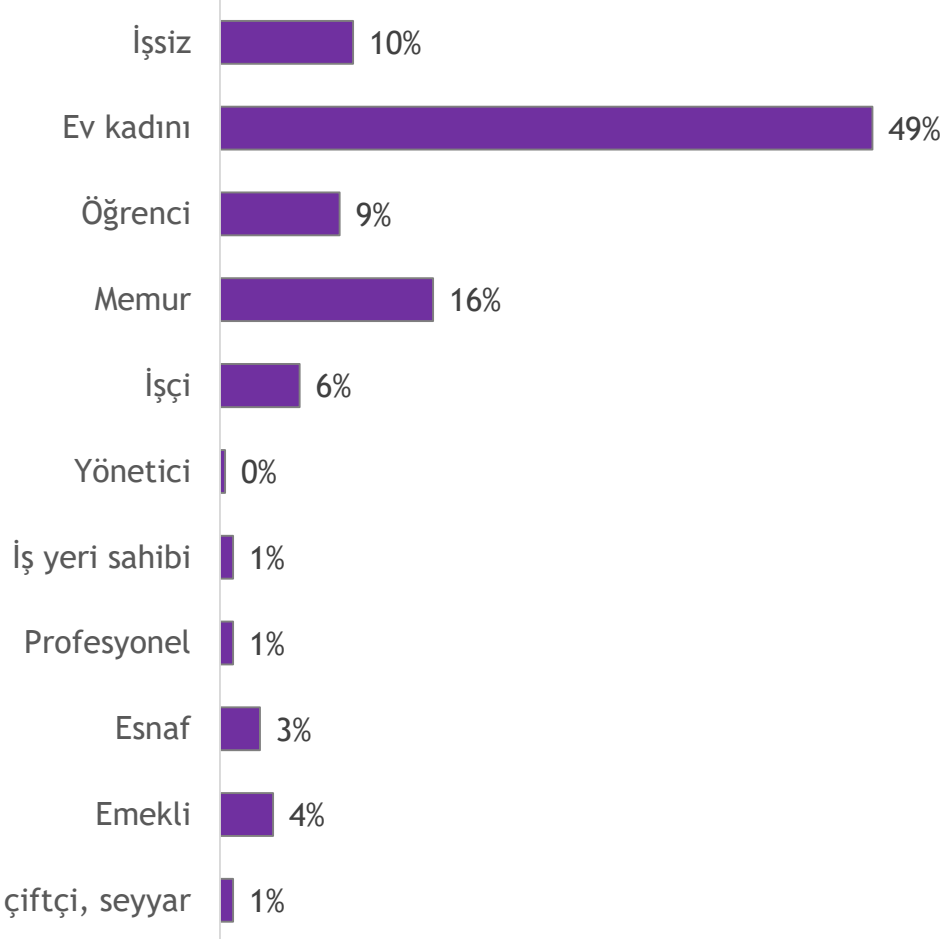

■ Evet ■ Hayır

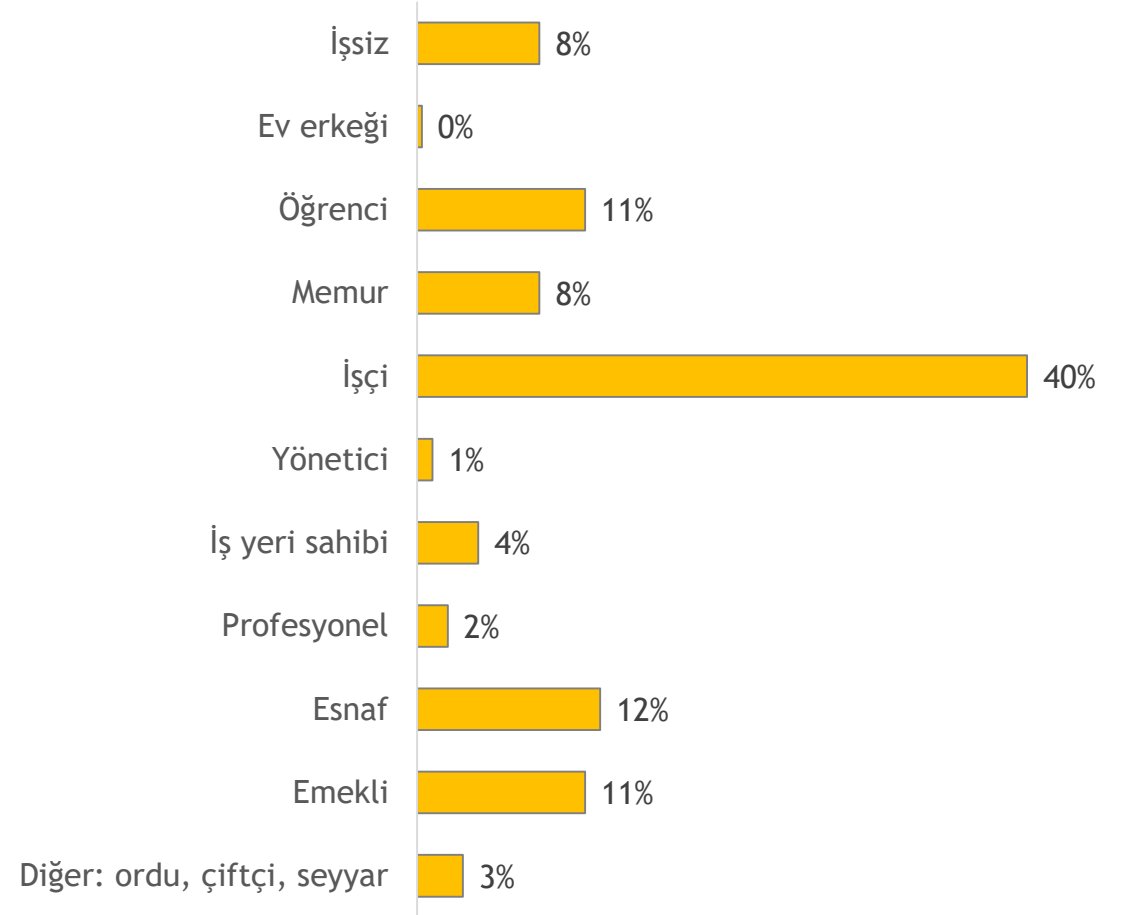
N=6021

Meslek (2016-2020)

KADIN

ERKEK

Diğer: ordu, çiftçi, seyyar

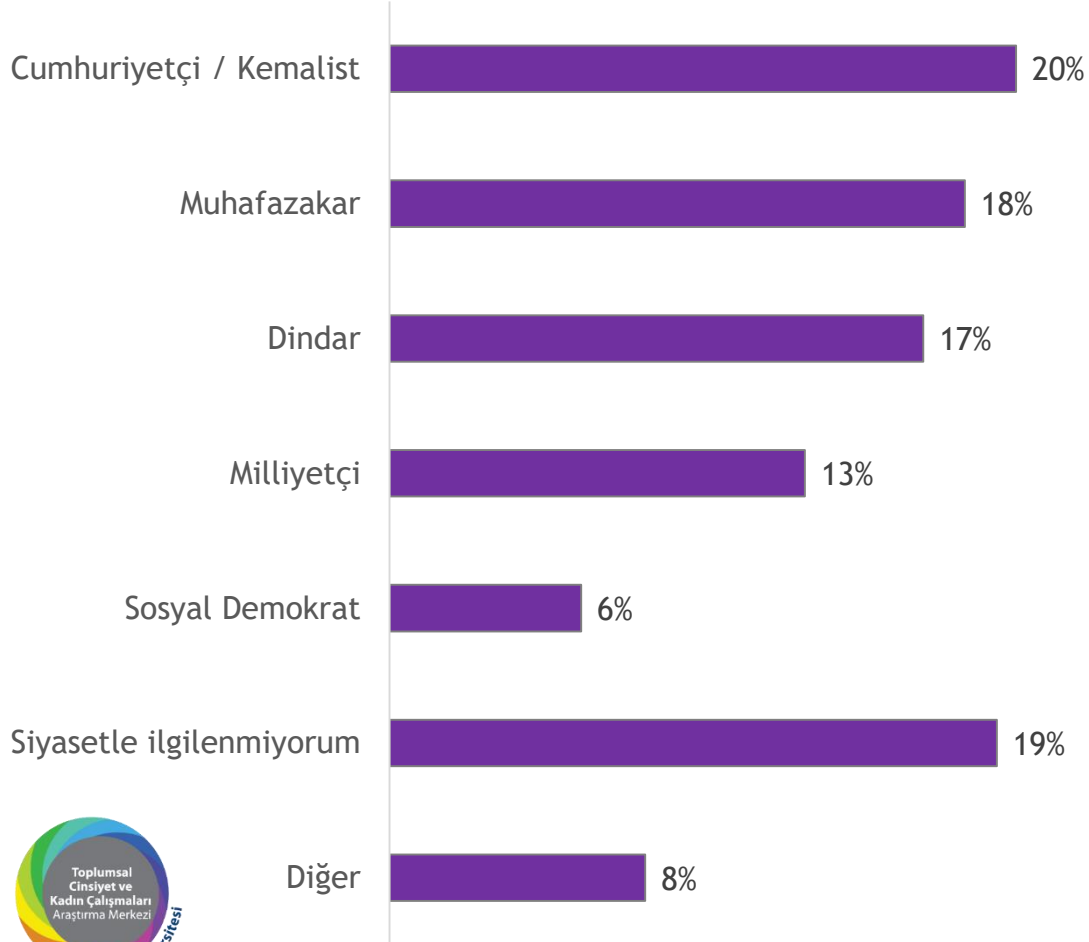

Siyasi tanımlar (2016-2020)

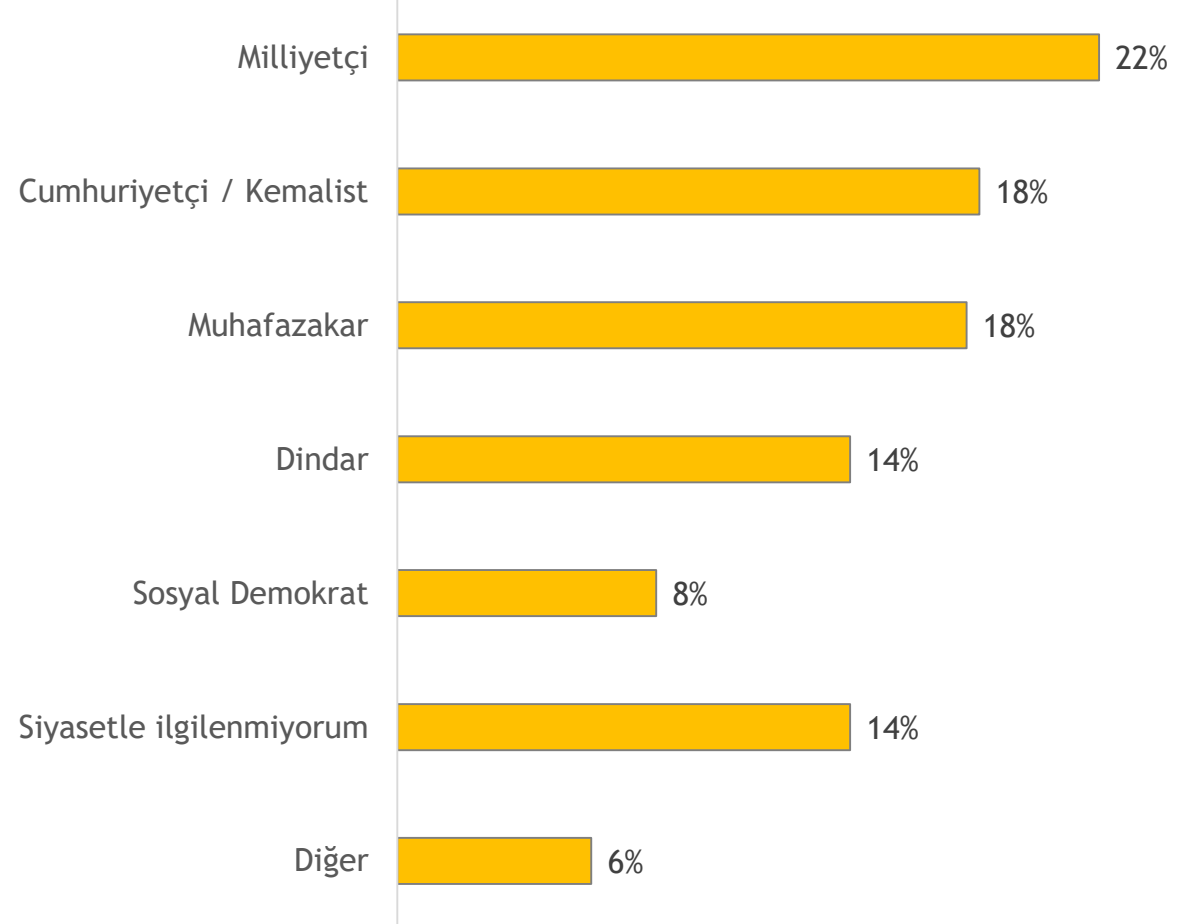
Kendinizi siyasi açıdan nasıl tanımlarsınız?

-Yıllar içinde hem kadın hem de erkekler arasında “siyasetle ilgilenmeyen” grupta büyüme var.
-Milliyetçi olduğunu belirten kişi sayısında yıllar içinde artış devam ediyor. Bu grupta erkek sayısı kadın sayısından hep daha fazla.

KADIN

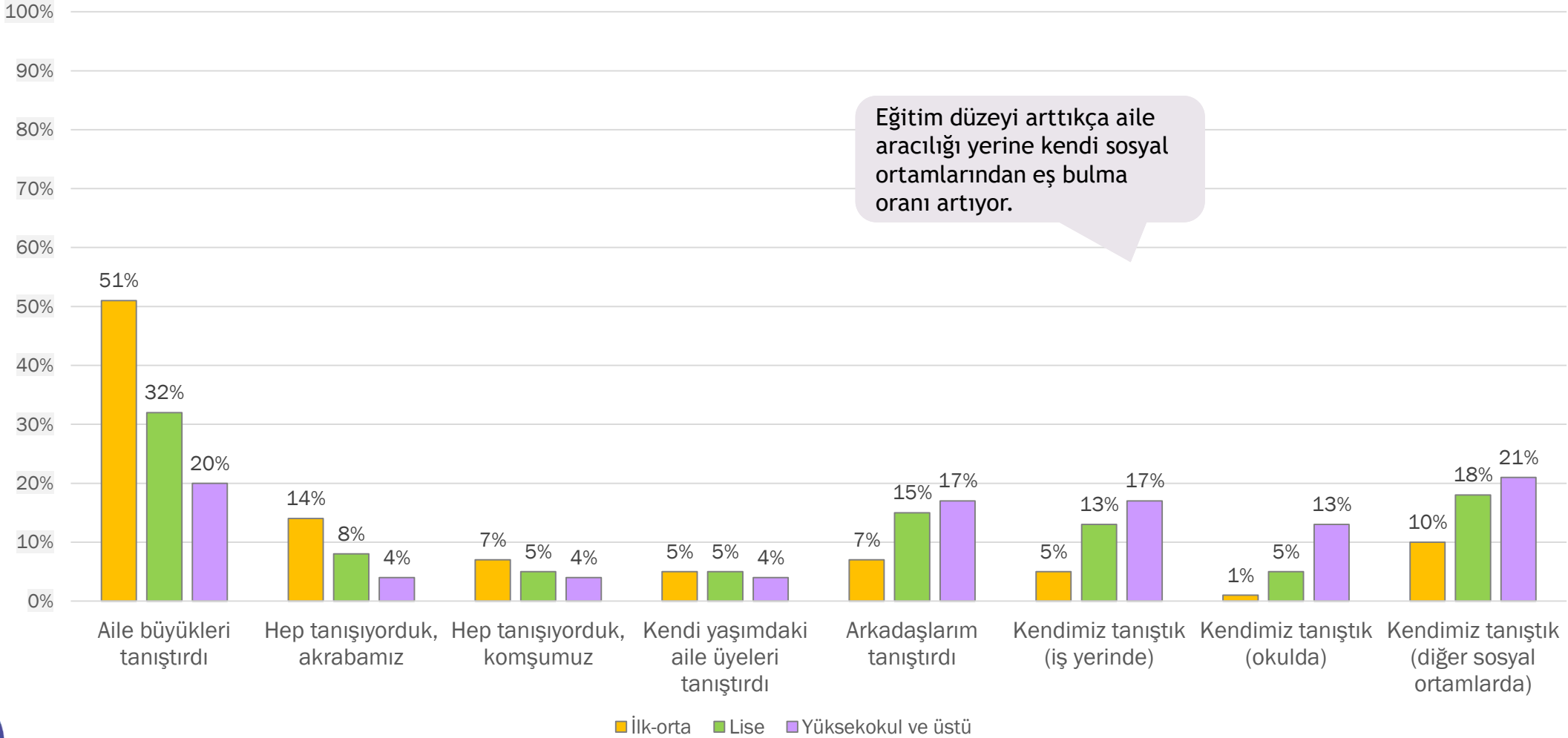
ERKEK

Aile Kurma Kararları

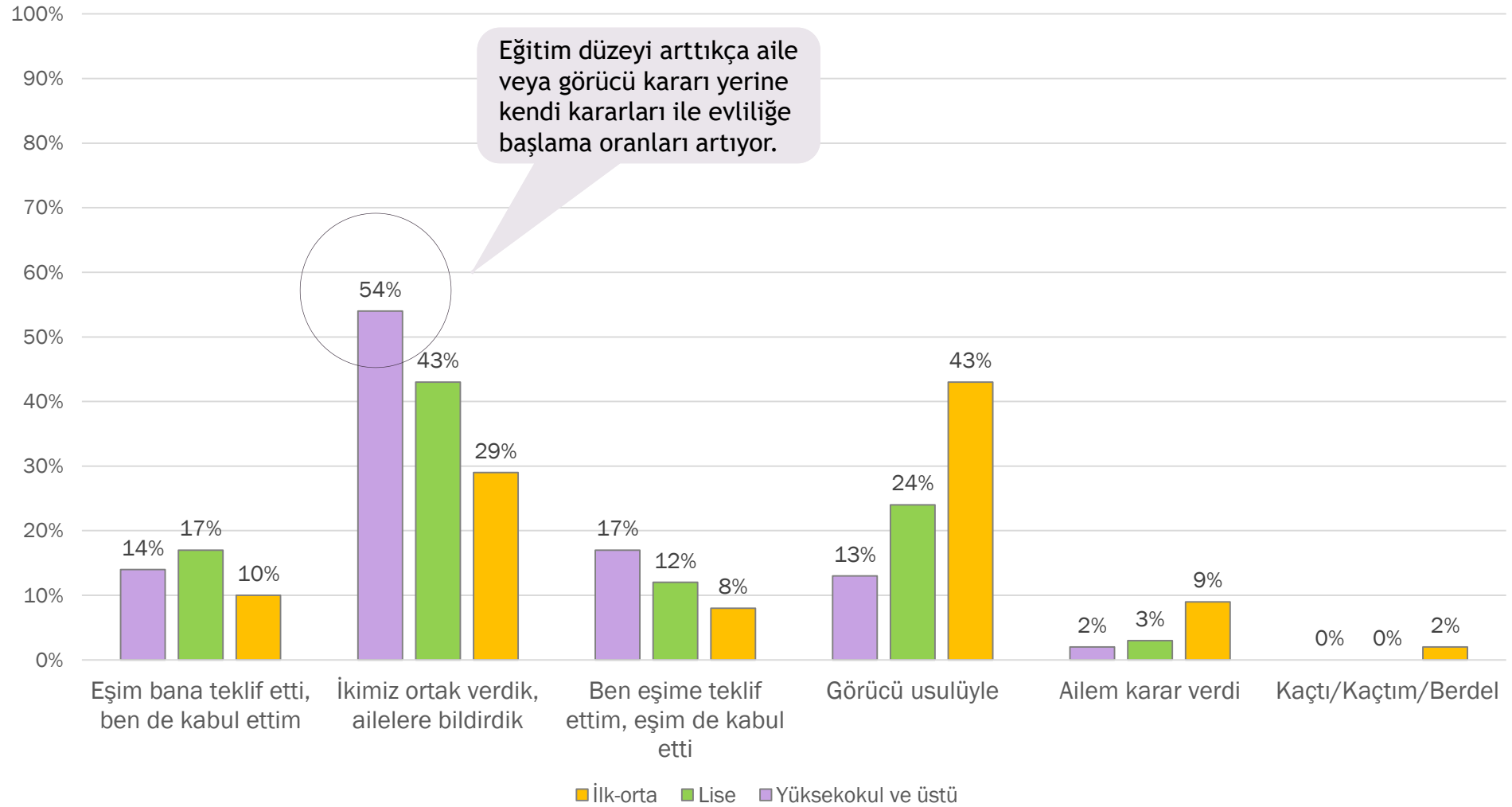
Eş ile tanışma (2016-2020)

Eşinizle nasıl tanıştınız?

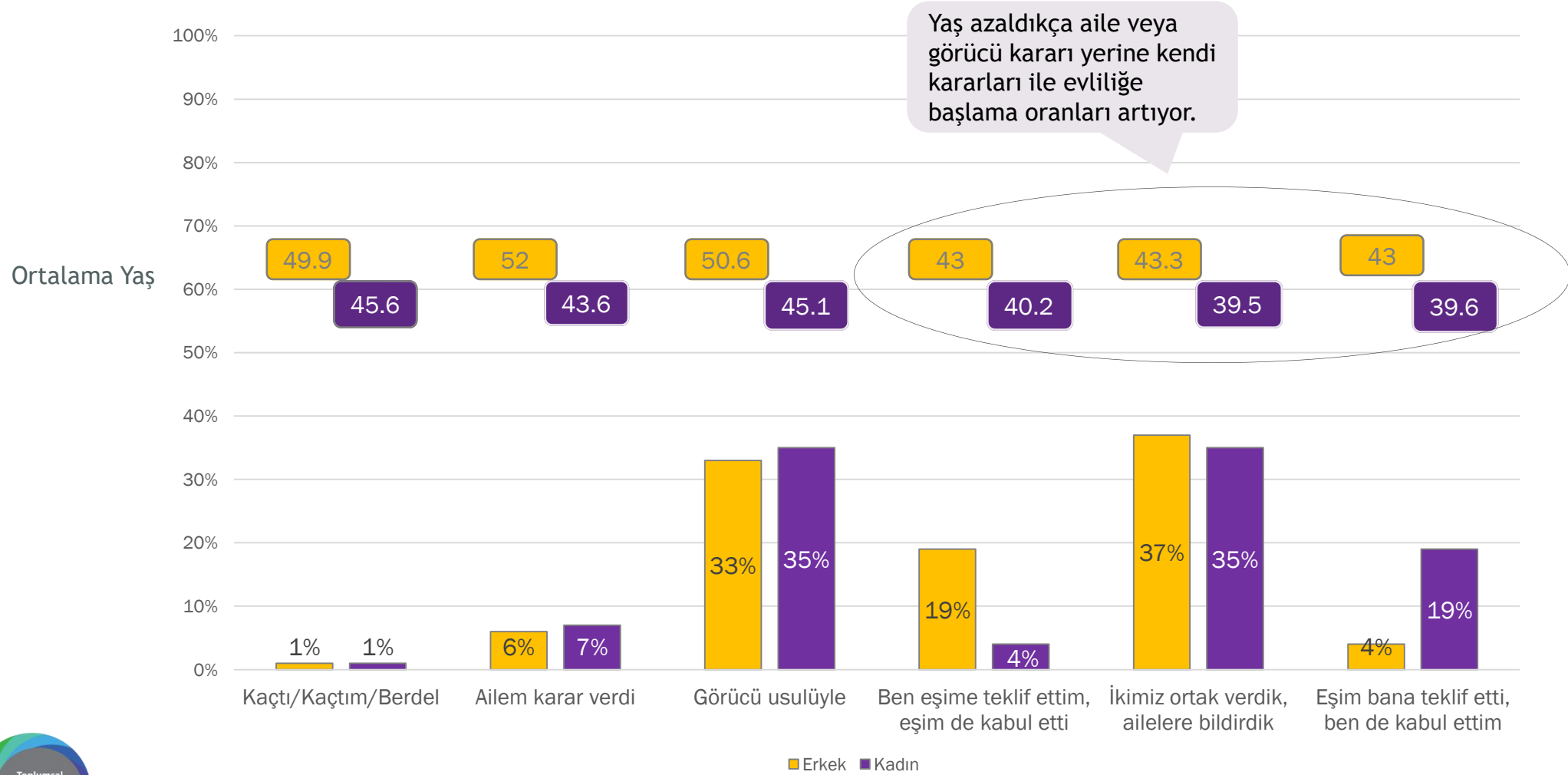
Evlilik Kararı (2016-2020)

Evlilik kararını kim verdi?

Evlilik Kararı 2016-2020

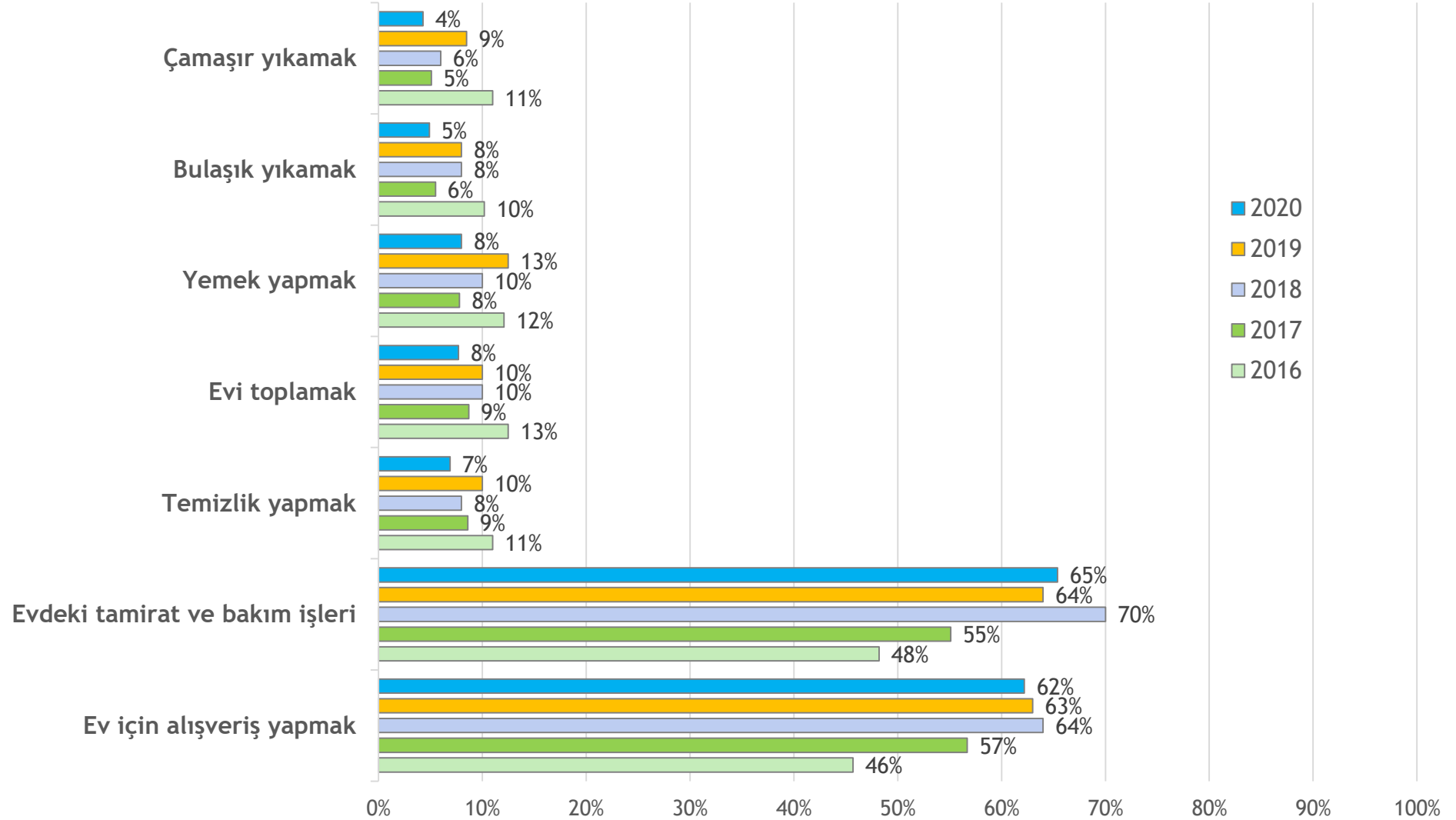
Evlilik kararını kim verdi?

Aile Bakım Sorumlulukları

Erkeklerin Ev İşlerine Katkısı (Düzenli Yapılanlar)

Kadınlara: Eşiniz ev işlerine ne kadar katkı sağlamaktadır?
Erkeklere: Siz ev işlerine ne kadar katkı sağlamaktasınız?

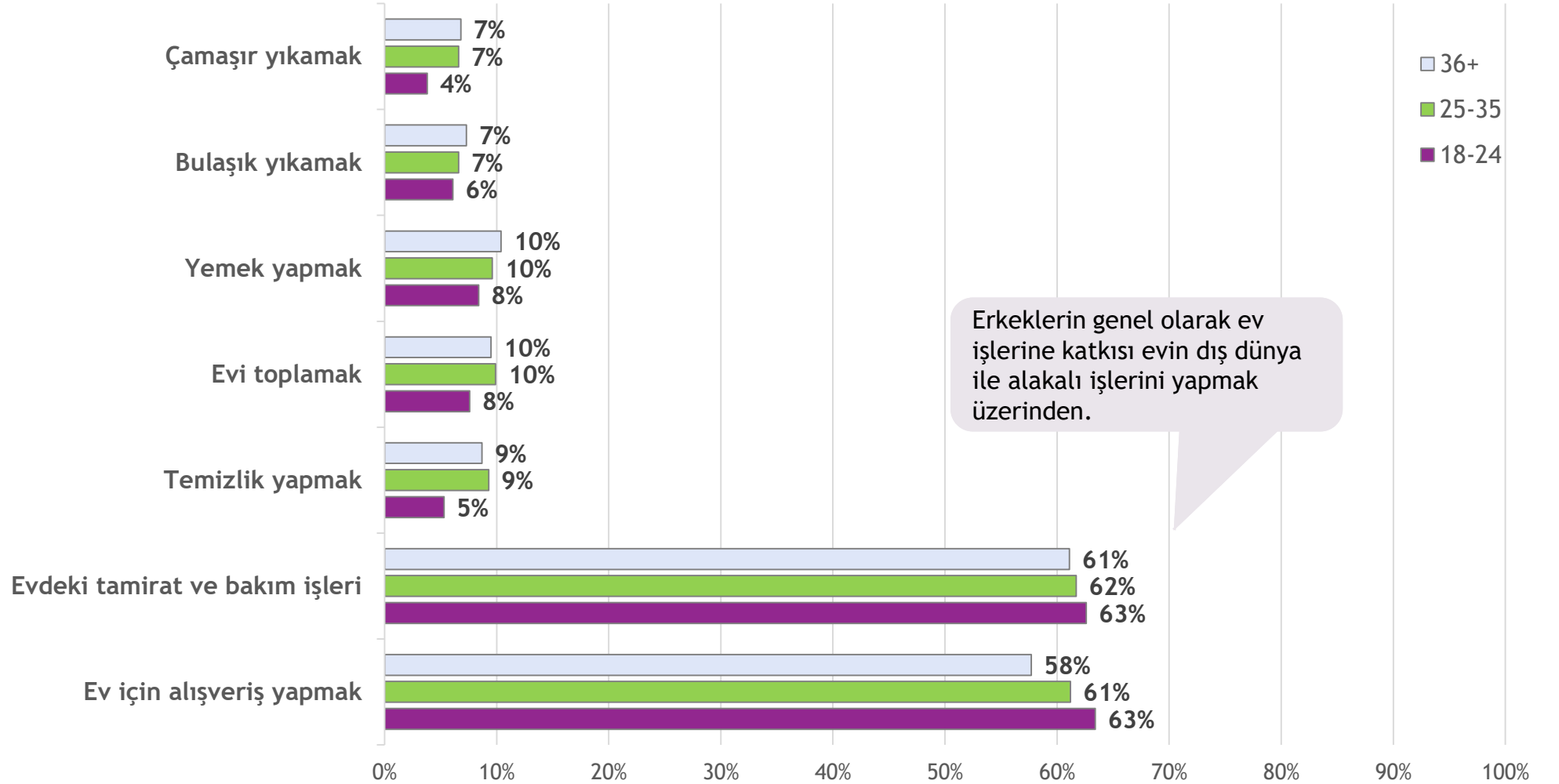

Erkeklerin Ev İşlerine Katkısı (Düzenli Yapılanlar)

Yaşa göre- 5 yıl toplam

Kadınlara: Eşiniz ev işlerine ne kadar katkı sağlamaktadır?

Erkeklerle: Siz ev işlerine ne kadar katkı sağlamaktasınız?

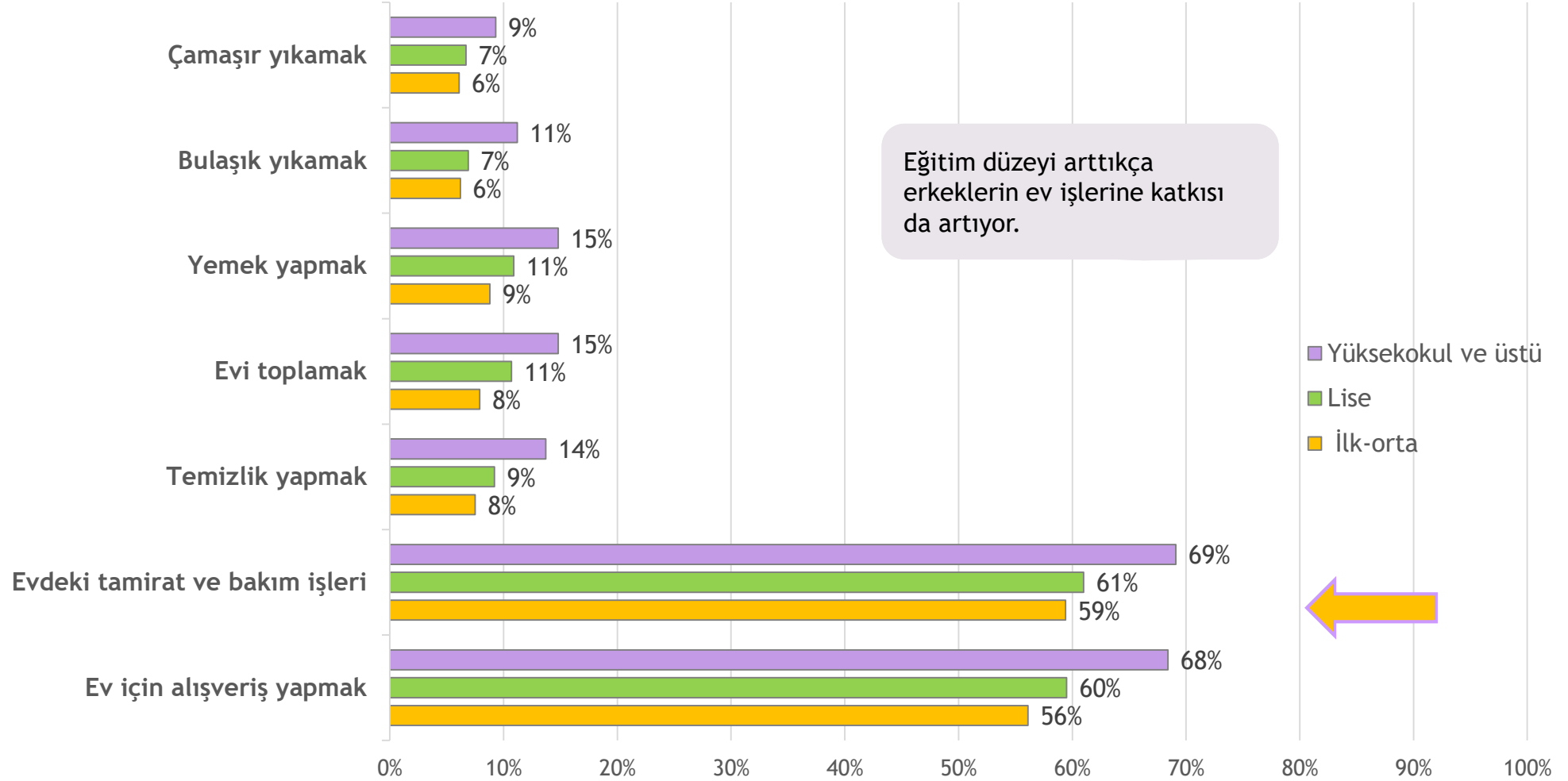

Erkeklerin Ev İşlerine Katkısı(Düzenli Yapılanlar)

Eğitim düzeyine göre- 5 yıl toplam

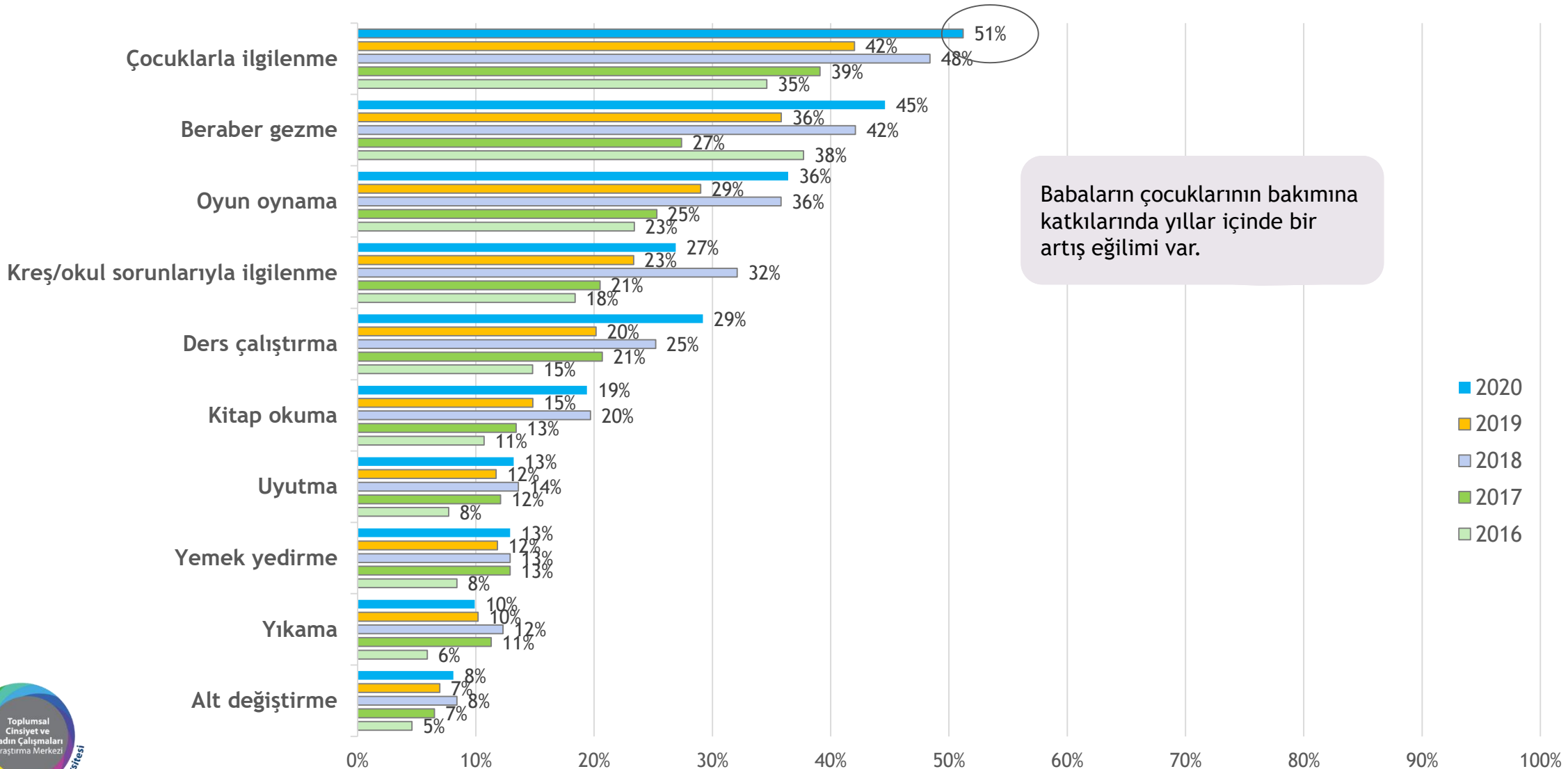
Kadınlara: Eşiniz ev işlerine ne kadar katkı sağlamaktadır?

Erkeklerle: Siz ev işlerine ne kadar katkı sağlamaktasınız?

Babaların Çocuk Bakımına Katkısı (Düzenli Yapılanlar)

Kadınlara: Eşiniz çocukların bakımına ne kadar katkı sağlamaktadır?
Erkeklere: Siz çocukların bakımına ne kadar katkı sağlamaktasınız?

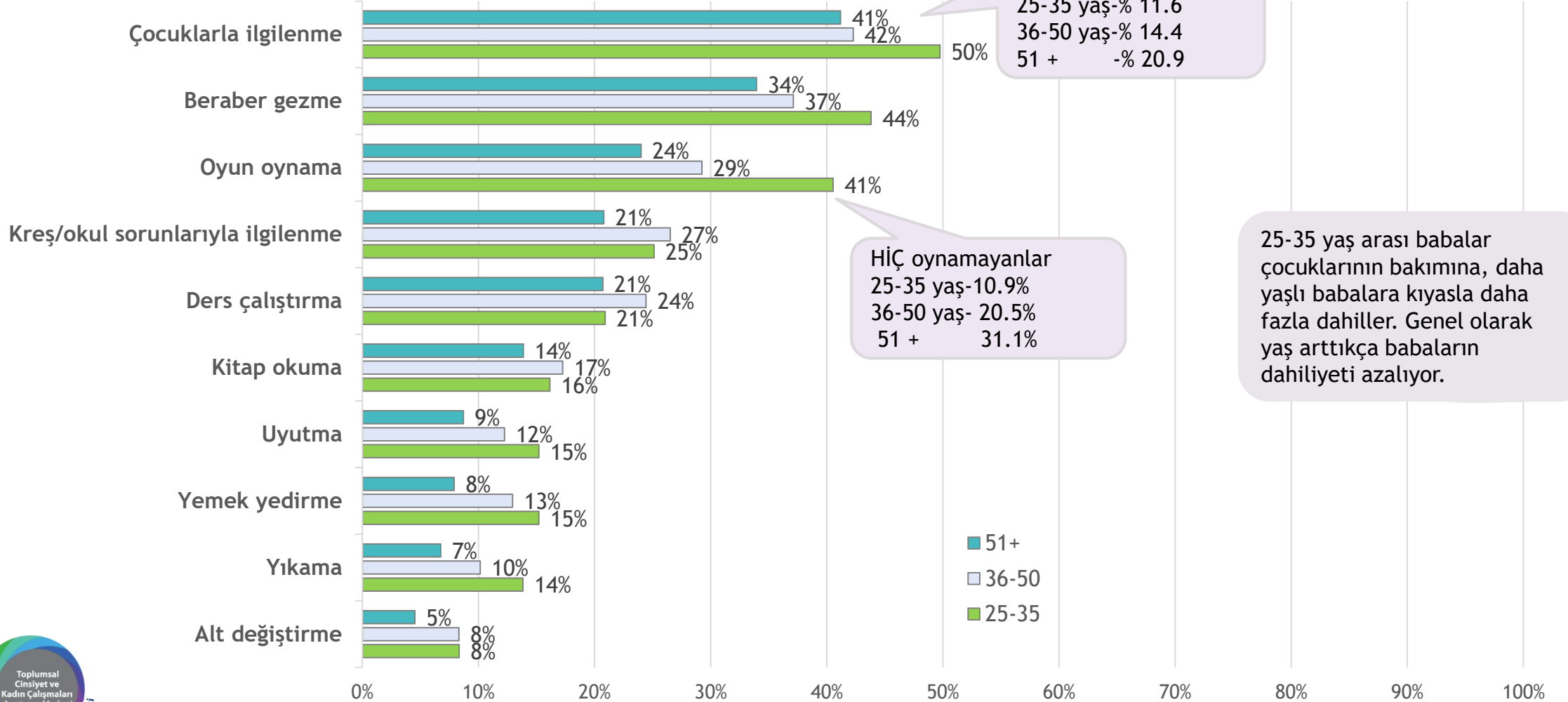

Babaların Çocuk Bakımına Katkısı (Düzenli Yapılanlar)

Ebeveyn yaşına göre- 5 yıl toplam

Kadınlara: Eşiniz çocukların bakımına ne kadar katkı sağlamaktadır/sağladı?

Erkeklerle: Siz çocukların bakımına ne kadar katkı sağlamaktasınız/sağladınız?

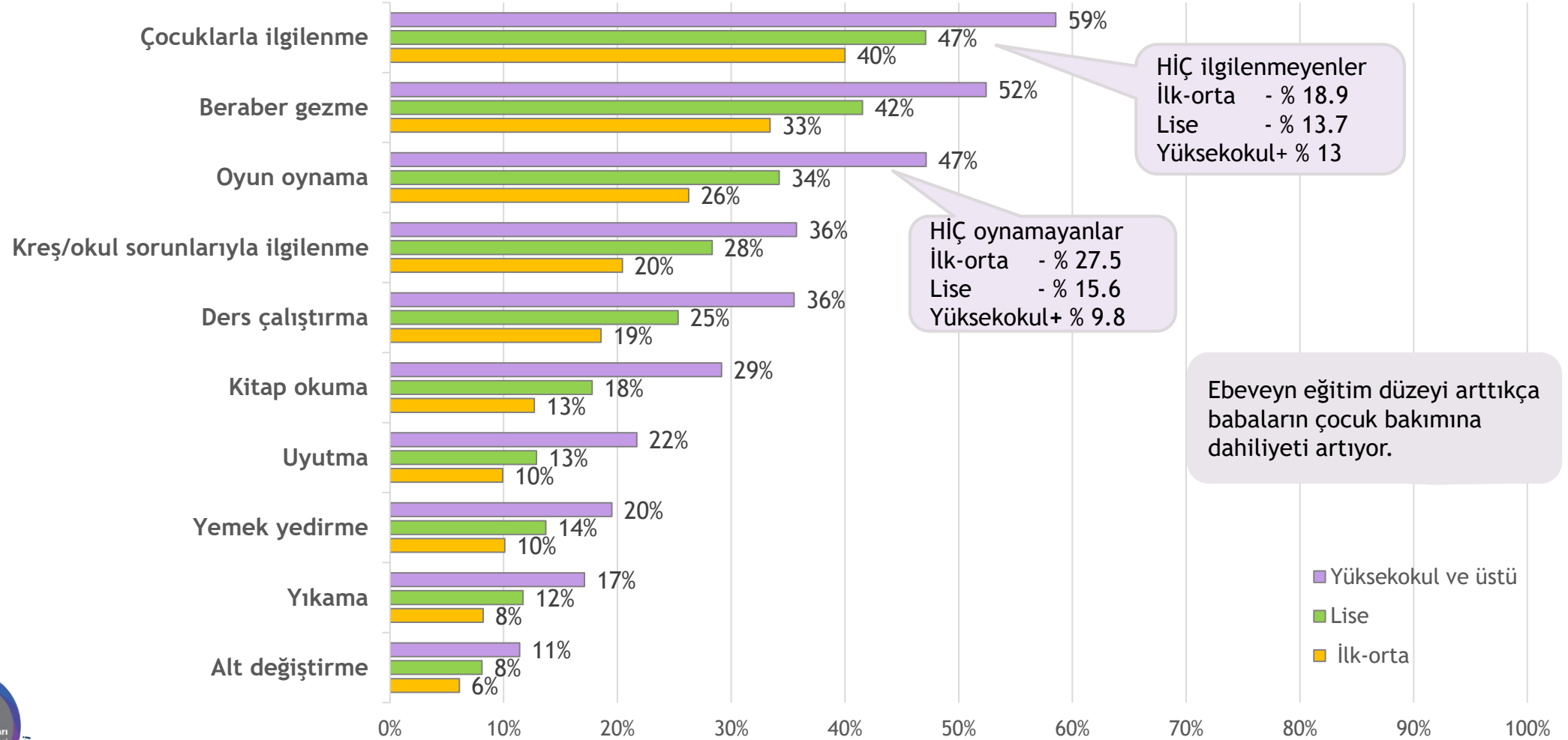

Babaların Çocuk Bakımına Katkısı (Düzenli Yapılanlar)

Ebeveyn eğitime göre- 5 yıl toplam

Kadınlara: Eşiniz çocukların bakımına ne kadar katkı sağlamaktadır?

Erkeklerle: Siz çocukların bakımına ne kadar katkı sağlamaktasınız?

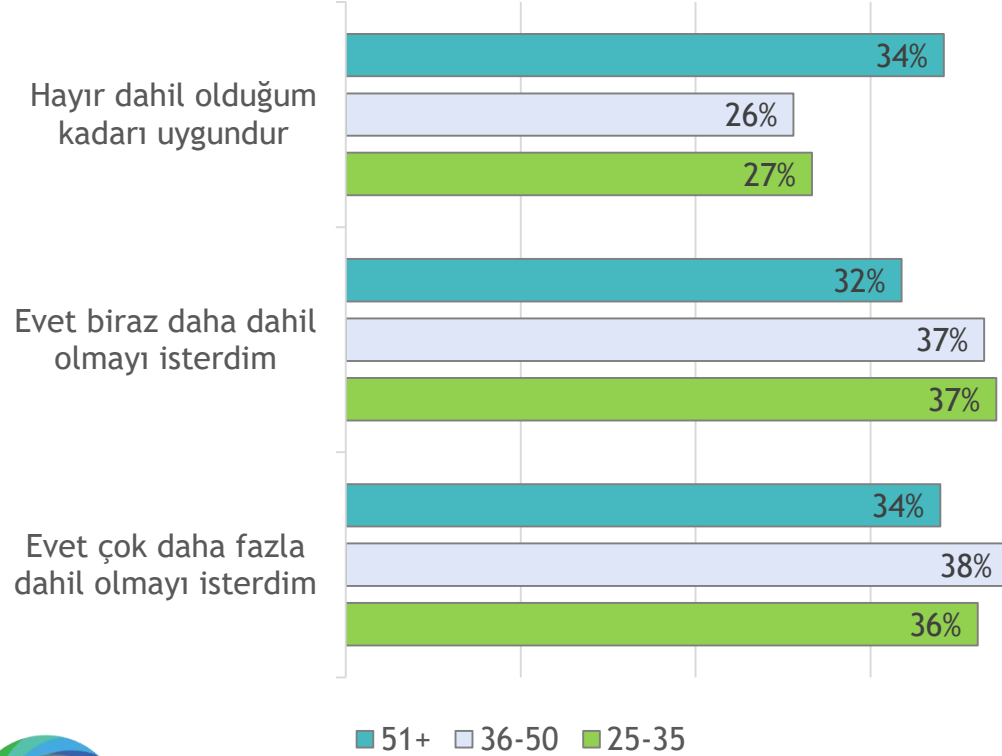
Çocukların Günlük Bakımı

Ebeveyn yaşına göre - 5 yıl toplam

Babalar

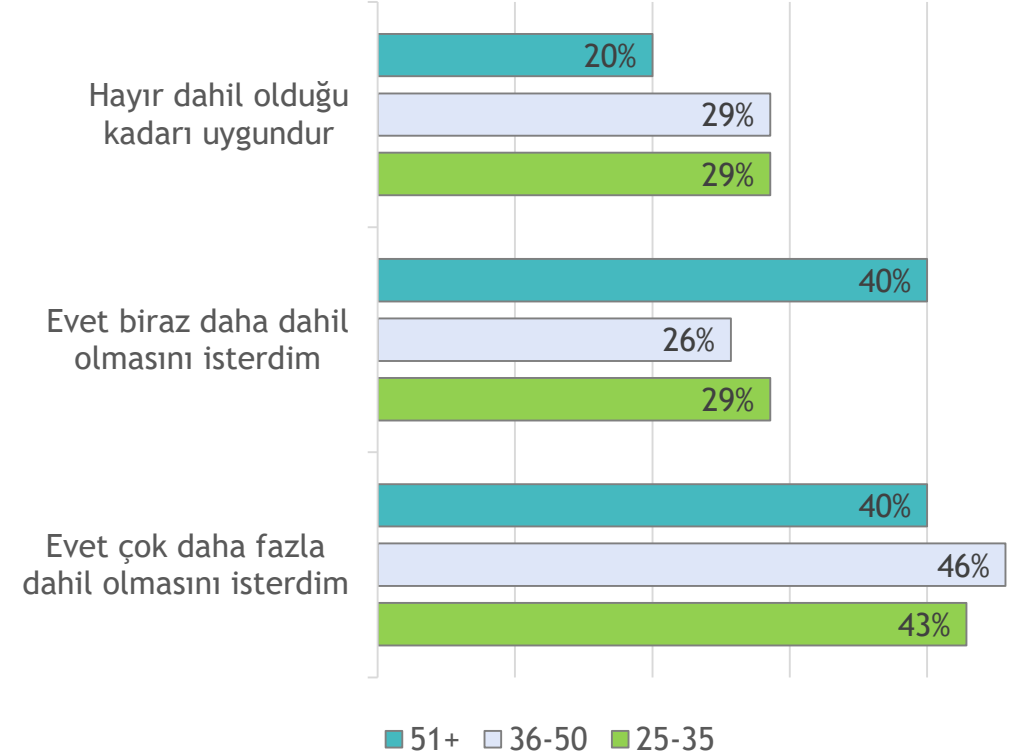
Çocuğunuzun günlük bakımına bu söylediklerinizin ötesinde daha fazla dahil olmak ister miydiniz?

Baba yaşı azaldıkça baba, çocuğunuzun günlük bakımına daha fazla dahil olmak istediğini belirtiyor.

Anneler

Eşinizin çocuğunuzun günlük bakımına bu söylediklerinizin ötesinde daha fazla dahil olmasını ister miydiniz?

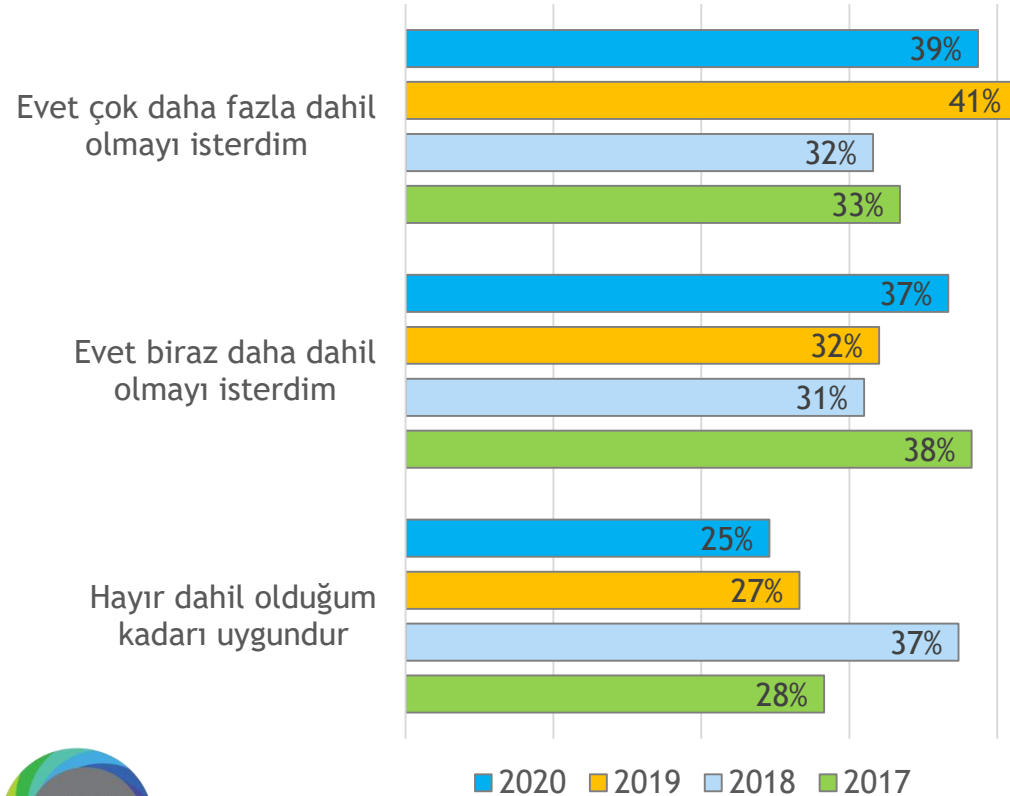

Çocukların Günlük Bakımı

Yıllara göre

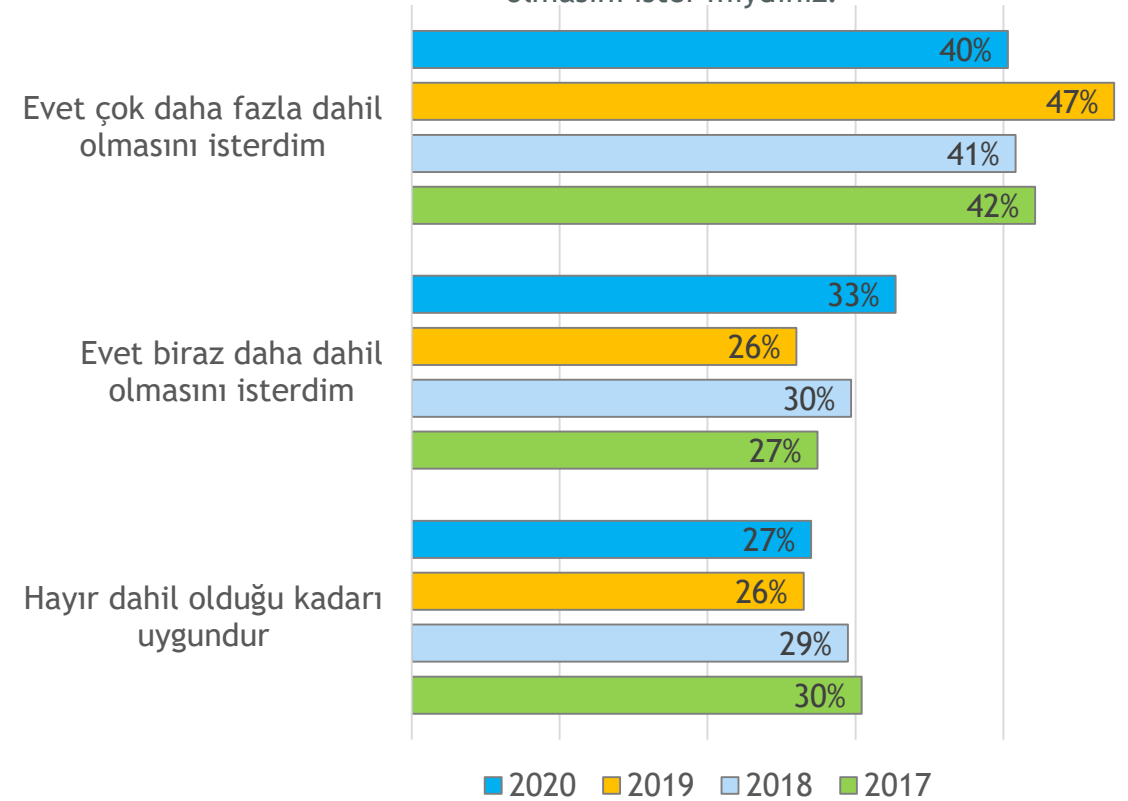
Babalar

Çocuğunuzun günlük bakımına bu söylediklerinizin ötesinde daha fazla dahil olmak ister miydiniz?

Anneler

Eşinizin çocuğunuzun günlük bakımına bu söylediklerinizin ötesinde daha fazla dahil olmasını ister miydiniz?

Çocukların Günlük Bakımı

Ebeveyn eğitim düzeyine göre - 5 yıl toplam

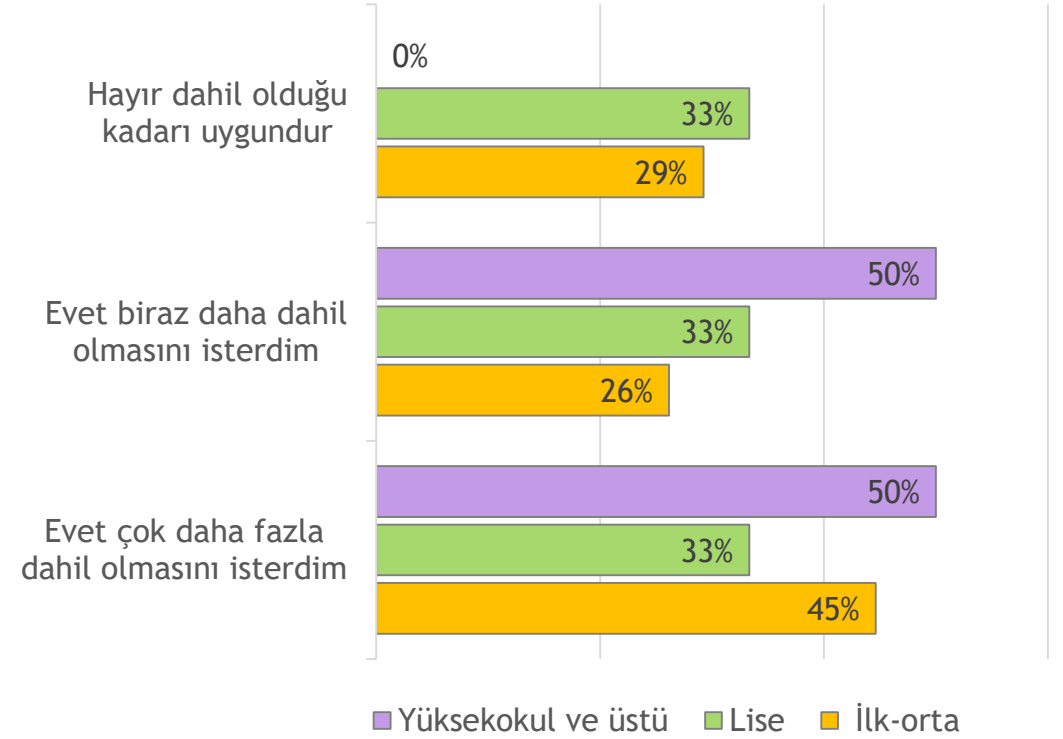
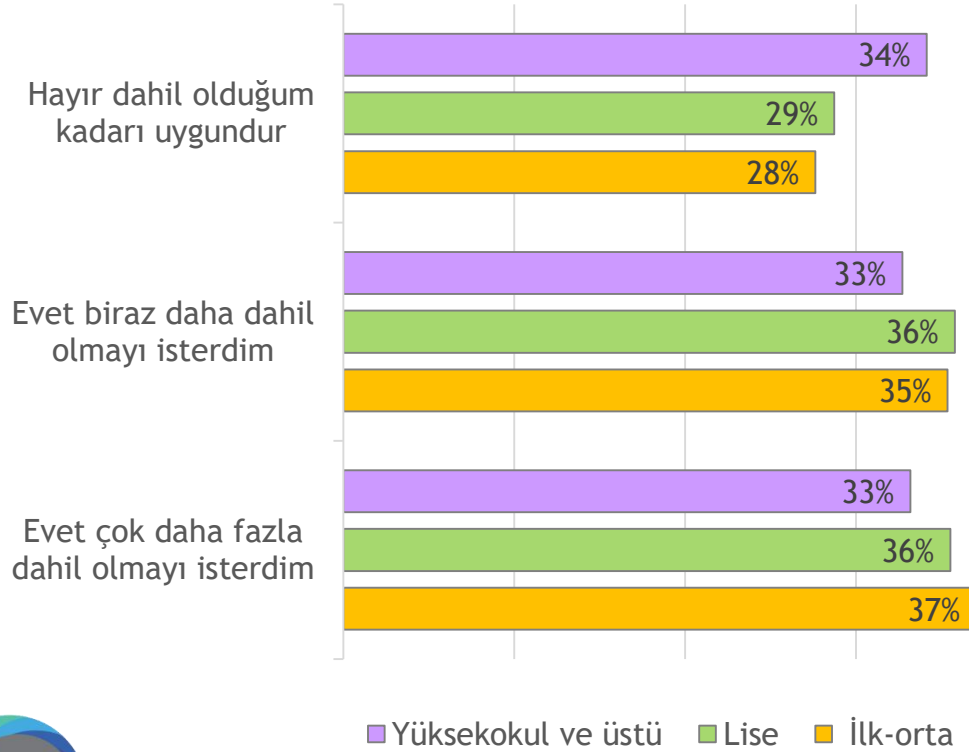
Babalar

Çocuğunuzun günlük bakımına bu söylediklerinizin ötesinde daha fazla dahil olmak ister miydiniz?

Babalarda eğitim düzeyi azaldıkça, annelerde arttıkça, babanın çocuk bakımına dahilietinin artma istek/talebi artıyor.

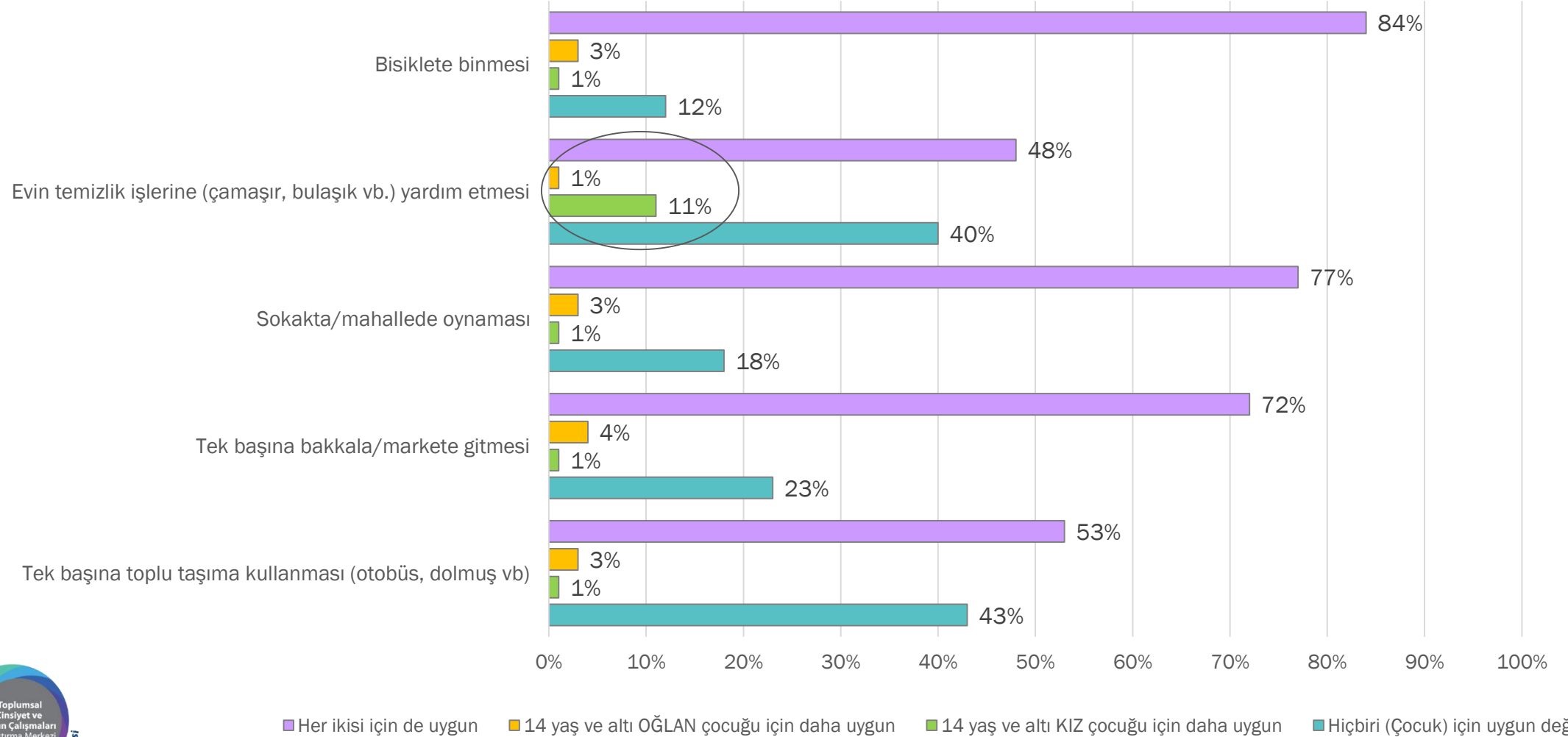
Anneler

Eşinizin çocuğunuzun günlük bakımına bu söylediklerinizin ötesinde daha fazla dahil olmasını ister miydiniz?

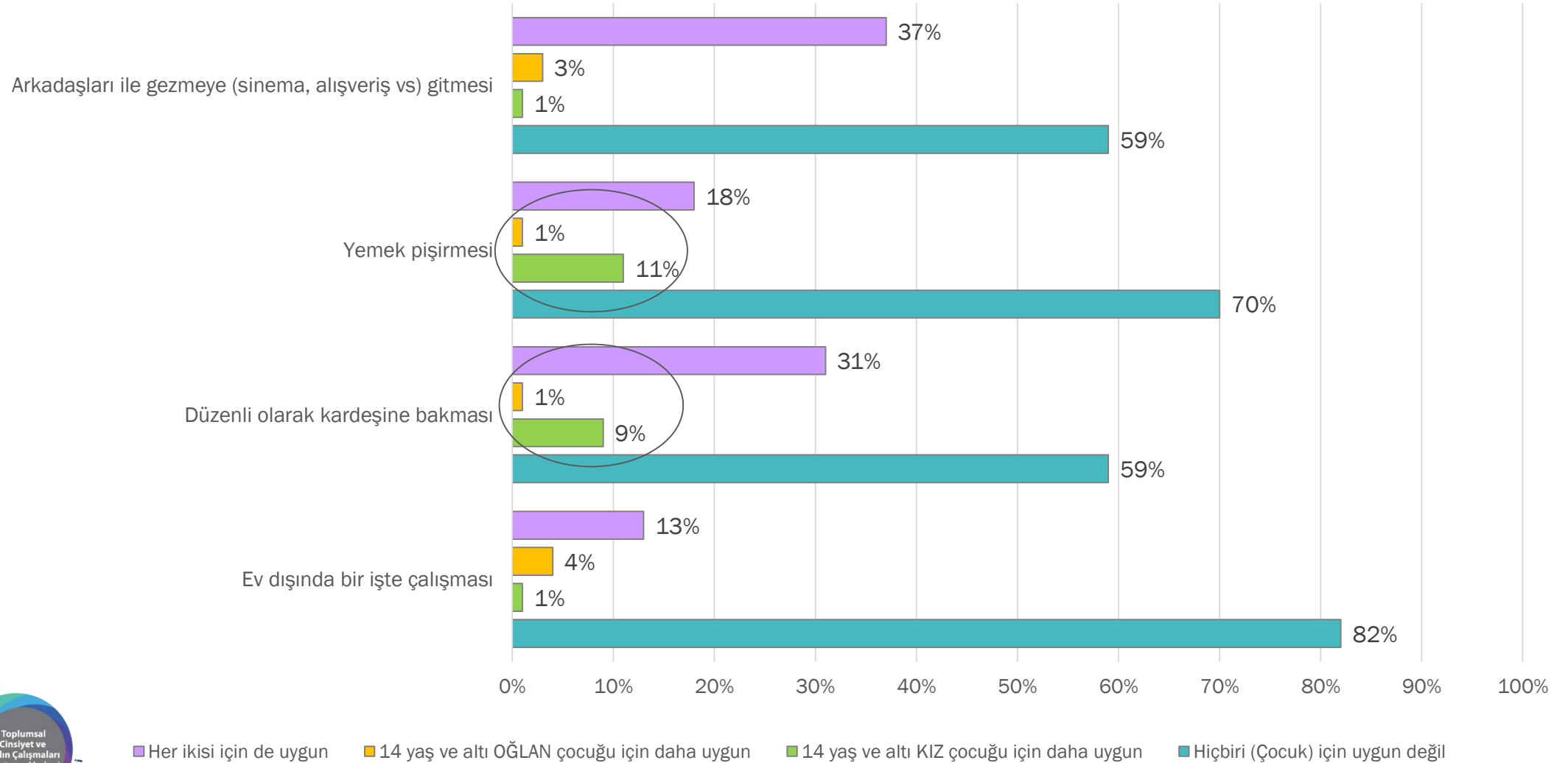
Çocukların Yapması Uygun Aktiviteler

Size çocukların yapabileceği bir takım davranışlar okuyacağım. Bunların 14 yaş ve altı kız ve oğlan çocuklar için ne derece uygun olduğunu karta bakarak değerlendirir misiniz?

Çocukların Yapması Uygun Aktiviteler

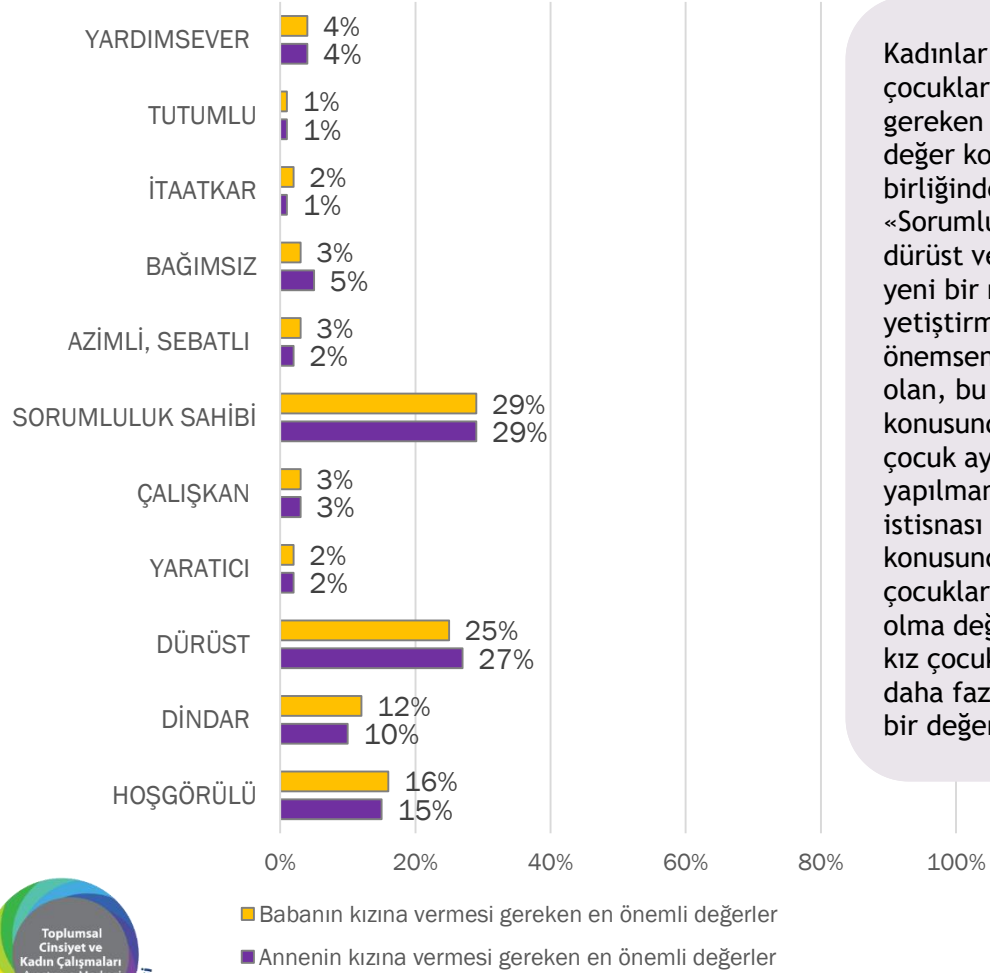
Size çocukların yapabileceği bir takım davranışlar okuyacağım. Bunların 14 yaş ve altı kız ve oğlan çocuklar için ne derece uygun olduğunu karta bakarak değerlendirir misiniz?

Değerler

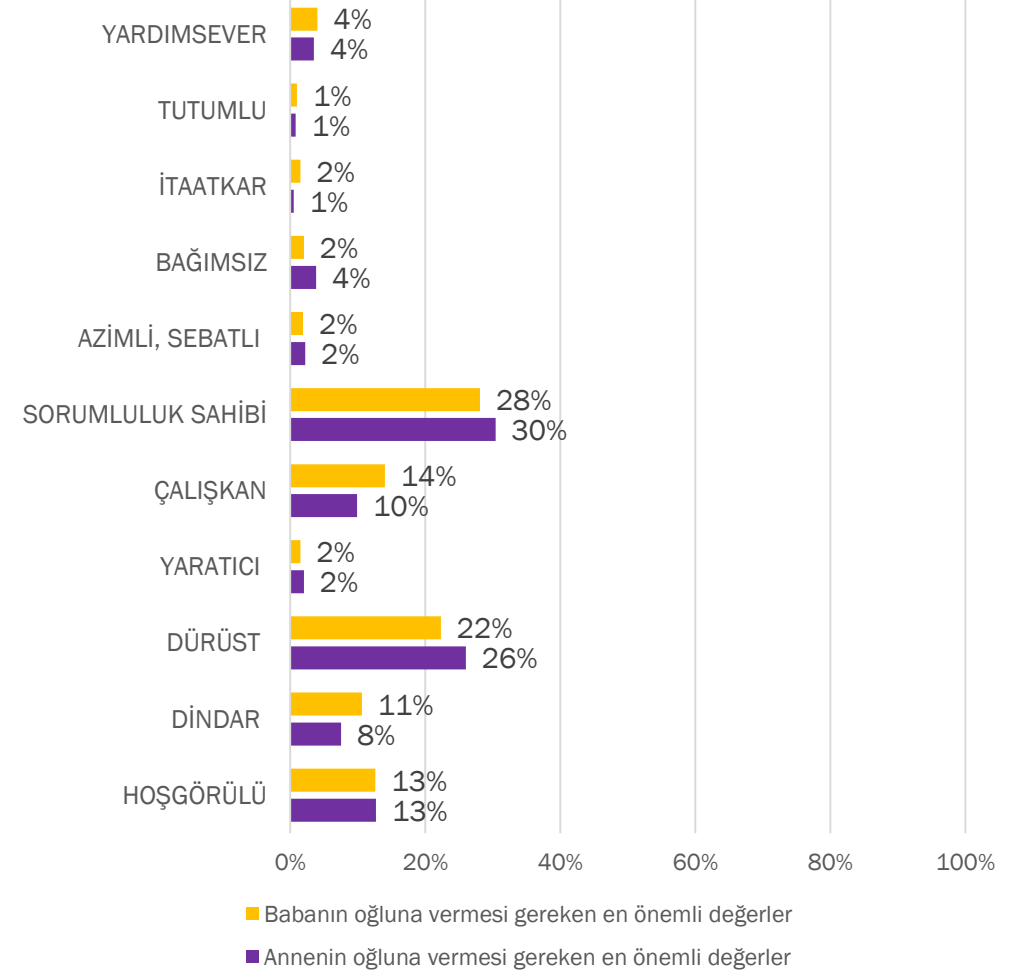
Sizce bir ANNENİN KIZINA/OĞLUNA vermesi gereken en önemli değer aşağıdakilerden hangisidir?
Sizce bir BABANIN KIZINA/OĞLUNA vermesi gereken en önemli değer aşağıdakilerden hangisidir?

KIZLAR

Kadınlar ve erkekler çocuklarına verilmesi gereken en önemli değer konusunda fikir birliğinde görünüyorlar: «Sorumluluk sahibi, dürüst veya hoşgörülü» yeni bir nesil yetiştirmek önemseniyor. İlginç olan, bu değerler konusunda kız ve oğlan çocuk ayrımı yapılmaması. Bunun tek istisnası «çalışkanlık» konusunda: Oğlan çocuklarına çalışkan olma değerini aşılamak kız çocuklarına kıyasla daha fazla bahsedilen bir değer.

OĞLANLAR

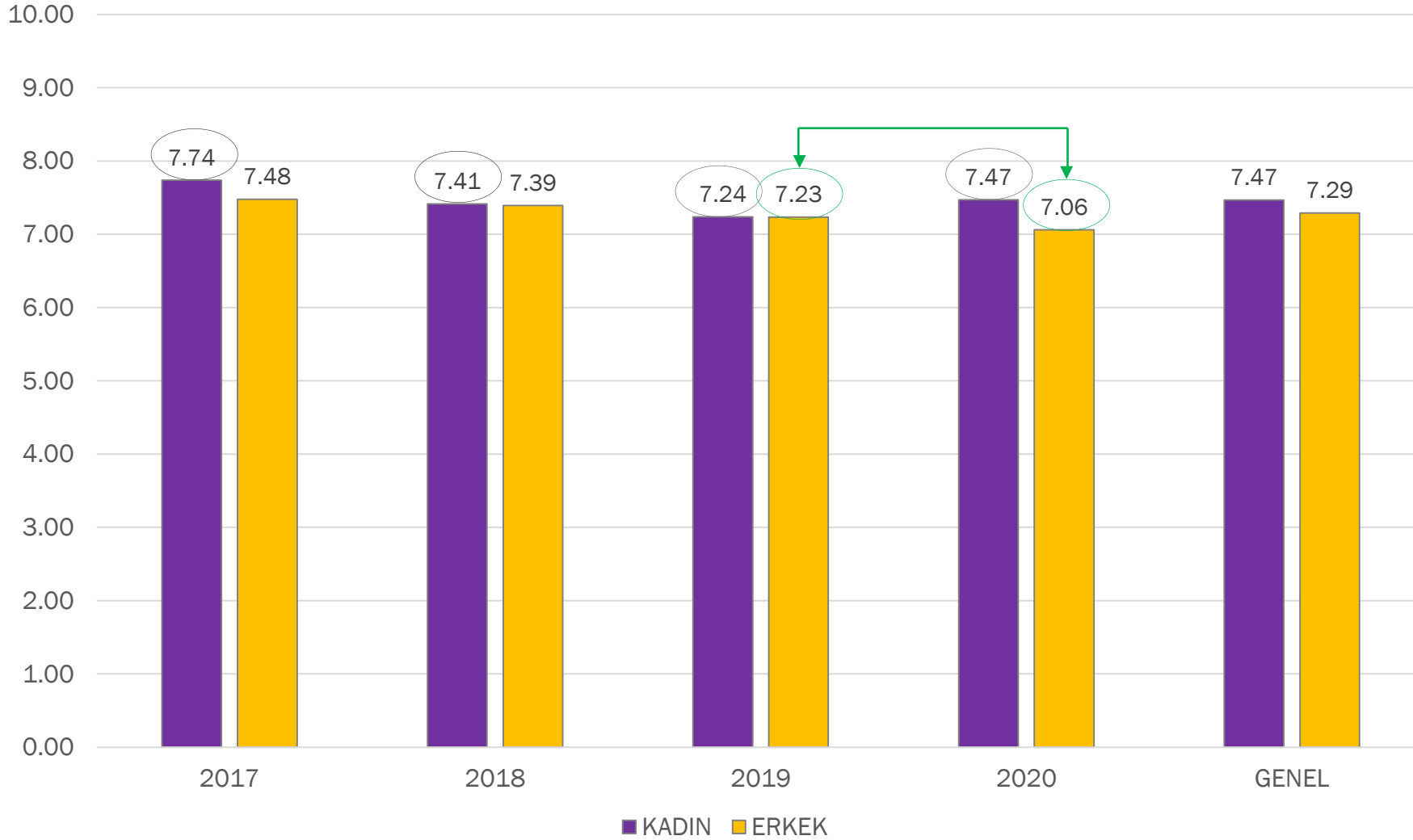
İlişkiler, Mutluluk ve Güven

Genel Hayat Memnuniyeti

Yıllara göre

10 üzerinden ortalama

27

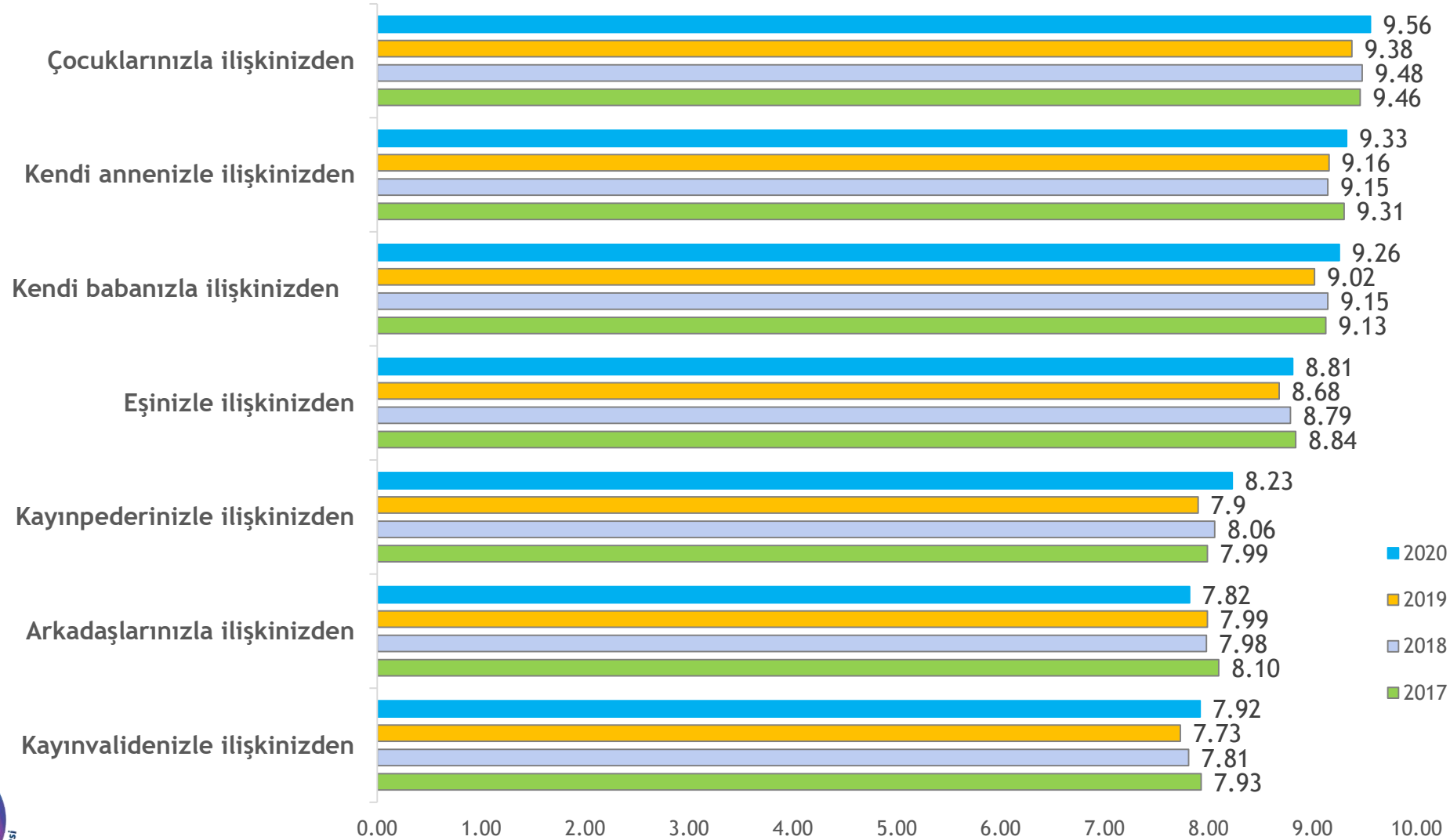
ERKEKLERDE 2019'dan 2020'ye düşüş anlamlı. KADINLAR 2018 seviyesine geri dönmüş görünüyor. Her iki grup da 2017'deki seviyelerinden anlamlı şekilde daha az hayat memnuniyeti raporluyorlar.

İlişki ve Hayat Memnuniyeti

İlişkilerinizden ve hayatınızdan ne derece memnunsunuz?

10 üzerinden
ortalama

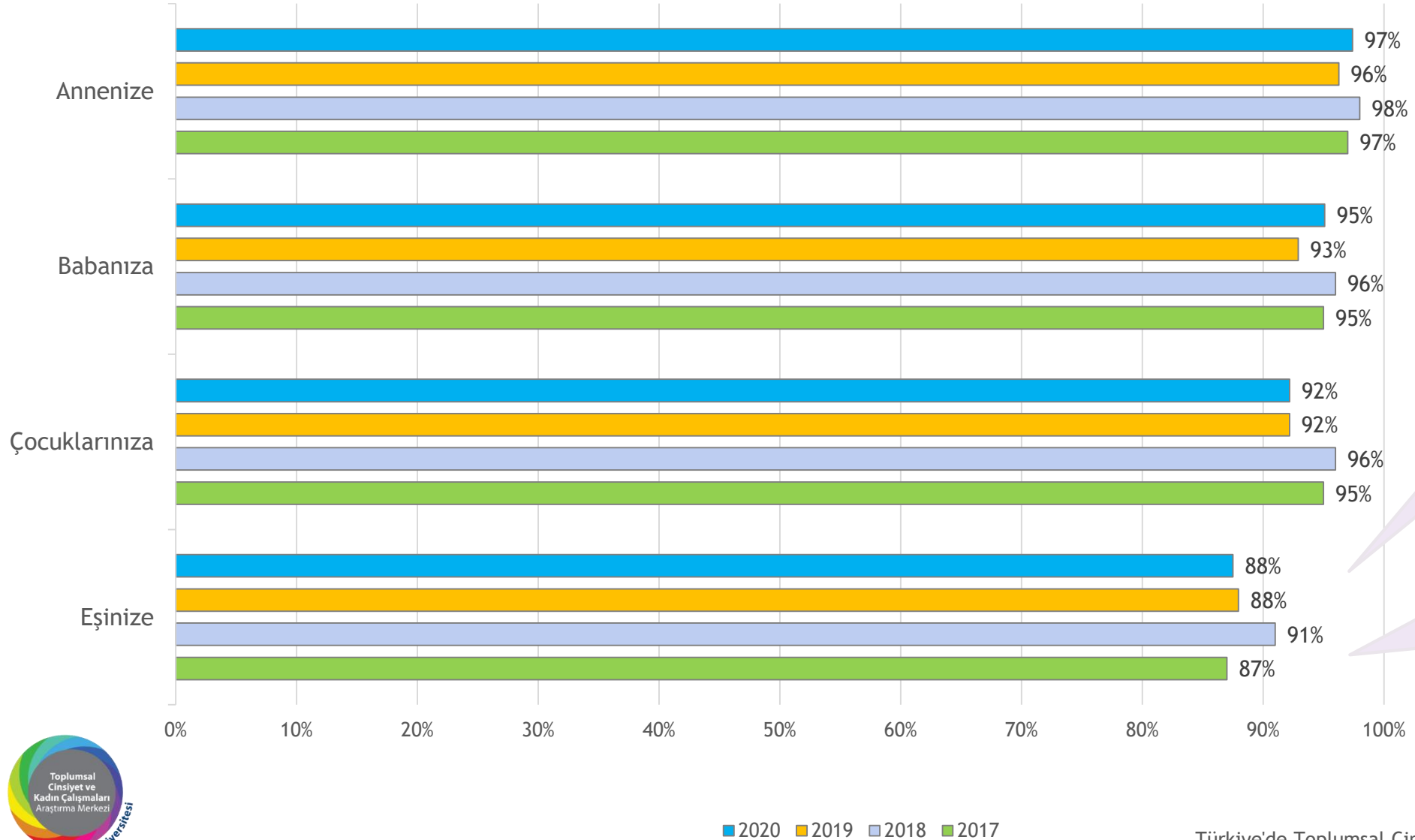
28

Kadınlar
erkeklerle kıyasla
eş ve kayın
ailelerinden daha
AZ memnunlar.

Güven (%)–Aile Üyeleri

Bu kişilere, size zarar vermek amacıyla hareket etmeyecekleri ve sizin iyiliğinizi gözetecekleri konusunda ne kadar güvenirsiniz?

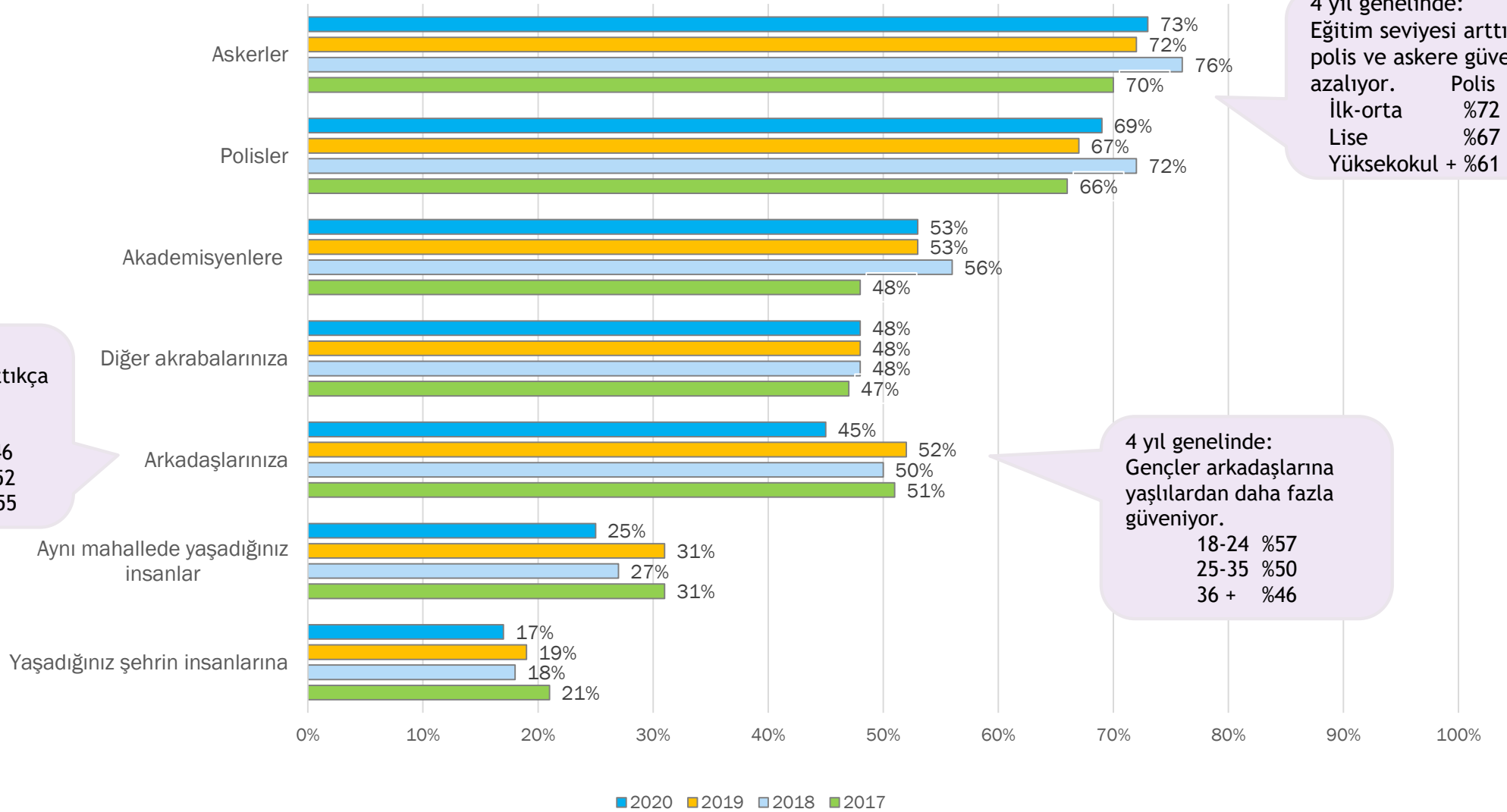

4 yıl genelinde:
Erkeklerin %92'si
«eşime güvenirim»
derken kadınların %85'i
aynı ifadeyi benimsiyor.

4 yıl genelinde:
Yaşlılar eşlerine
gençlerden daha fazla
güveniyor.
18-24 %78
25-35 %90
36 + %89

Güven (%)—Aile Dışı

Bu kişilere, size zarar vermek amacıyla hareket etmeyecekleri ve sizin iyiliğinizi gözetecekleri konusunda ne kadar güvenirsiniz?

4 yıl genelinde:
Eğitim seviyesi arttıkça
arkadaşa güven de
artıyor.

İlk-orta %46
Lise %52
Yüksekokul + %55

4 yıl genelinde:
Eğitim seviyesi arttıkça
polis ve askere güven
azalıyor.

Eğitim Seviyesi	Polis	Asker
İlk-orta	%72	%76
Lise	%67	%72
Yüksekokul +	%61	%65

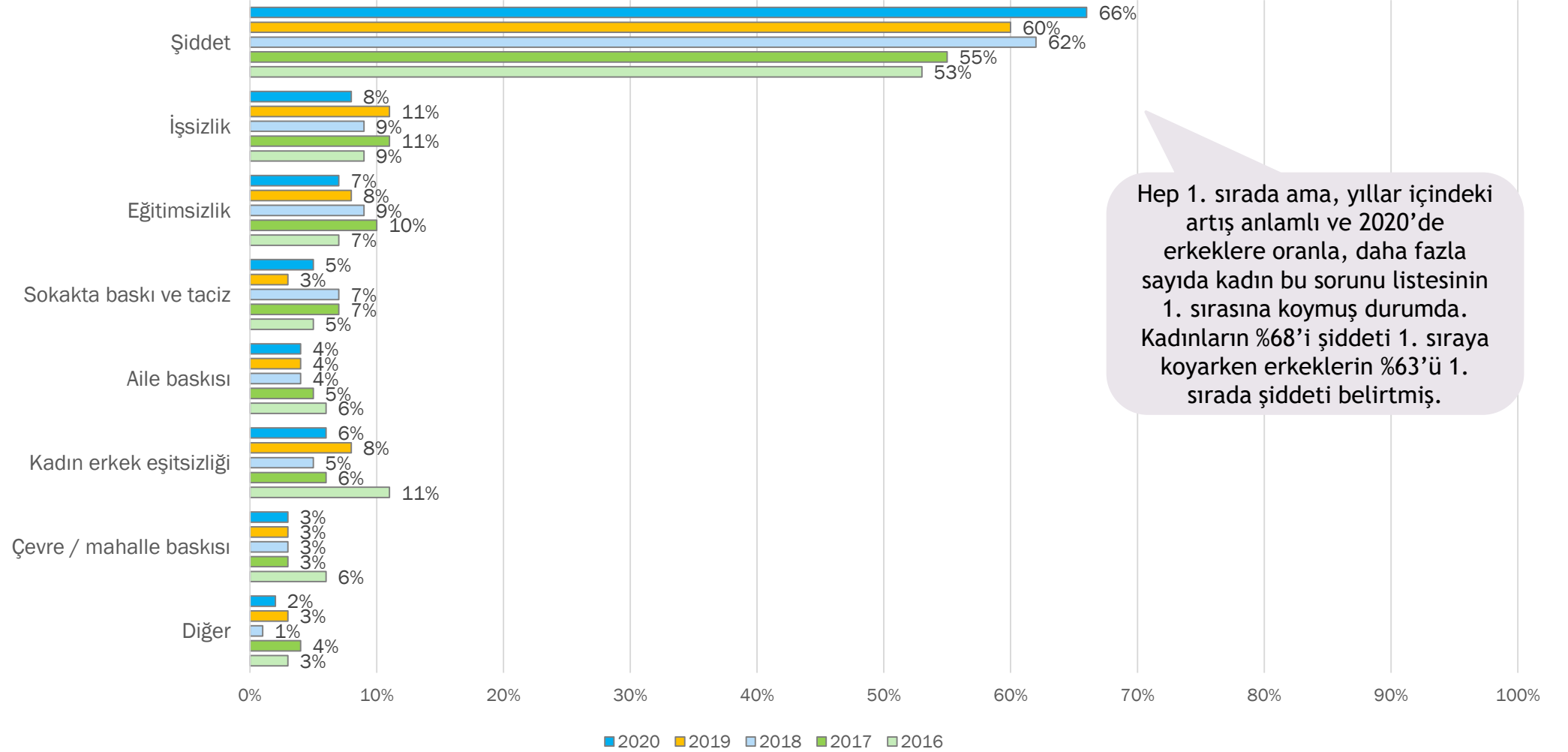
4 yıl genelinde:
Gençler arkadaşlarına
yaşlılardan daha fazla
güveniyor.

18-24 %57
25-35 %50
36 + %46

Şiddet ve Boşanma

Kadının Toplumda Yaşadığı En Büyük Sorun

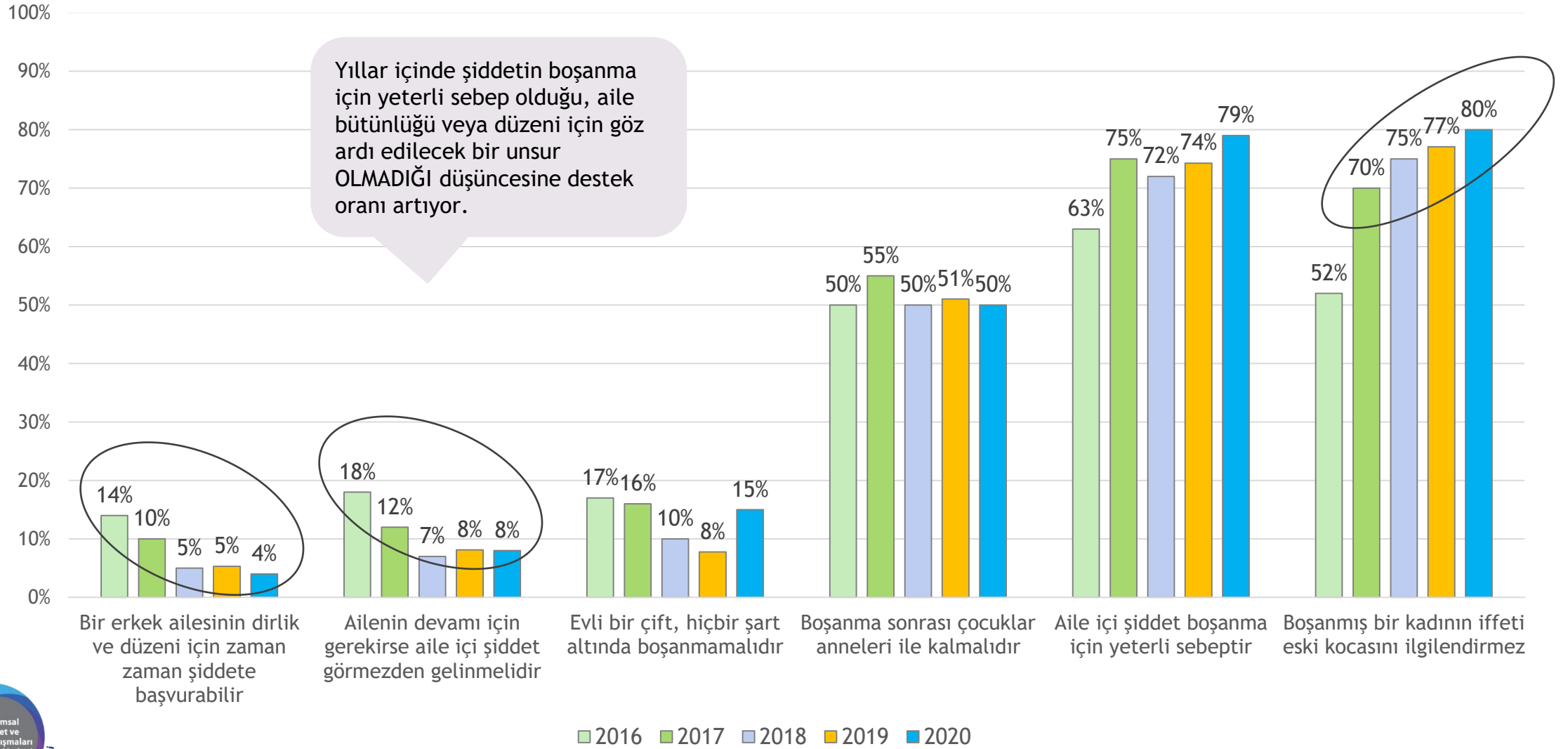
Genel olarak değerlendirdiğinizde, kadınların toplumda yaşadığı en büyük sorunlar size göre nelerdir?

Hep 1. sırada ama, yıllar içindeki artış anlamlı ve 2020'de erkeklere oranla, daha fazla sayıda kadın bu sorunu listesinin 1. sırasına koymuş durumda. Kadınların %68'i şiddeti 1. sıraya koyarken erkeklerin %63'ü 1. sırada şiddeti belirtmiş.

Boşanma ve Şiddet

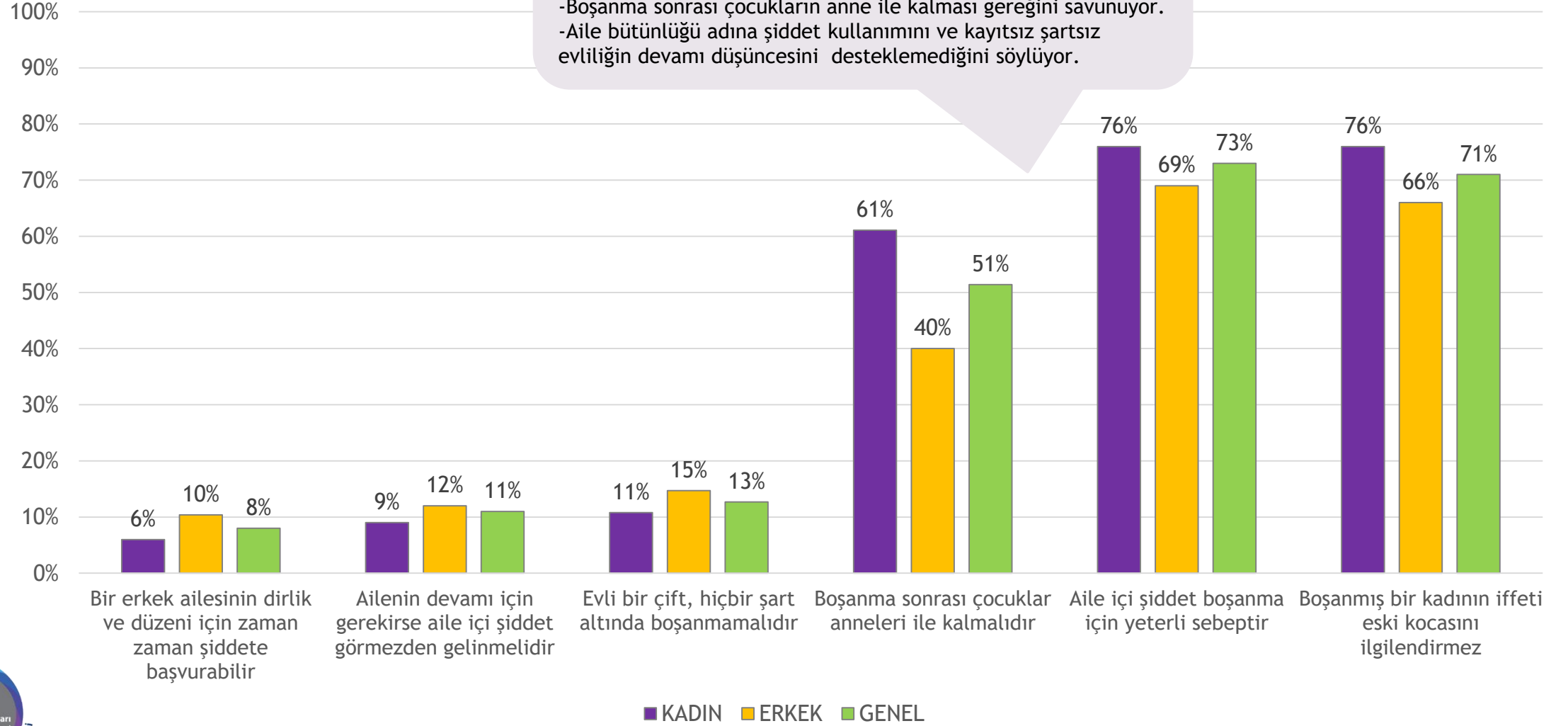
Yıllara göre değişim

Boşanma ve Şiddet

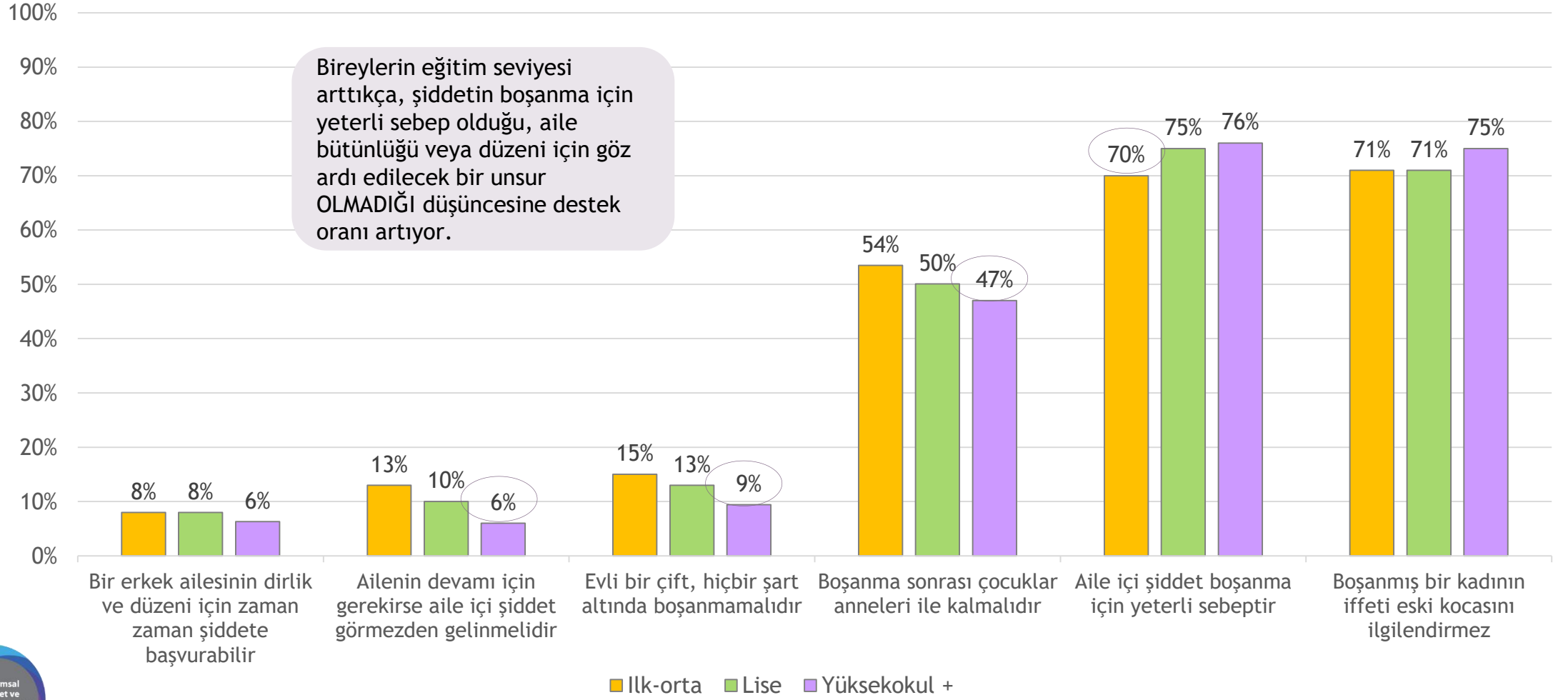
5 yıl toplam

Kadınlar erkeklerden daha yüksek oranlarda:
 -Aile içi şiddeti boşanma için yeterli sebep olarak görüyor.
 -Boşanmış kadınların iffetinin eski eşleri ilgilendirmediğini düşünüyor.
 -Boşanma sonrası çocukların anne ile kalması gerektiğini savunuyor.
 -Aile bütünlüğü adına şiddet kullanımını ve kayıtsız şartsız evliliğin devamı düşüncesini desteklemediğini söylüyor.

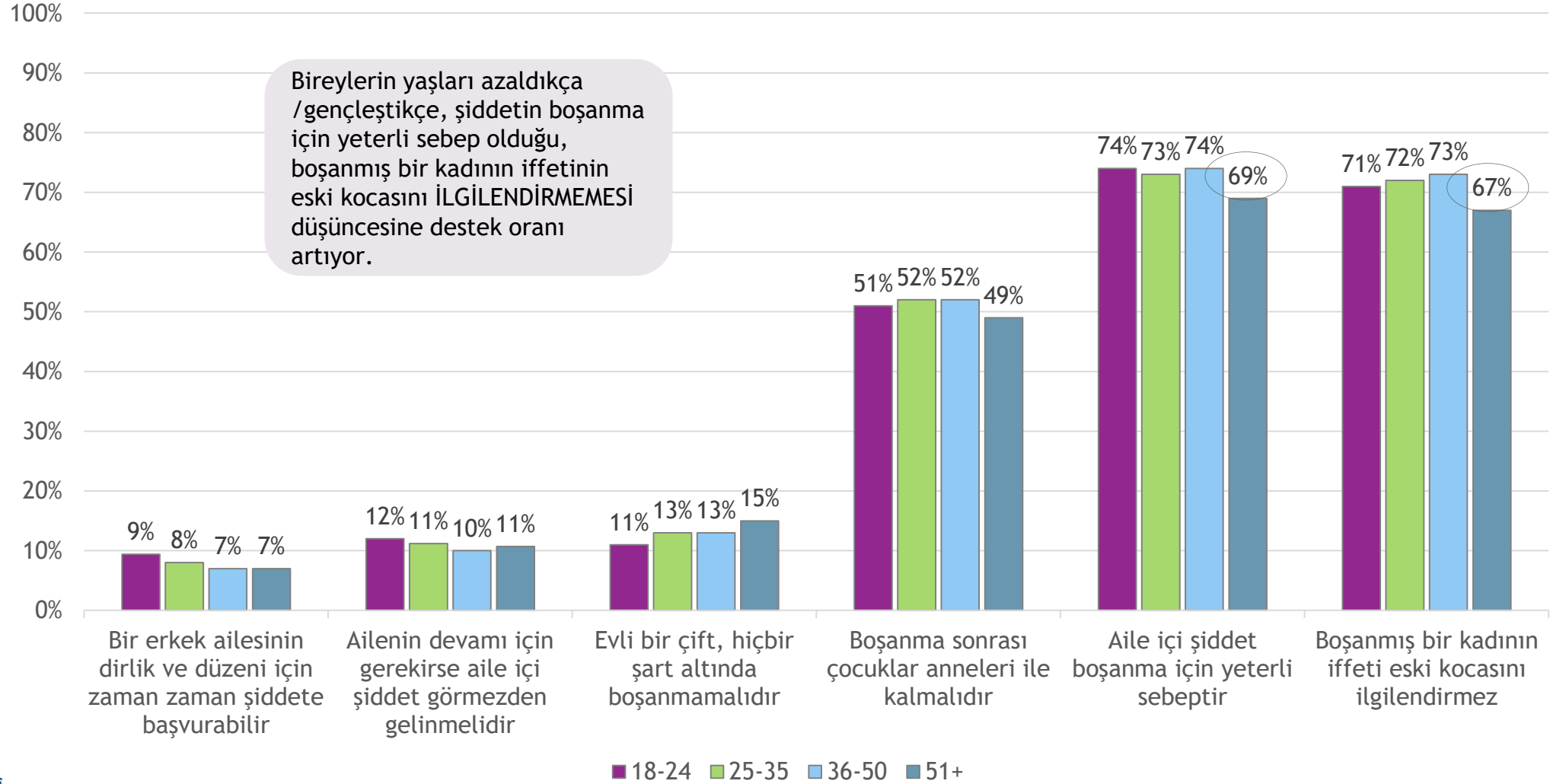
Boşanma ve Şiddet

Eğitim seviyesine göre değişim - 5 yıl toplam

Boşanma ve Şiddet

Yaşa göre değişim- 5 yıl toplam

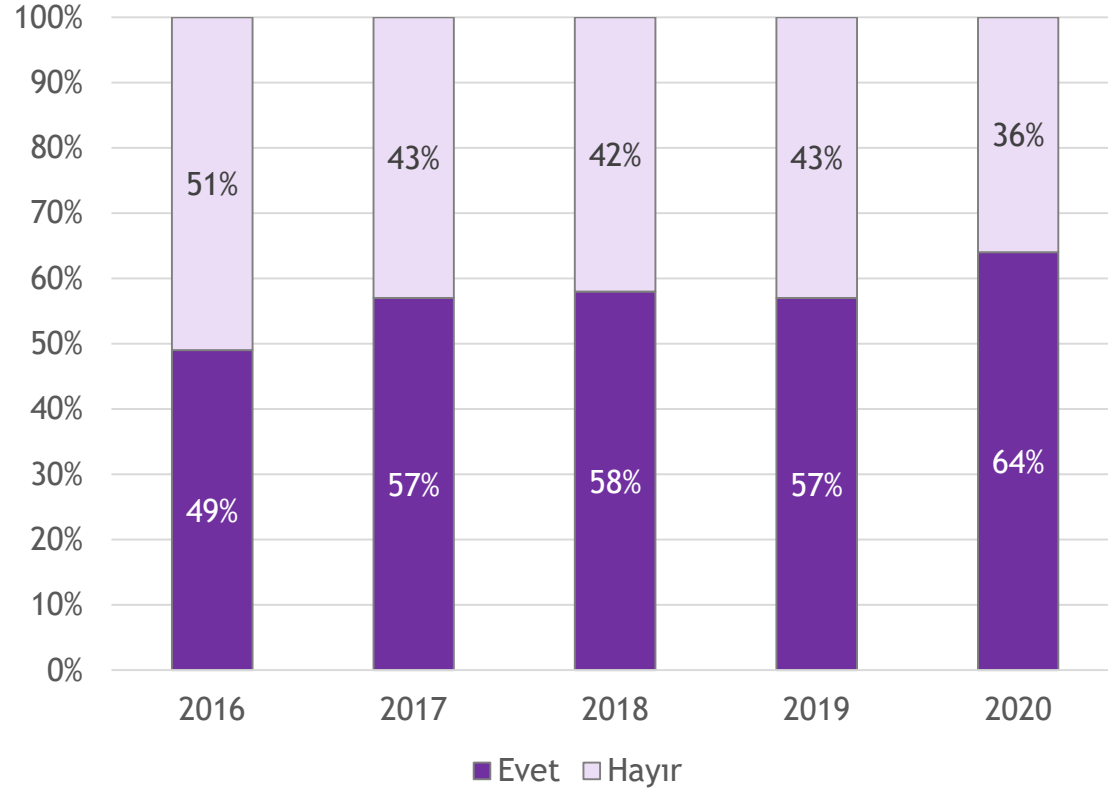

Feminizm ve Krtaaj

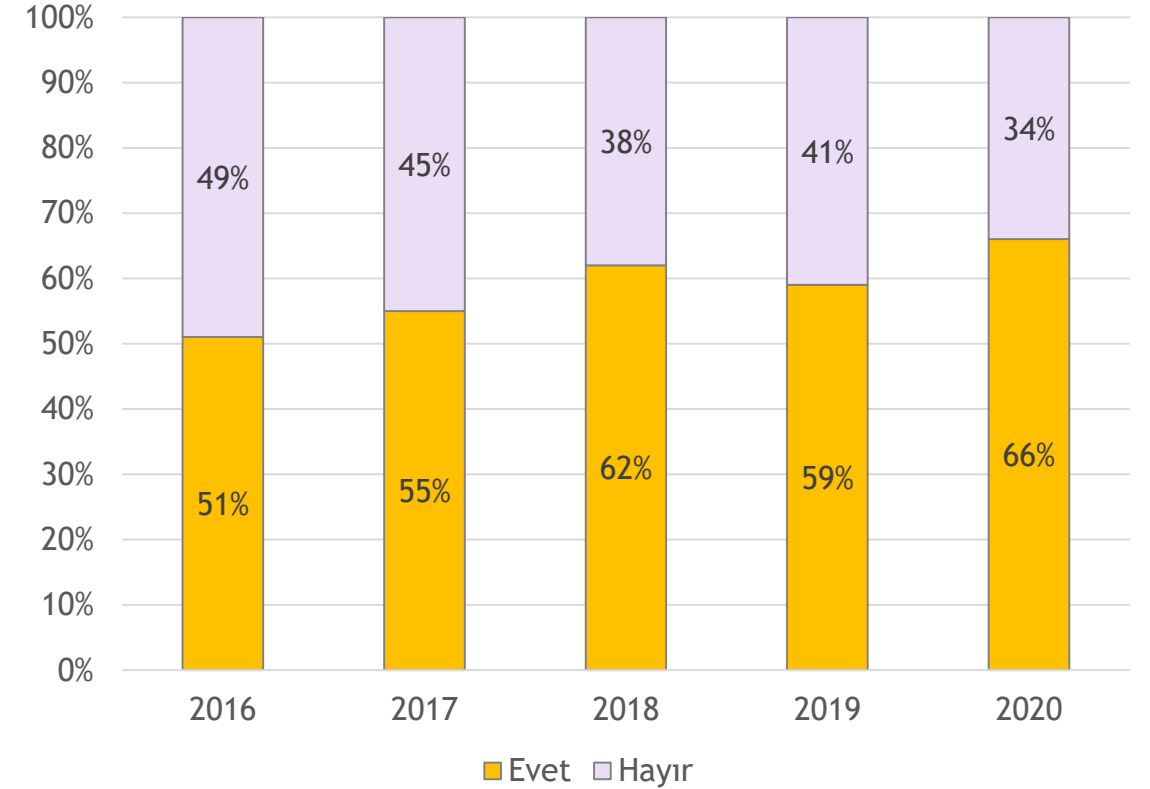
Feminizm İfadesinin Bilinirliği

“Feminizm” ifadesini daha önce duydunuz mu?

KADIN

ERKEK

Kürtaj Hakkında Tutumlar

Yıllara göre değişim

Aşağıdaki ifadeler düşüncelerinizi ne derece tanımlar?

Kürtaj sadece belirli durumlarda (tıbbi zorunluluk, ensest, tecavüz) uygulanabilir

Kürtaj yasaklanmalıdır çünkü kürtaj savunmasız bir cana kıyımdır

Kürtaja karşı tutumlarda genel bir olumsuzluk artışı var.

Kürtaj yasaklanmalıdır çünkü günahdır

Kürtaj yasaklanmalıdır çünkü geleneğimize aykırıdır

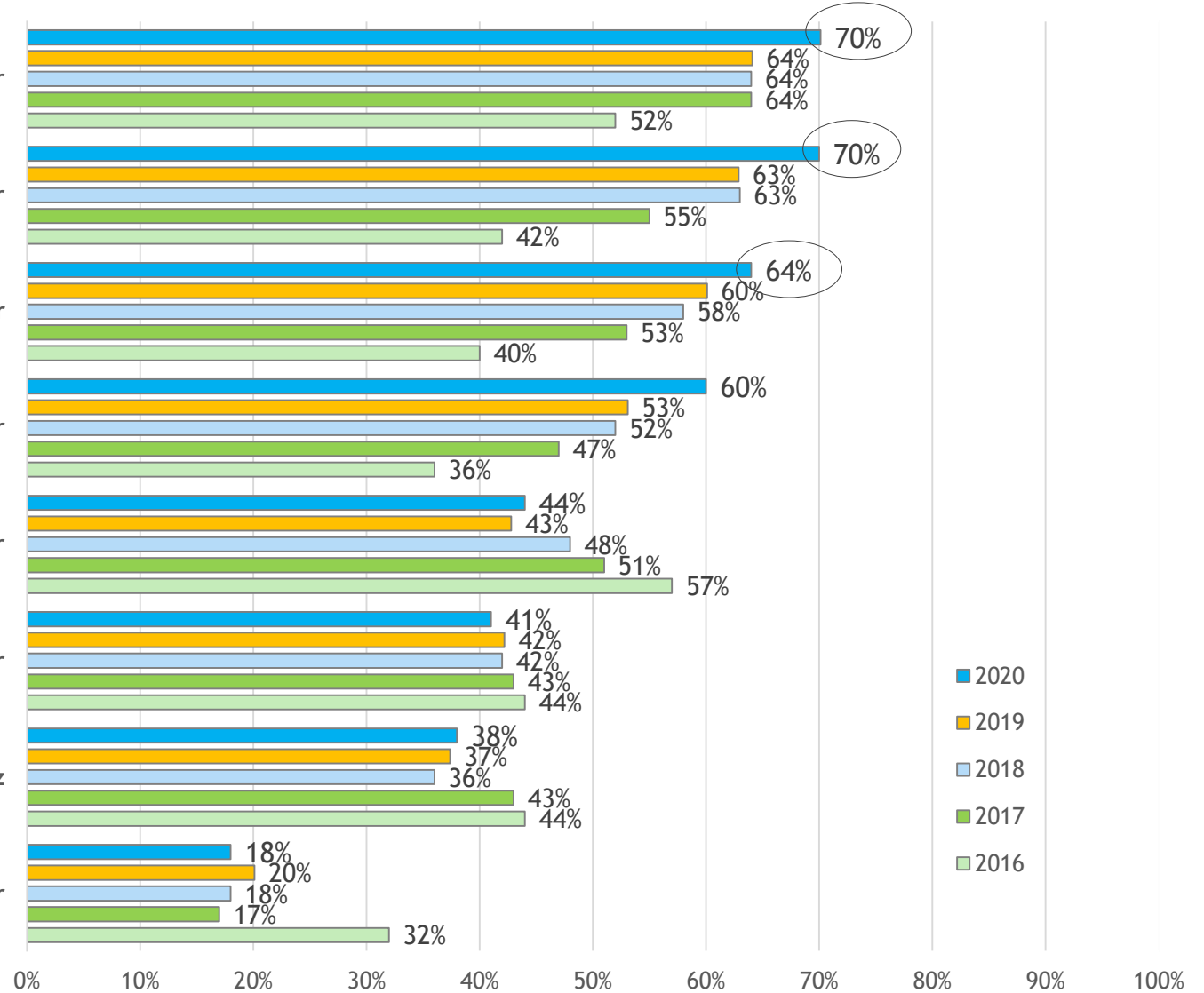
Kürtaj olmak isteyenlerin olmalarını zorlaştıran bir sağlık sistemimiz var

Evlilik dışı ilişki sonucu oluşan hamilelikler kürtaj ile sonlandırılabilir

Kürtaj kadının en temel haklarından, yasaklanamaz

Kürtaj bir aile planlaması yöntemi olarak kullanılabilir

Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı Araştırması-2020

Siyasi Hayat ve Kadın

Kadınların Siyasete Katılımı

Yıllara göre değişim

Aşağıdaki ifadeler düşüncelerinizi ne derece tanımlar?

Kadın siyasetçiler kadın hakları/sorunları konularına öncelik vermelidir

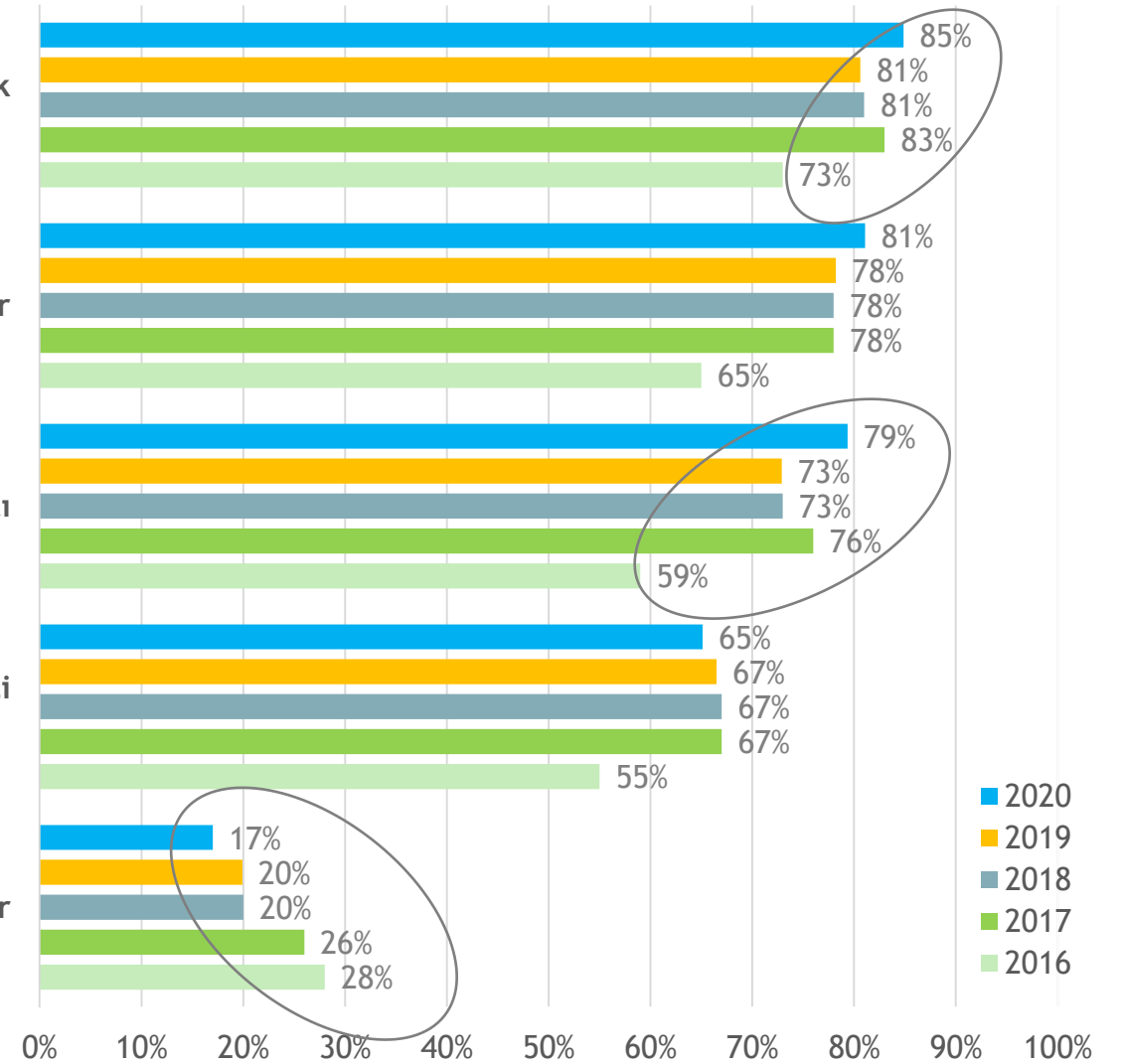
Kadınların siyasete katılımı toplumda olumlu etki yapar

Siyasi partilerde daha fazla kadın siyasetçi olmalı

Kadınların siyasete katılımının artması kadına yönelik şiddeti azaltır

Türkiye’de kadınların aktif siyasete katılımının artması hem erkek hem de kadınların çoğunluğunun katıldığı bir görüş. Ve yıllar içinde bu görüşe katılımında anlamlı artış var.

Politika erkeklerin işidir

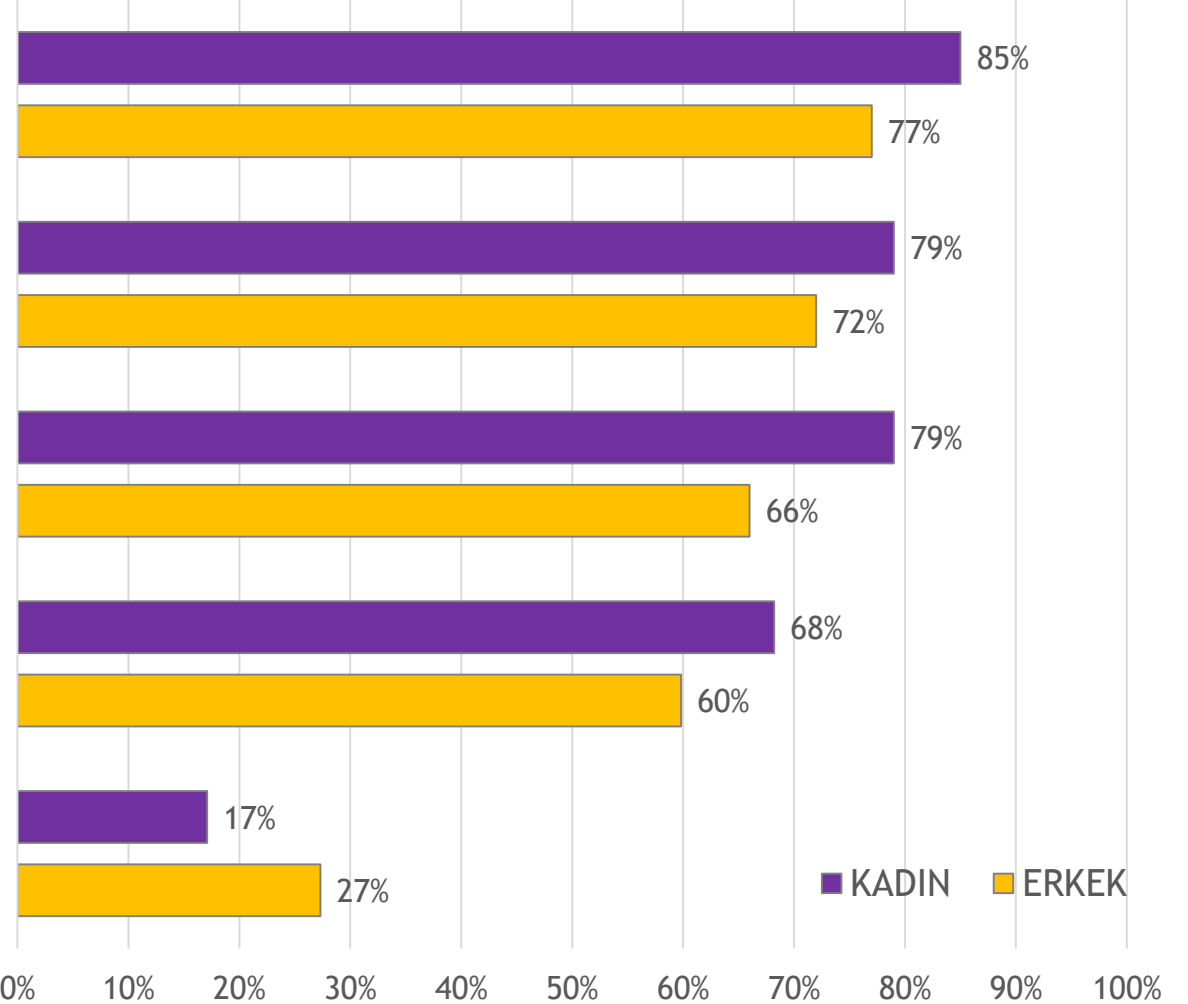
Kadınların Siyasete Katılımı

5 yıl toplam kadın-erkek farkı

Aşağıdaki ifadeler düşüncelerinizi ne derece tanımlar?

Türkiye’de kadınların aktif siyasete katılımının artması hem erkek hem de kadınların çoğunluğunun katıldığı bir görüş. Ancak bu beklenti kadınlar arasında daha yaygın kabul görüyor.

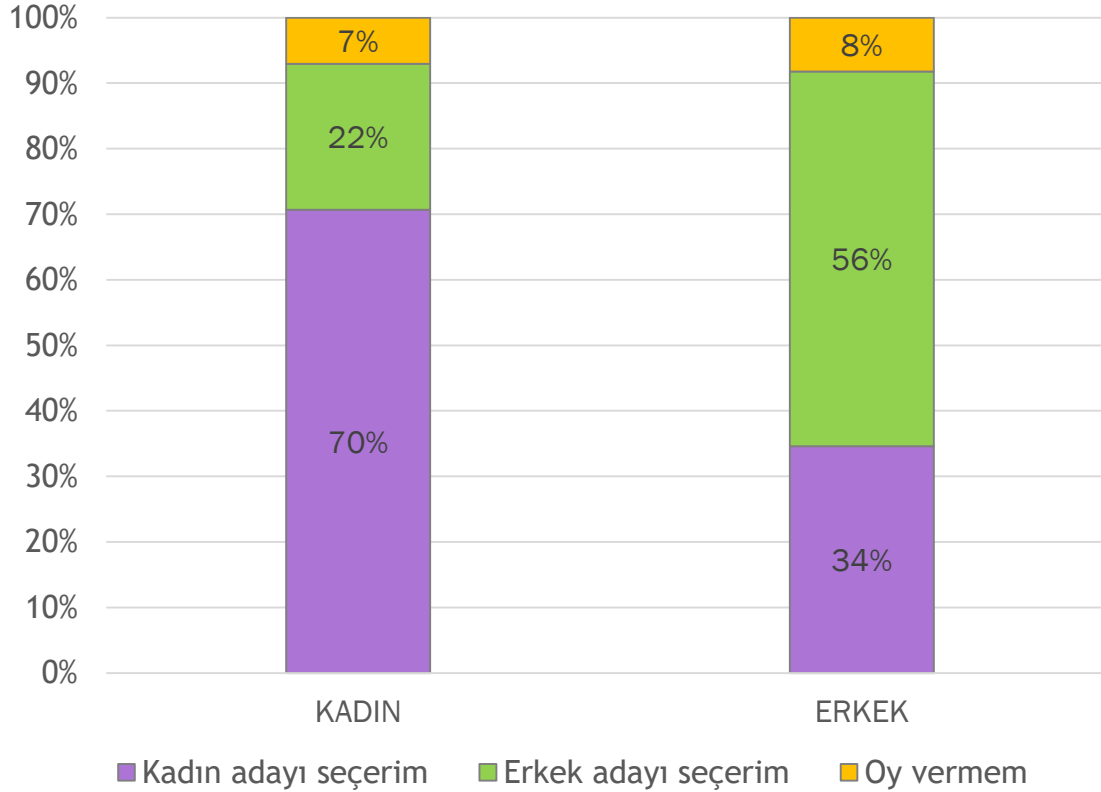
Kadın siyasetçiler kadın hakları/sorunları konularına öncelik vermelidir

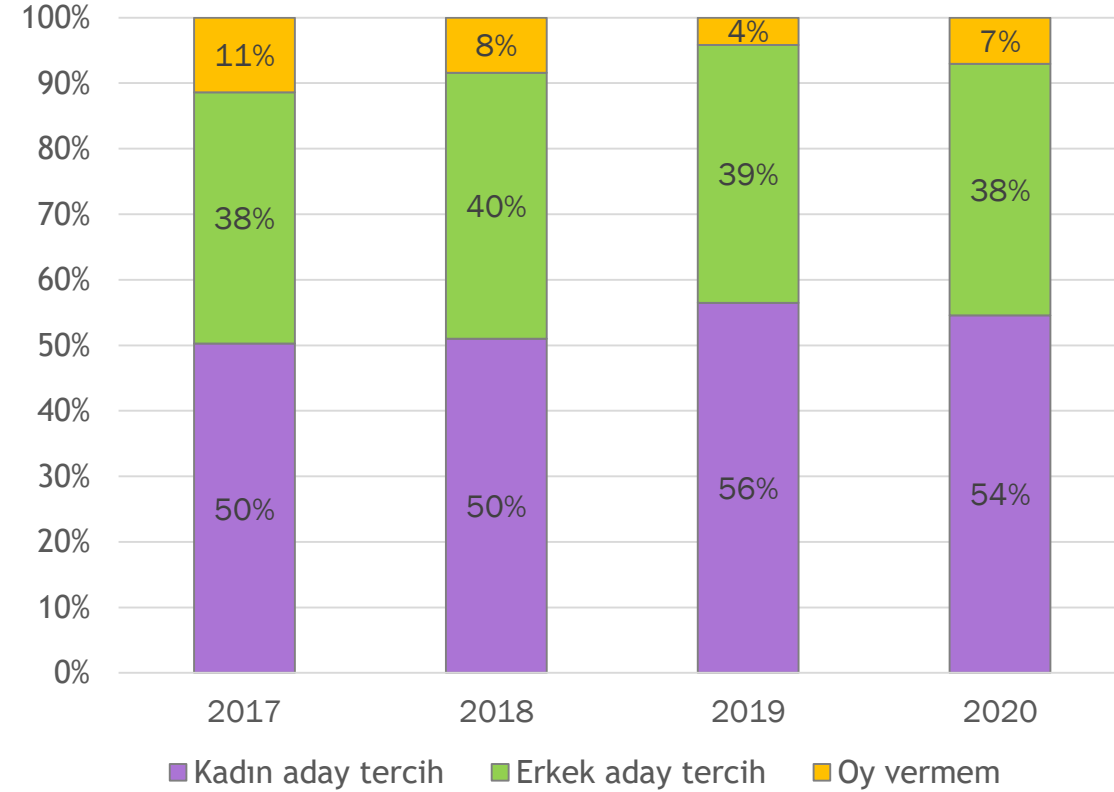
Bir Kadın Cumhurbaşkanı?

Diyelim ki bir seçim sezonunda çok benzer özelliklere sahip bir erkek ve bir kadın **cumhurbaşkanı** adayı var hangisini tercih ederiniz?

KADIN-ERKEK

YILLAR İÇİNDE DEĞİŞİM

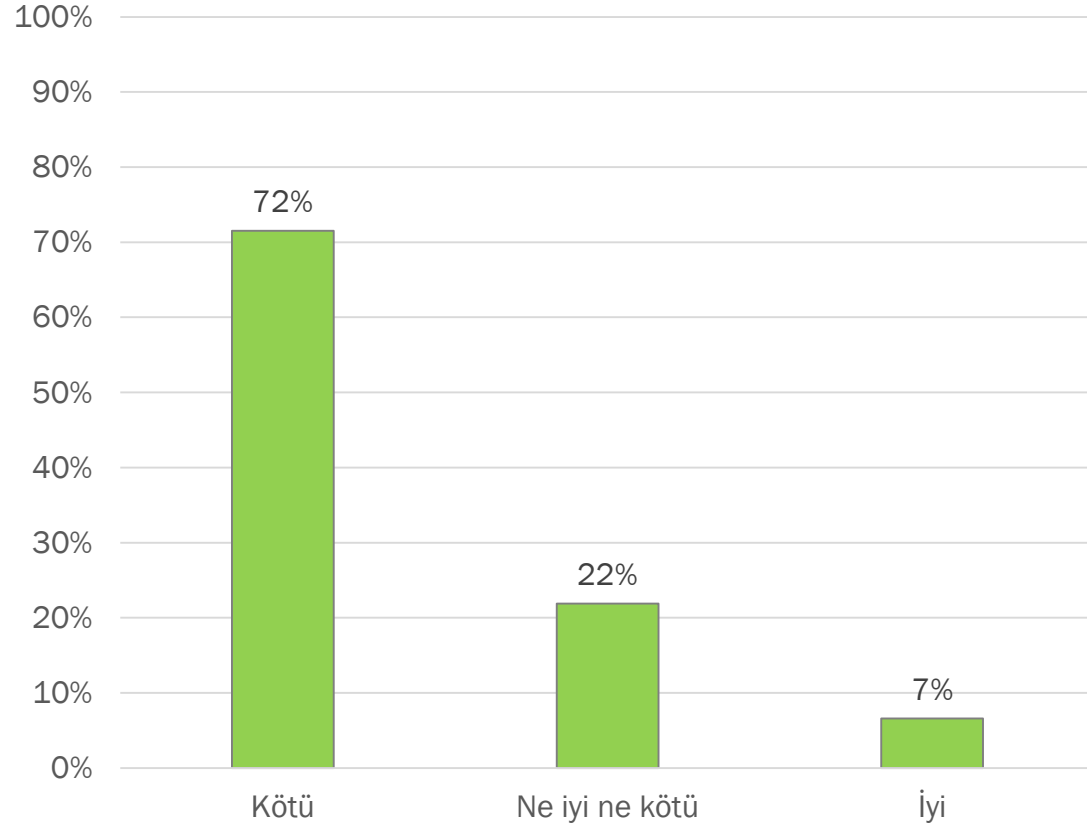

Ekonomik Hayatı

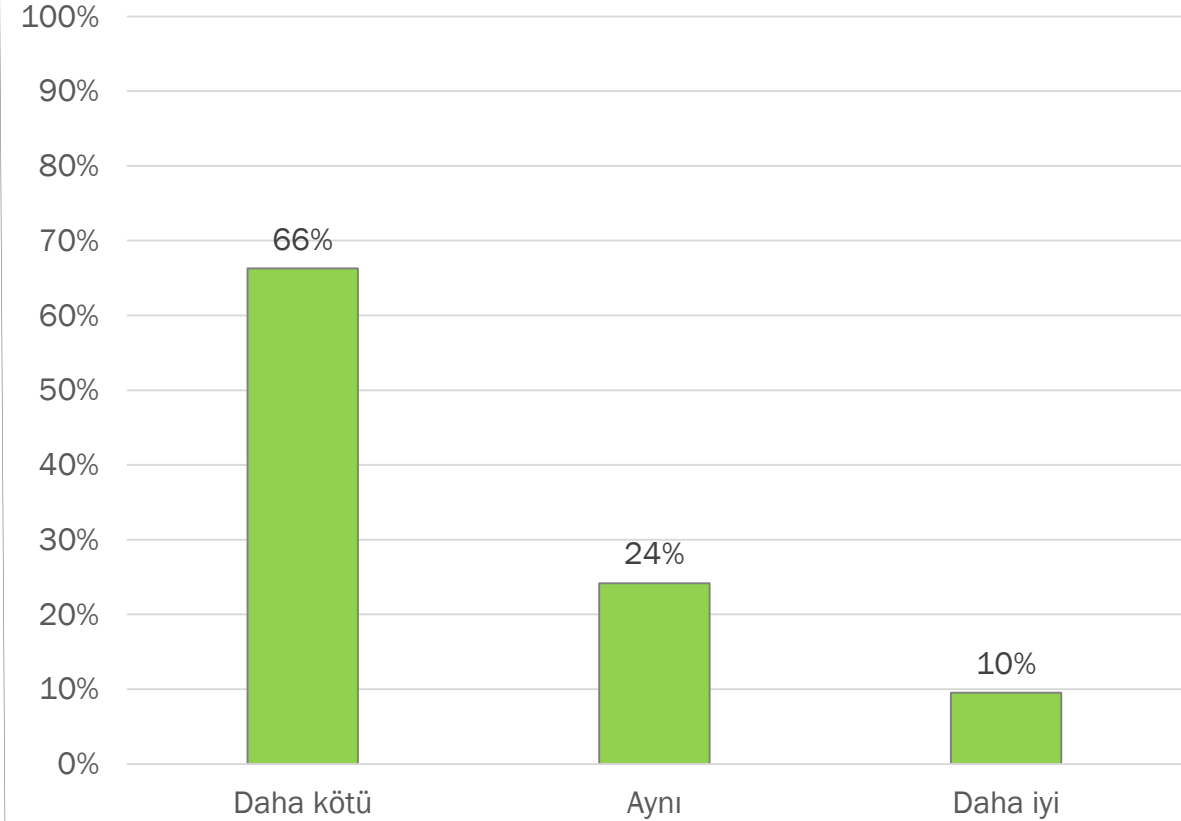
Türkiye Ekonomik Durum

Şu an Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bugün

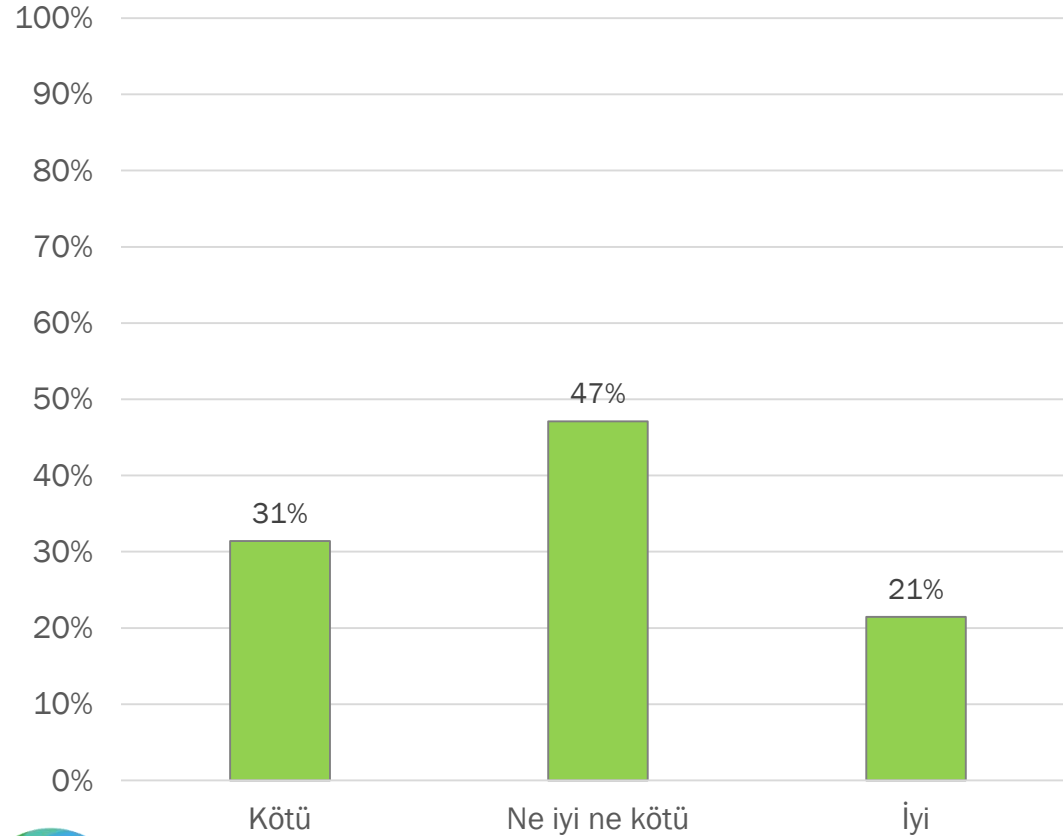
1 yıl önceye kıyasla

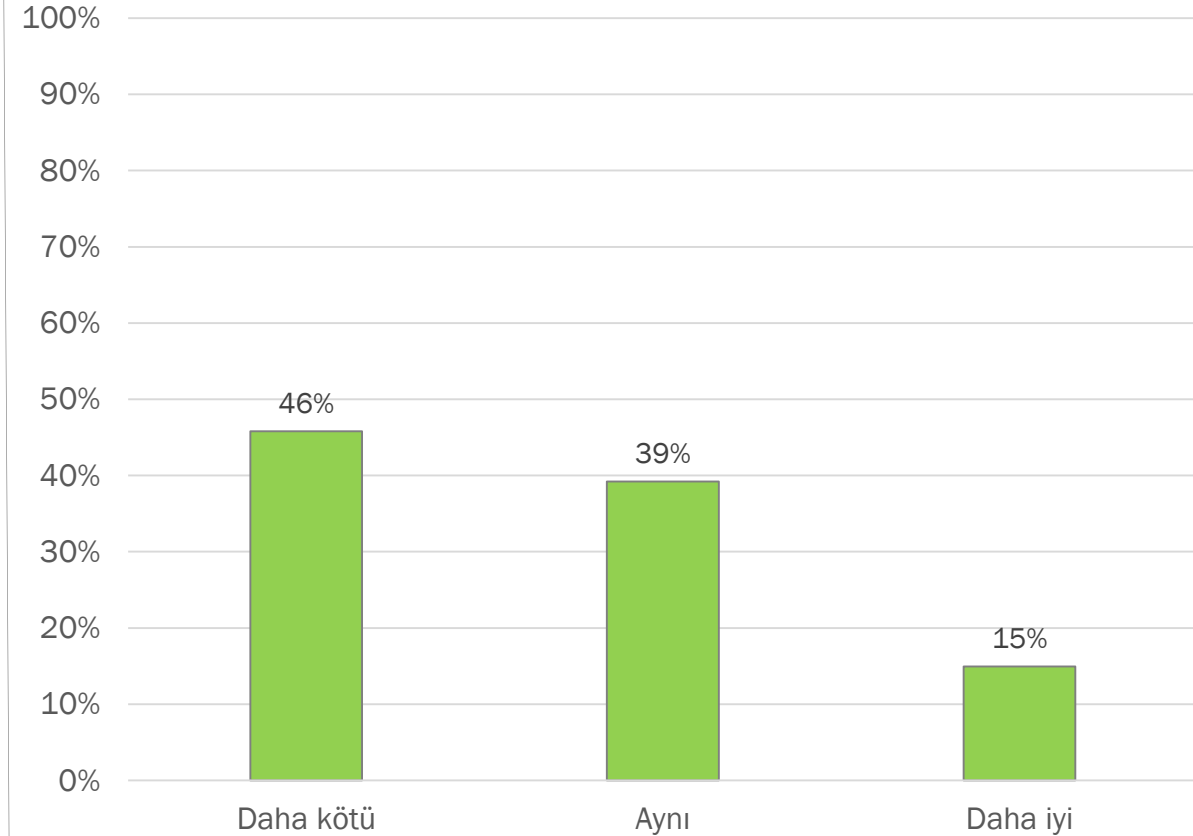
Ailenin Ekonomik Durumu

Şu an ailenizin içinde bulunduğunuz ekonomik durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bugün

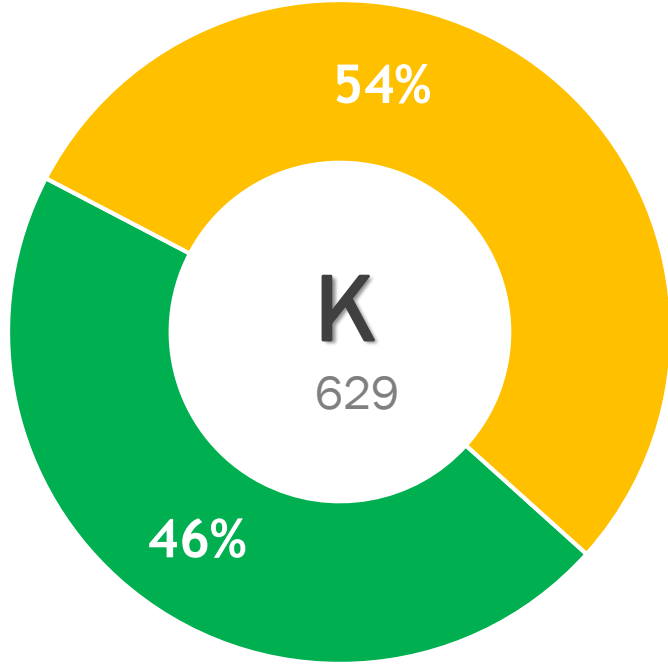

1 yıl önceye kıyasla

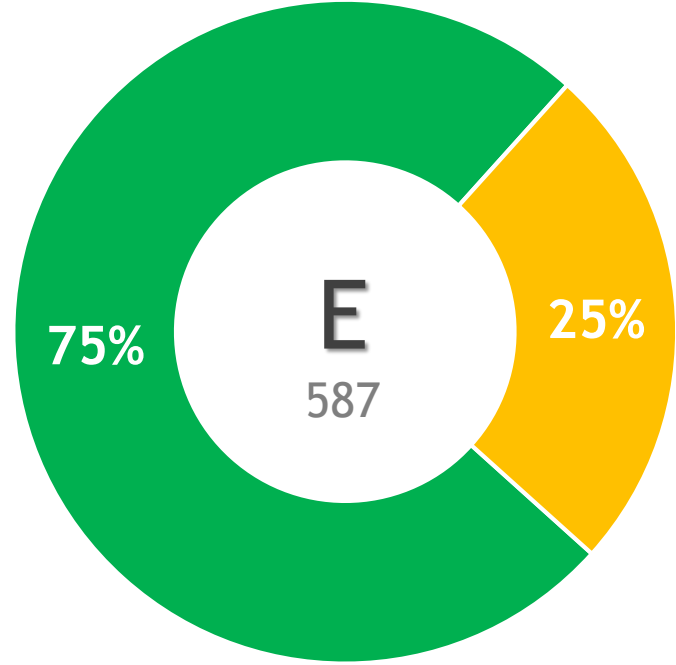

Banka Hesabı

Kendinize ait, kimse ile ortak olmayan, bir banka hesabınız var mı?

■ Var ■ Yok

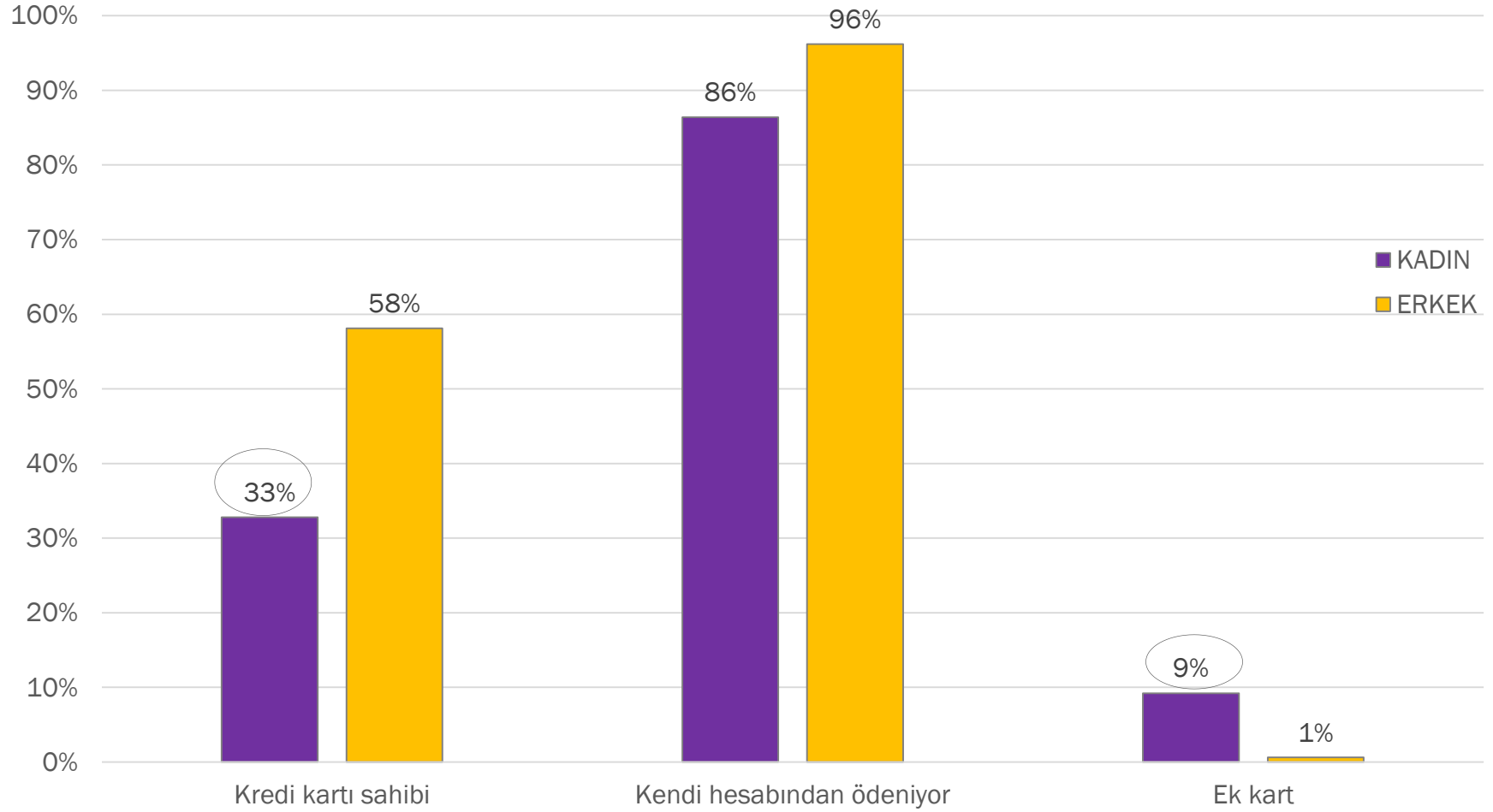
■ Var ■ Yok

N=1216

Kredi Kartı

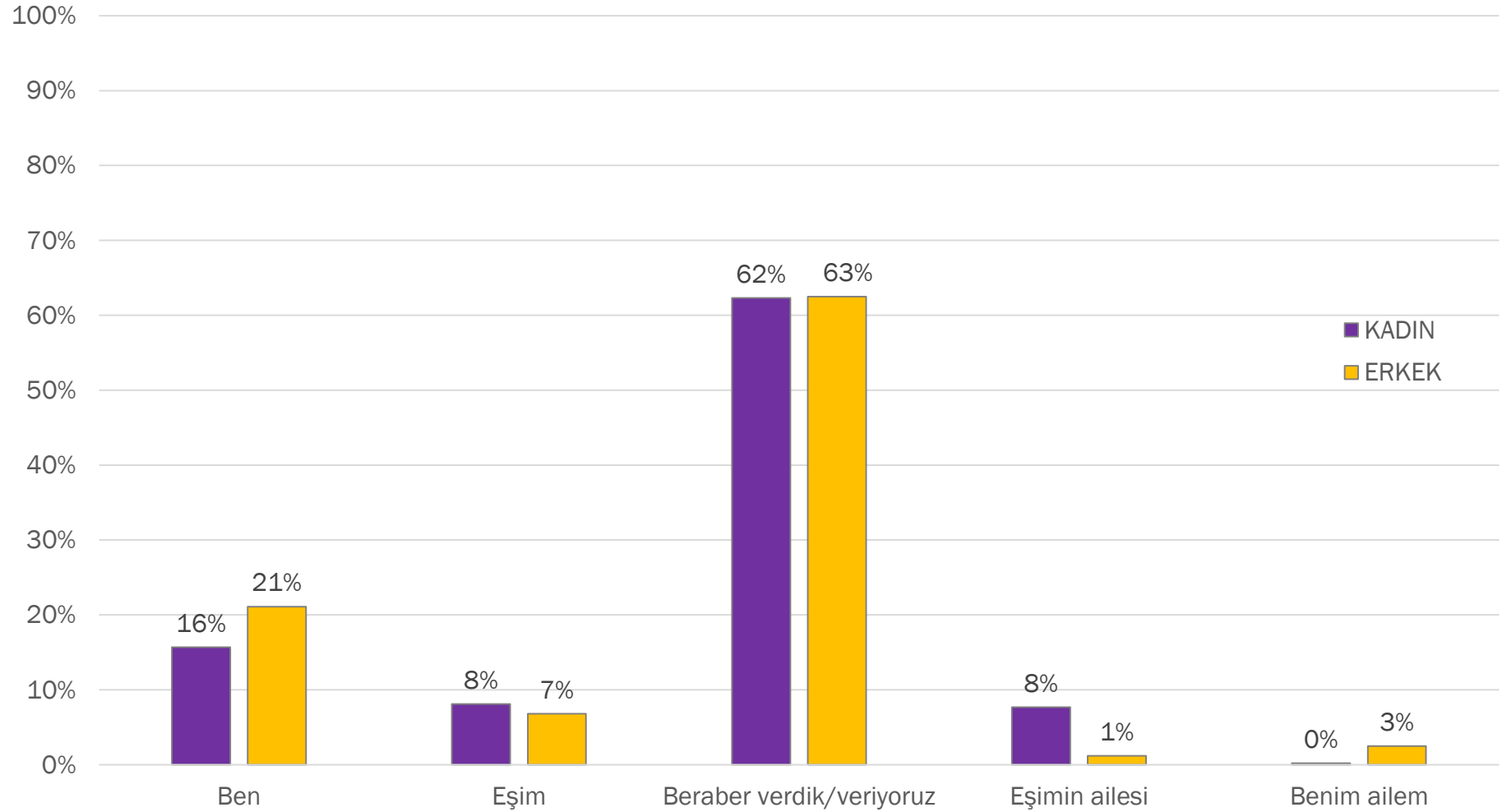
Sizin kullanımınızda bir kredi kartınız var mı?

Bu kart sizin kendi hesabınızdan mı ödeniyor yoksa başka birinin hesabından ödenen ek kart mı?

Nişanda/Düğün Takıları

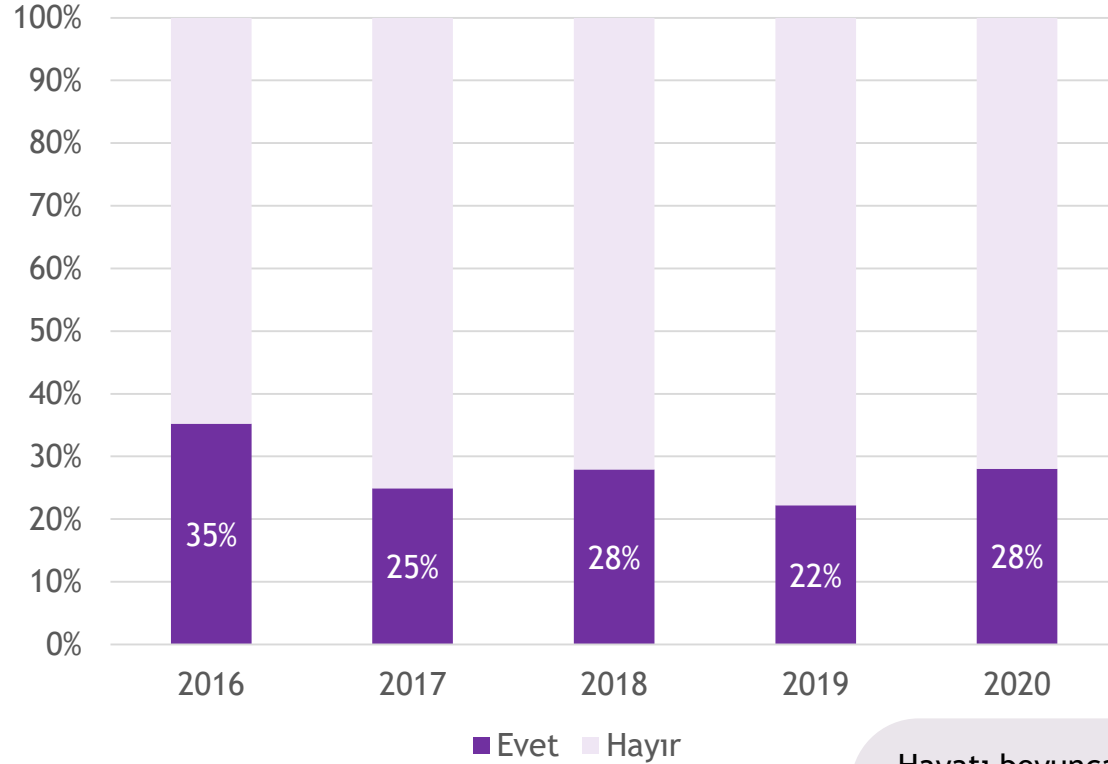
Kendi nişan ve düğününüzde takılan takıların harcama veya saklama kararlarını çoğunlukla kim verdi veya veriyor?

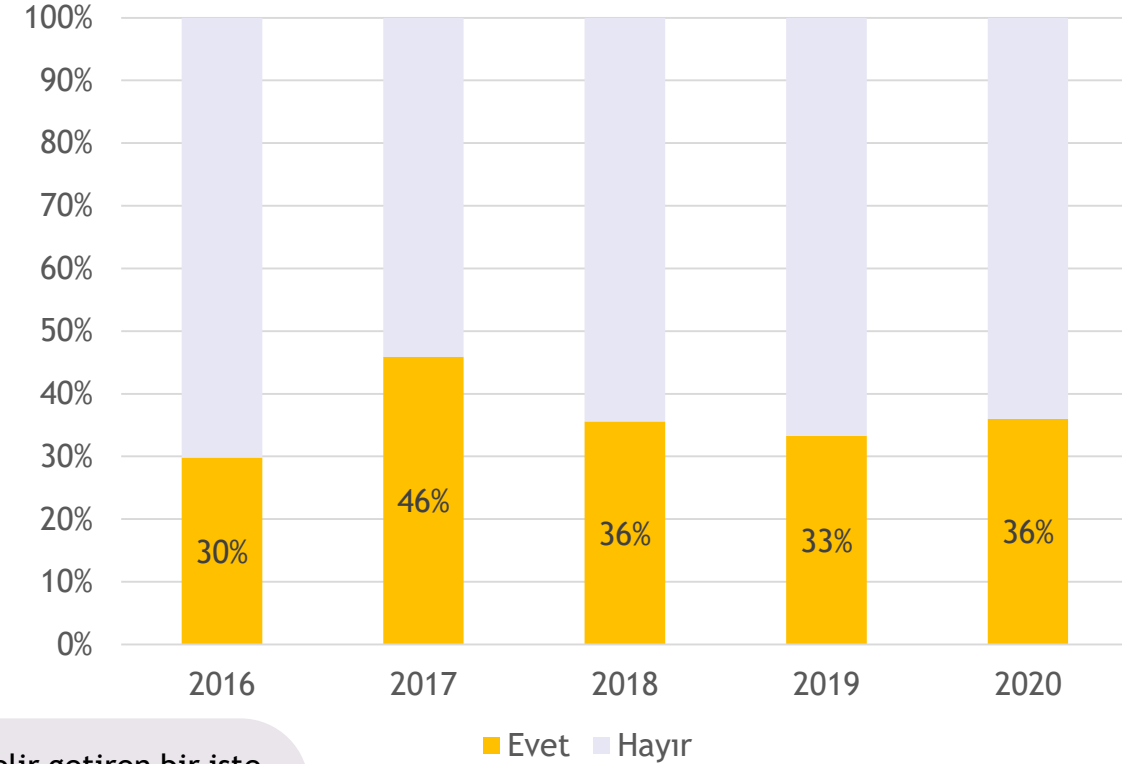
Çalışma Hayatı ve Kadın

Kadın ve Çalışma

MEVCUT ÇALIŞMA DURUMU

GEÇMİŞTE ÇALIŞMA DURUMU

Hayatı boyunca hiç gelir getiren bir işte çalışmamış kadınların oranı:

2016 %45.5

2017 %40.6

2018 %51.9

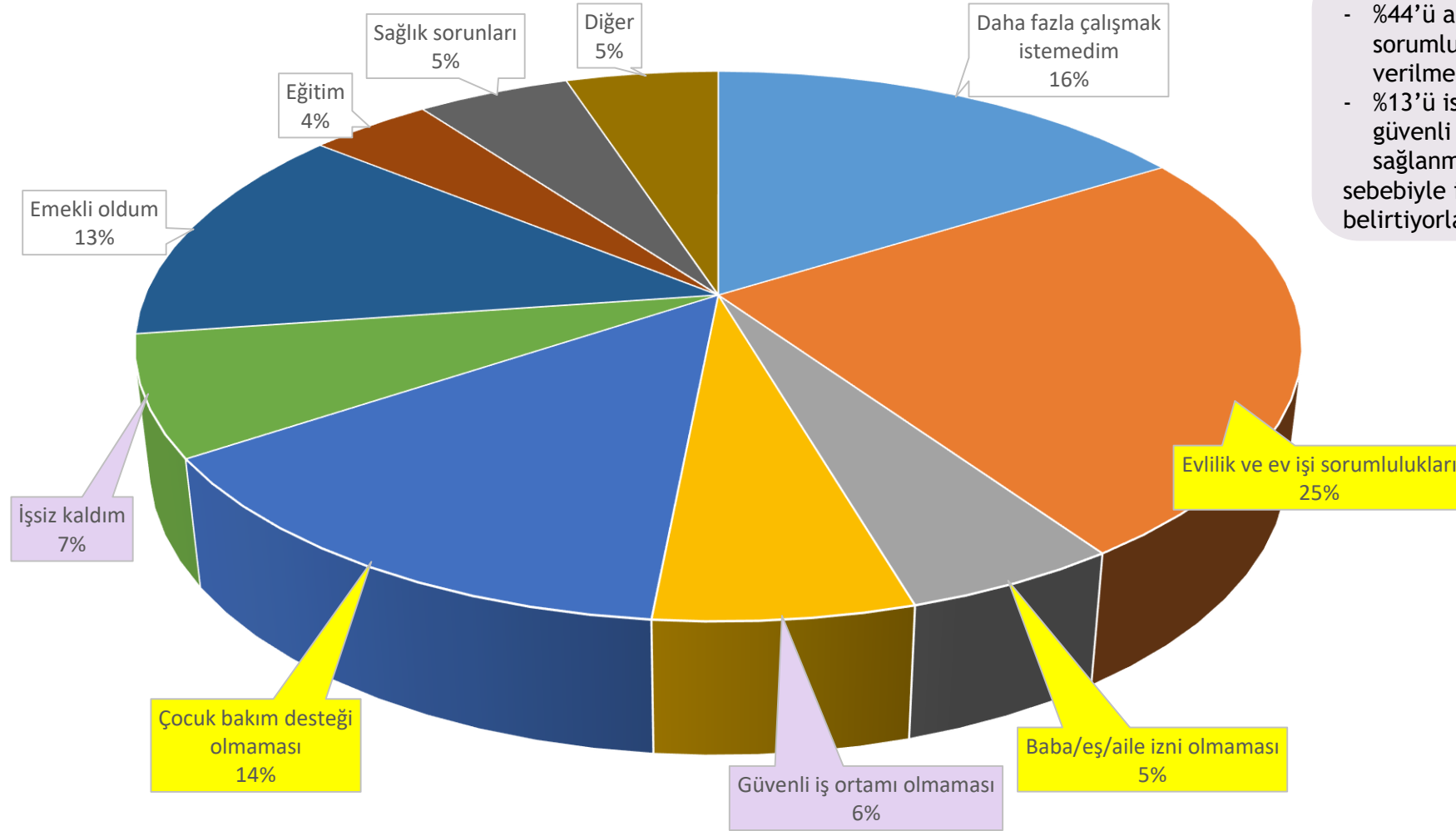
2019 %52.3

2020 %46.1

Toplamda 3092 kadının 1424'ü hiç çalışmadığını bildirmiş (%46)

İş Bırakma Sebepleri

5 yıl toplam N= 816 kadın

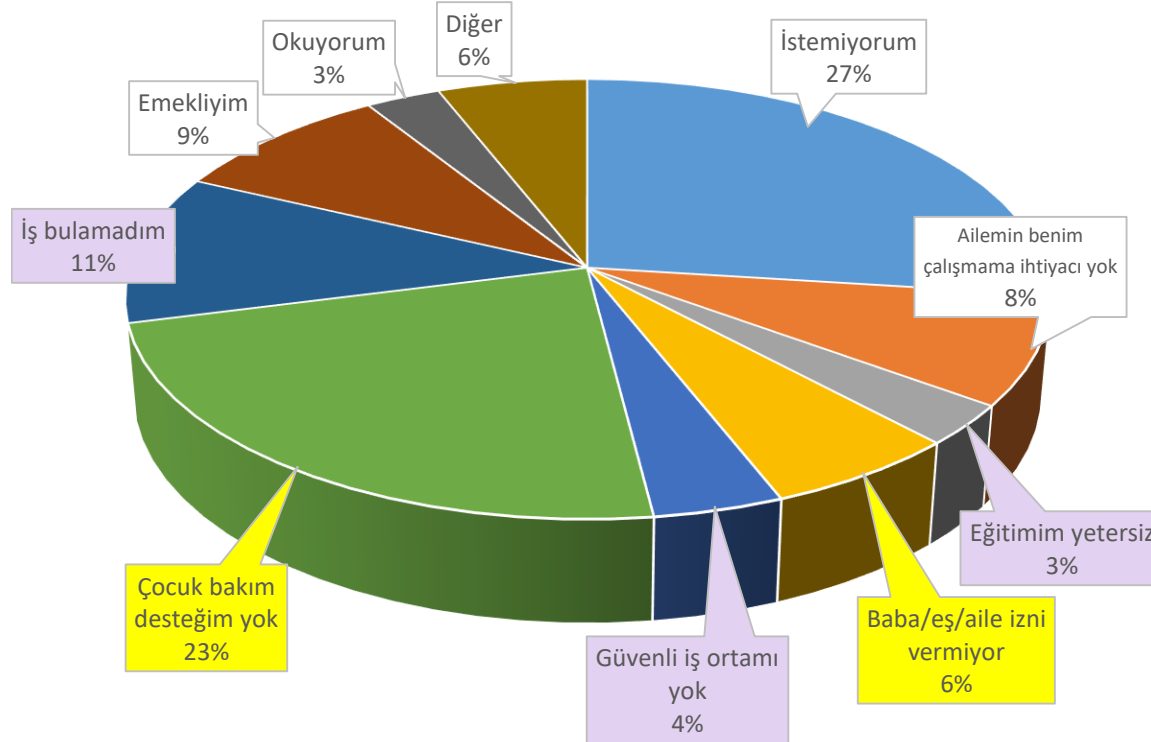
Çalışmayı bırakmış kadınların

- %44'ü aile izni veya bakım sorumluluklarına destek verilmemesi,
- %13'ü ise işten atılma veya güvenli çalışma ortamı sağlanmaması sebebiyle işi bıraktıklarını belirtiyorlar.

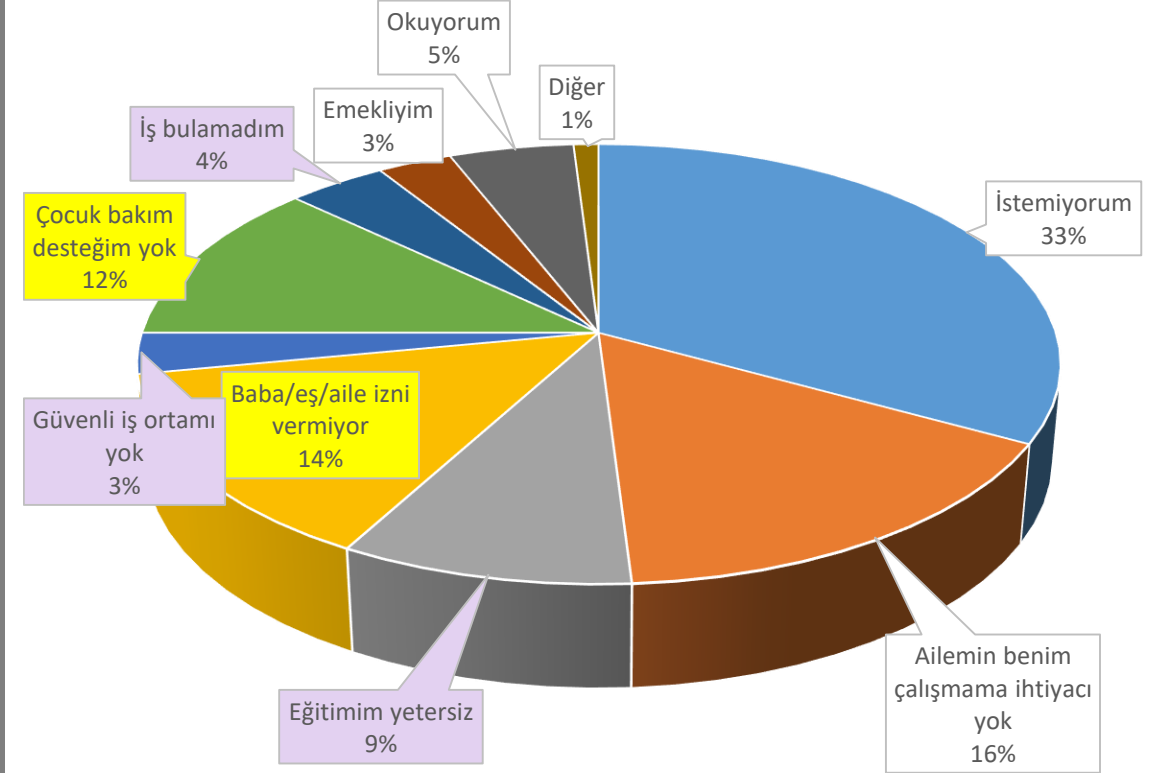
Şu An Çalışmama Sebepleri

5 yıl toplam

Çalışmayı Bırakmış Kadınlar
816 kadın

Hiç Çalışmamış Kadınlar
1424 kadın

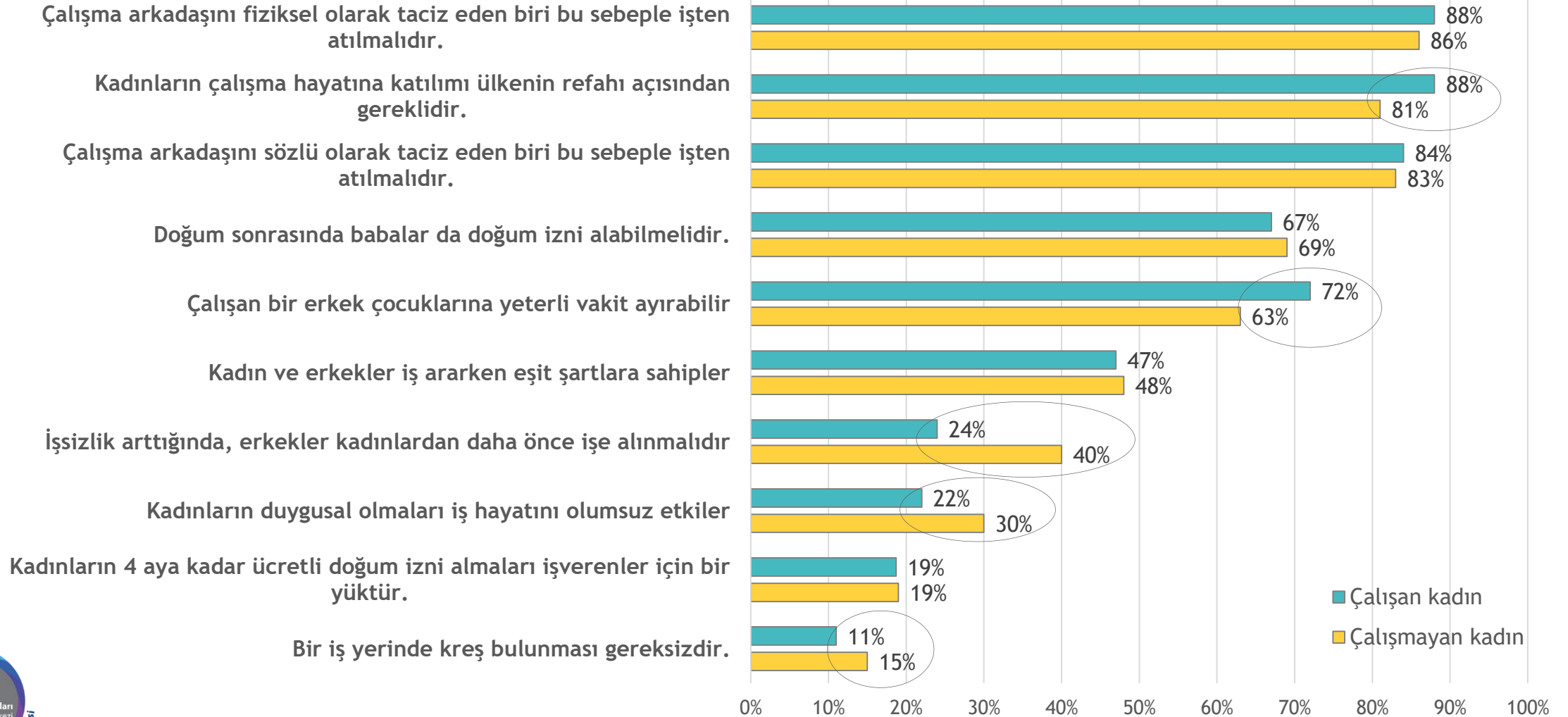
Çalışma Hayatı ve Kadınlar (2016-2020)

Bu ifadelere ne kadar katılıp katılmadığınızı arasında değerlendiriniz.

Çalışma Hayatı ve Kadınlar (2016-2020)

Bu ifadelere ne kadar katılıp katılmadığınızı arasında değerlendiriniz.

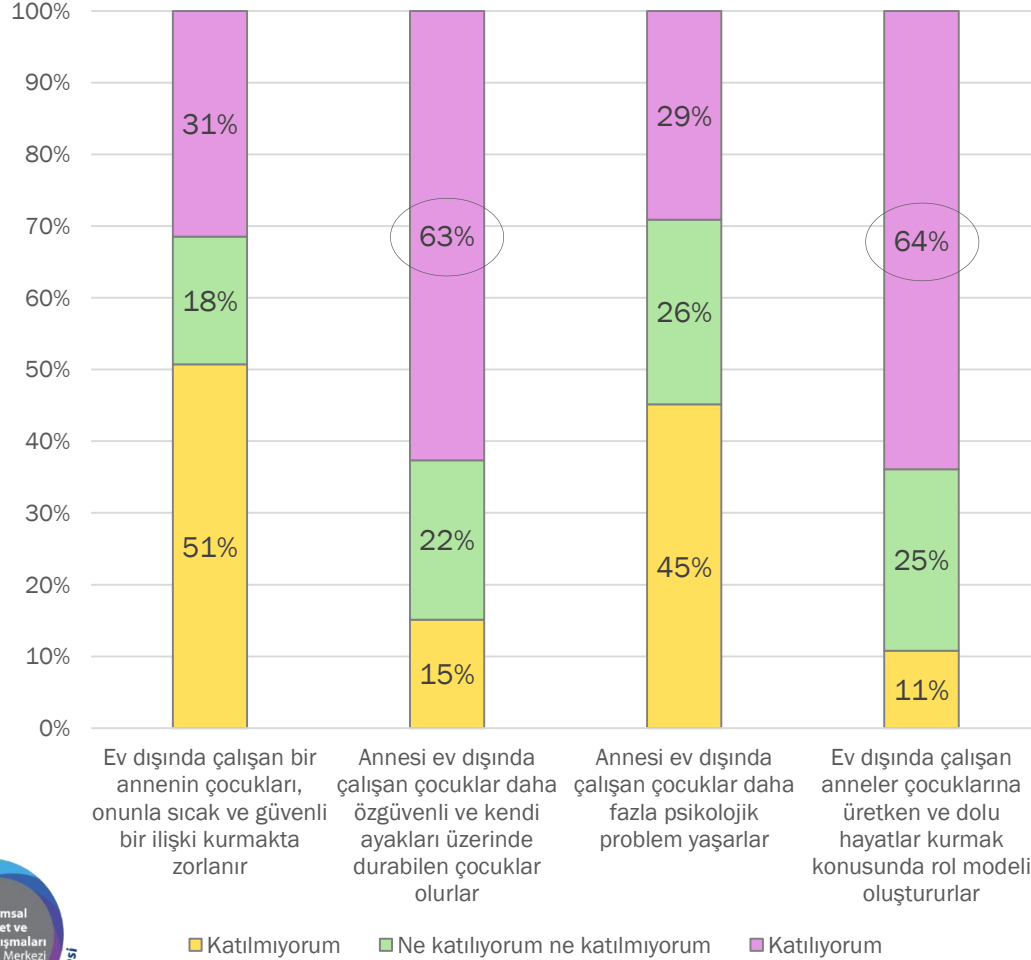
Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı Araştırması-2020

Çalışma Hayatı ve Kadınlar

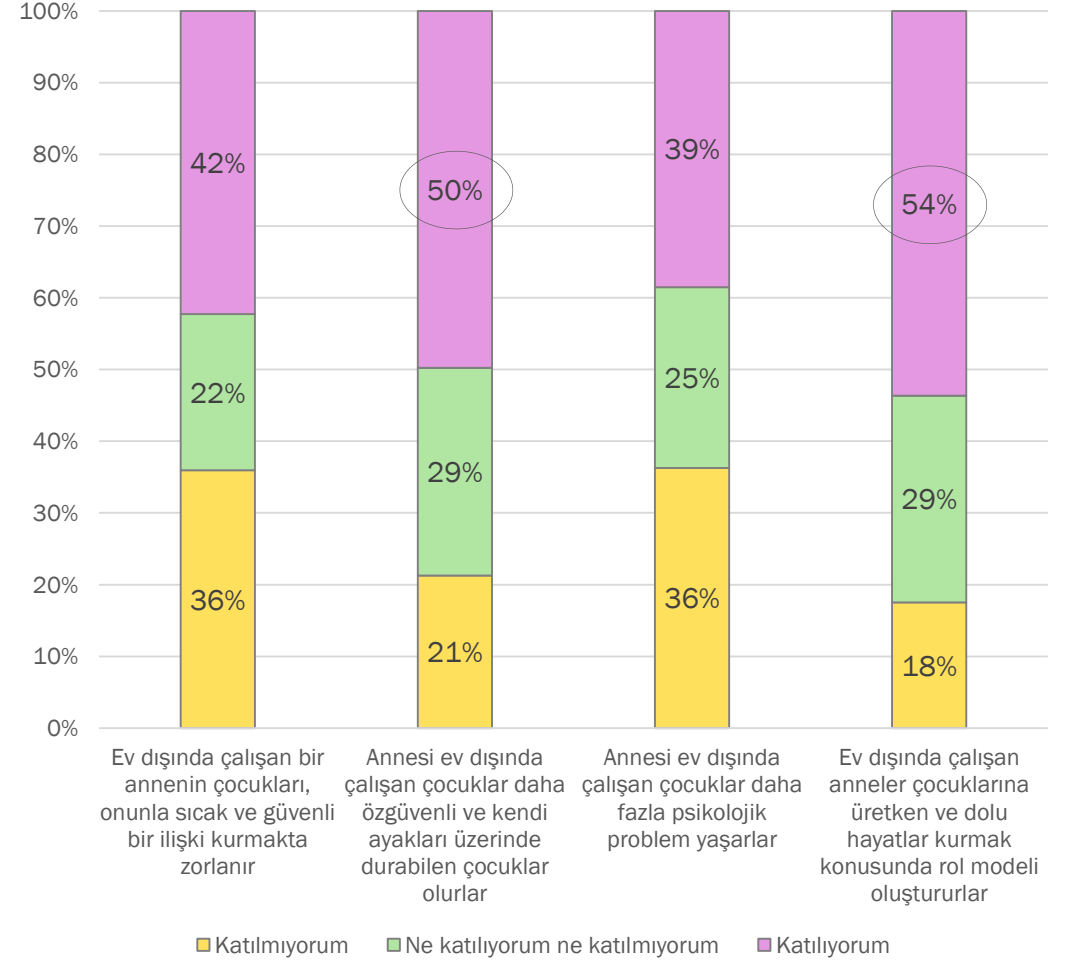
Bu ifadelere ne kadar katılıp katılmadığınızı arasında değerlendiriniz.

Annenin çalışmasının çocuk üstündeki olumlu etkileri görüşüne katılım kadınlar arasında erkeklere kıyasla daha güçlü

KADIN

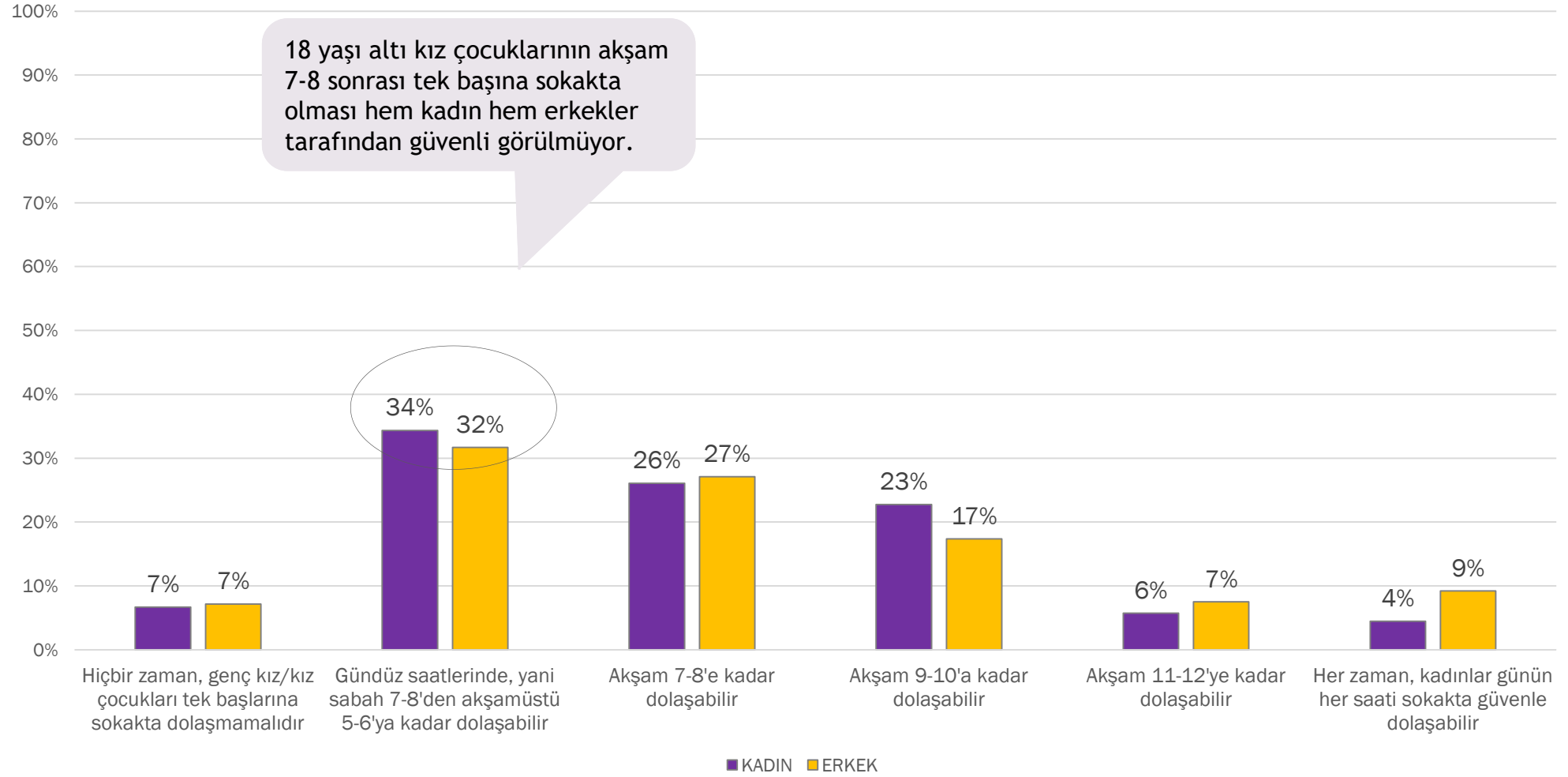

ERKEK

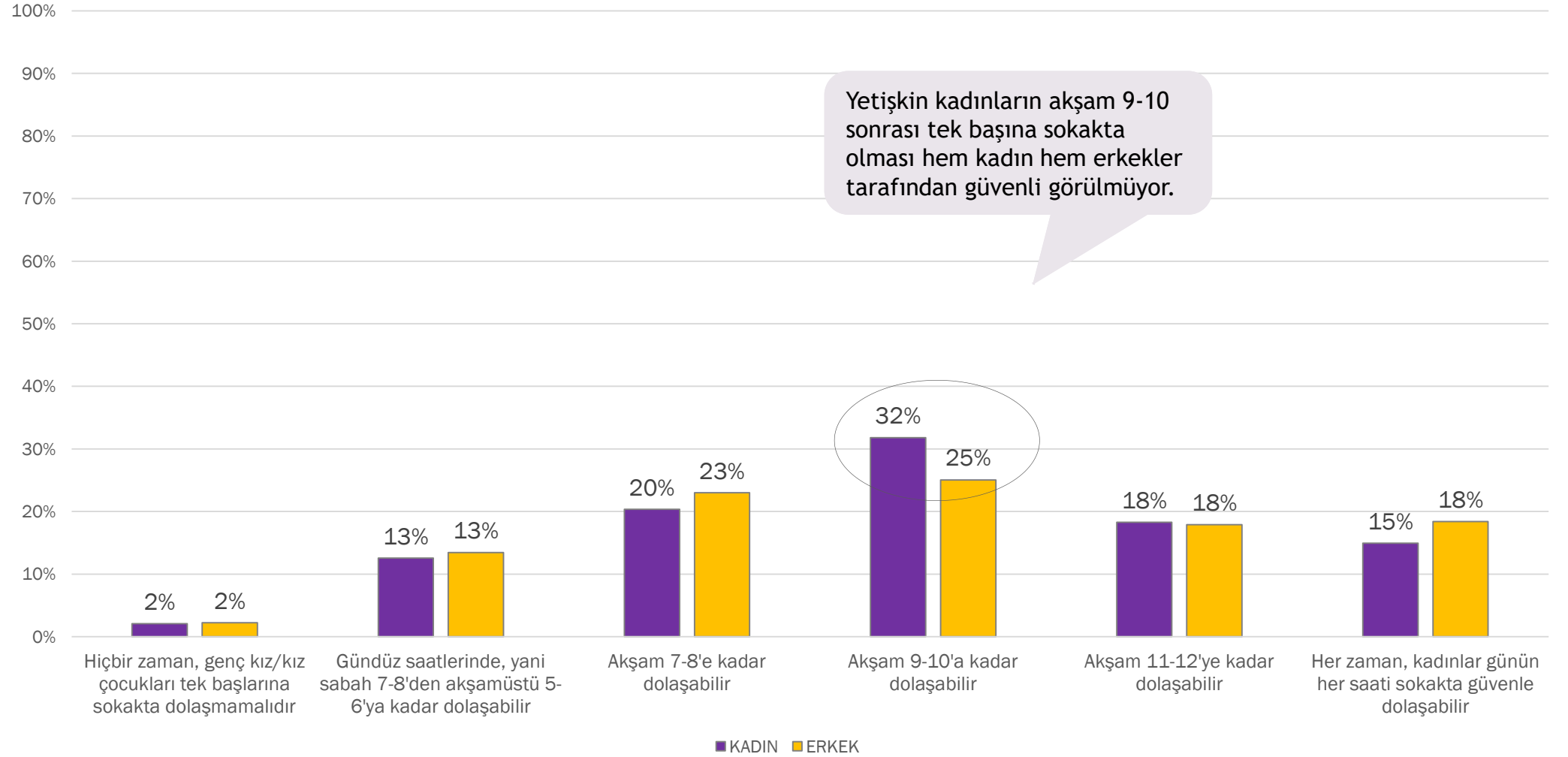
Sokakta Güven-Genç Kız/Kız Çocuğu

Sizce, yaşadığınız yerde 18 yaş altı genç GENÇ KIZ VEYA KIZ ÇOCUĞU tek başına sokakta güvenle hangi saate kadar dolaşabilir?

Sokakta Güven-Kadın

Sizce, yaşadığınız yerde 18 yaşın üstünde bir KADIN tek başına sokakta güvenle hangi saate kadar dolaşabilir?

Toplumsal Cinsiyet Algısı

Cinsiyet Eşitliğine Yaklaşım

Yıllara göre değişim

Aşağıdaki ifadeler düşüncelerinizi ne derece tanımlar?

Kadın ve erkek aynı imkânlarla sahip olmalıdır

Aynı işte çalışan kadın ve erkekler eşit ücret almalıdır

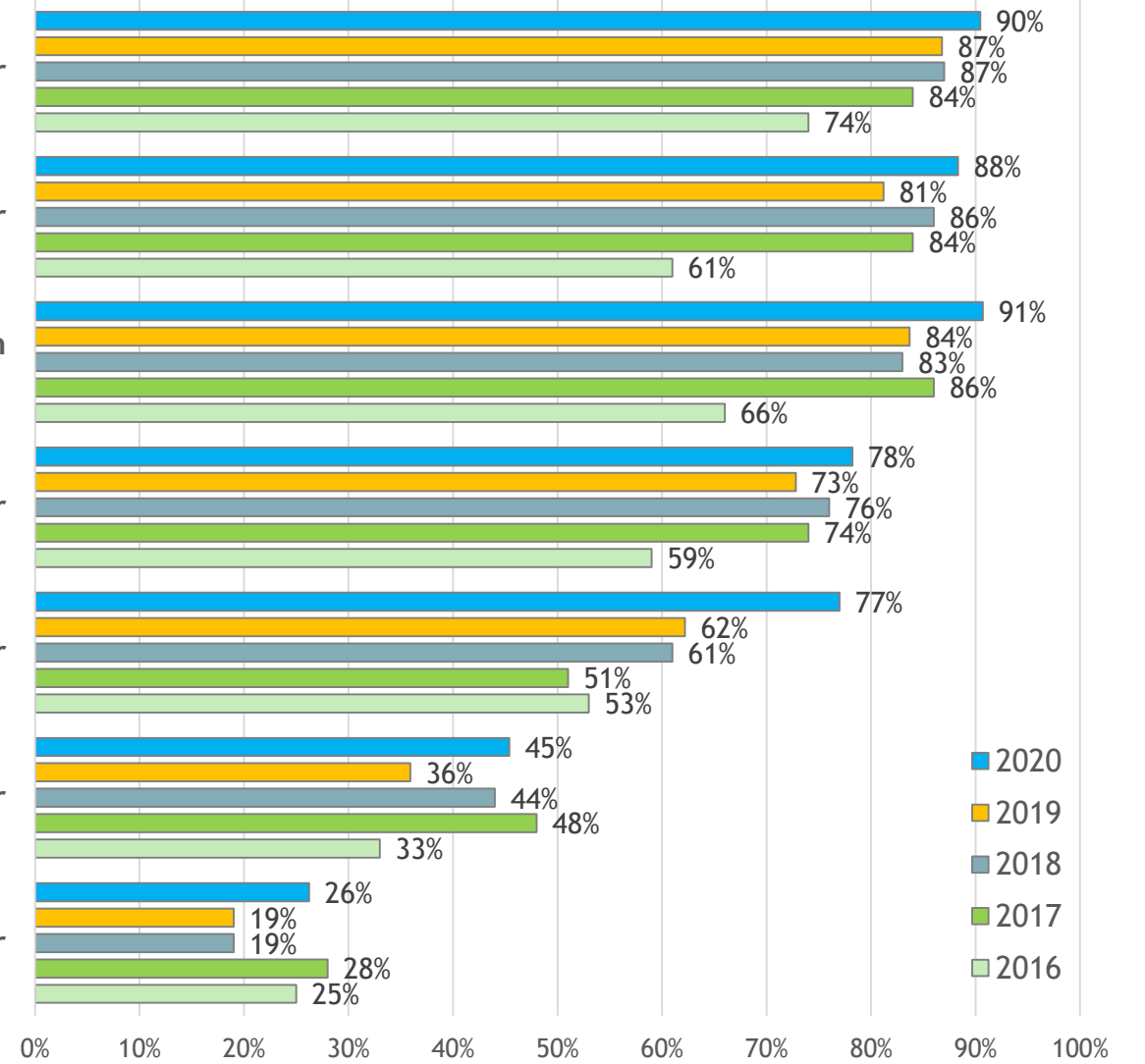
Kadın-erkek hak eşitliğini sağlamak devletin temel görevlerinden biridir

Çocuk sahibi olmak isteyenler, evli olmalı ya da evlenmelidir

Eşcinsel birliktelikler toplumumuza aykırıdır

Gey, lezbiyen ve trans bireyler toplumda eşit hakları sahip olmalıdır

Çiftlerin evlenme niyeti olmasa da birlikte yaşamaları kabul edilebilir

Toplumsal Cinsiyet Algısı

Toplam ölçek puanları, 5 yıl

61

Kadınlar erkeklerden daha eşitlikçi bir algıya sahip.

Kadınlarda gençler, yaşlılara kıyasla daha eşitlikçi bir algıya sahipler. Ancak erkekler arasında yaş toplumsal cinsiyet algısı farklılaşması yaratmıyor.

Eğitim düzeyi arttıkça eşitlikçi yaklaşım da artıyor.

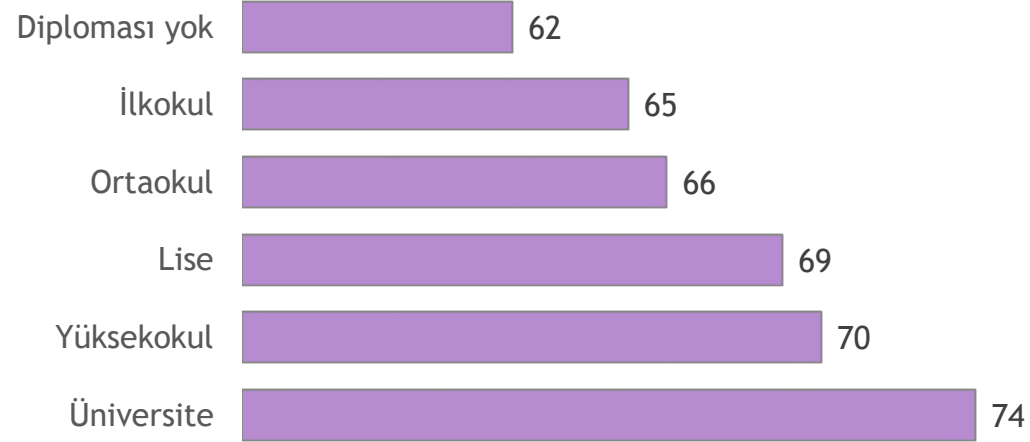
Cinsiyet

Yaş

Eğitim

Bu * ölçekteki puan artışı kişinin toplum içinde kadın ve erkeklere daha eşit ve benzer roller ve değerler atfettiğini gösteriyor.

- 25 soru
- 1-5 arası değerlendirme alınıyor
- Toplam puan belirleniyor
- Puan yükseldikçe kişilerin daha eşitlikçi bir toplumsal cinsiyet algısına sahip oldukları öngörülmüyor.

1-100 arası
puanlama

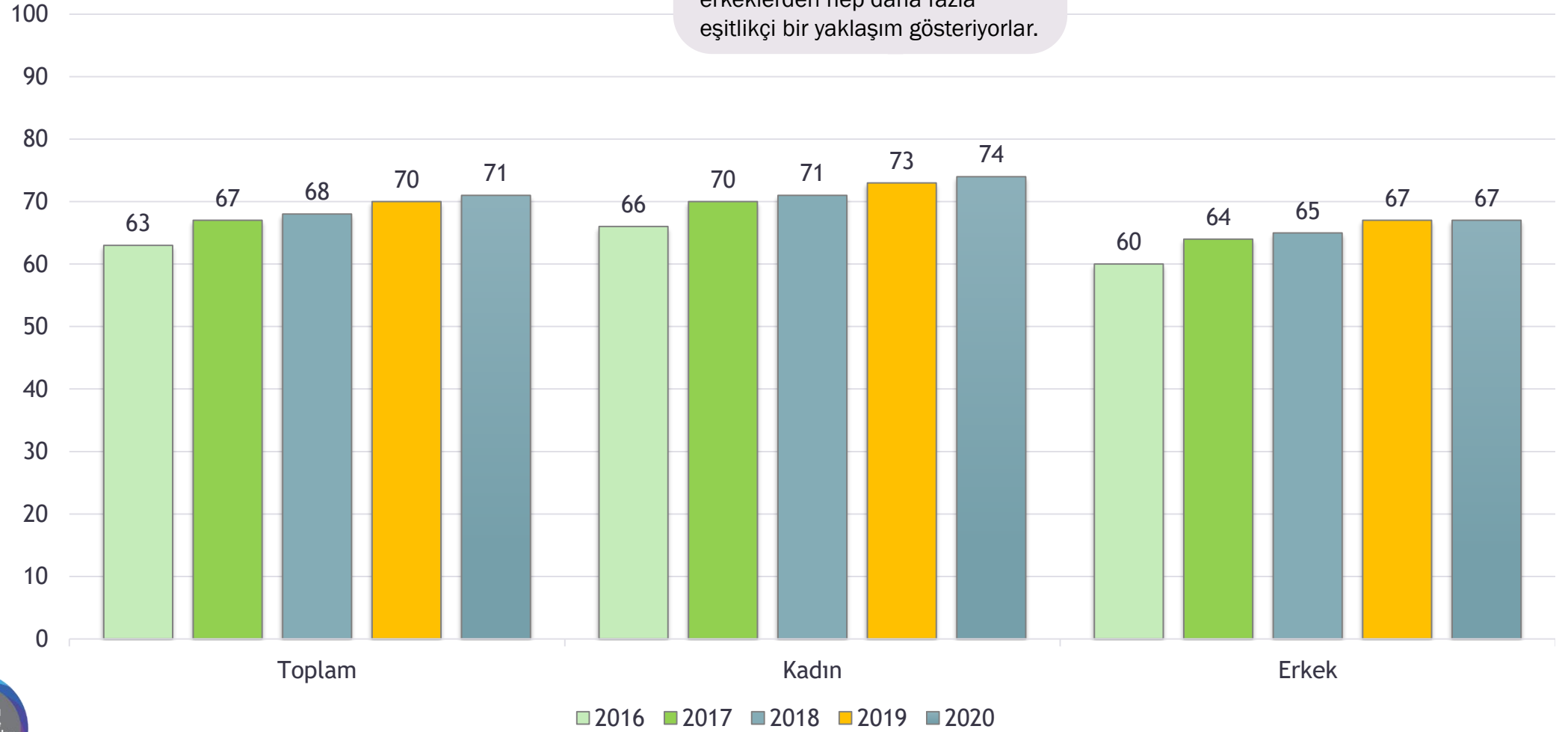

Toplumsal Cinsiyet Algısı

Yıllara göre değişim

Yıllar içinde soruların yöneltildiği gruplarda eşitlikçi yaklaşımda artış var. Bu artış, hem kadın hem de erkeklerde gözleniyor. Ancak kadınlar genel olarak erkeklerden hep daha fazla eşitlikçi bir yaklaşım gösteriyorlar.

1-100 arası ölçek puanı

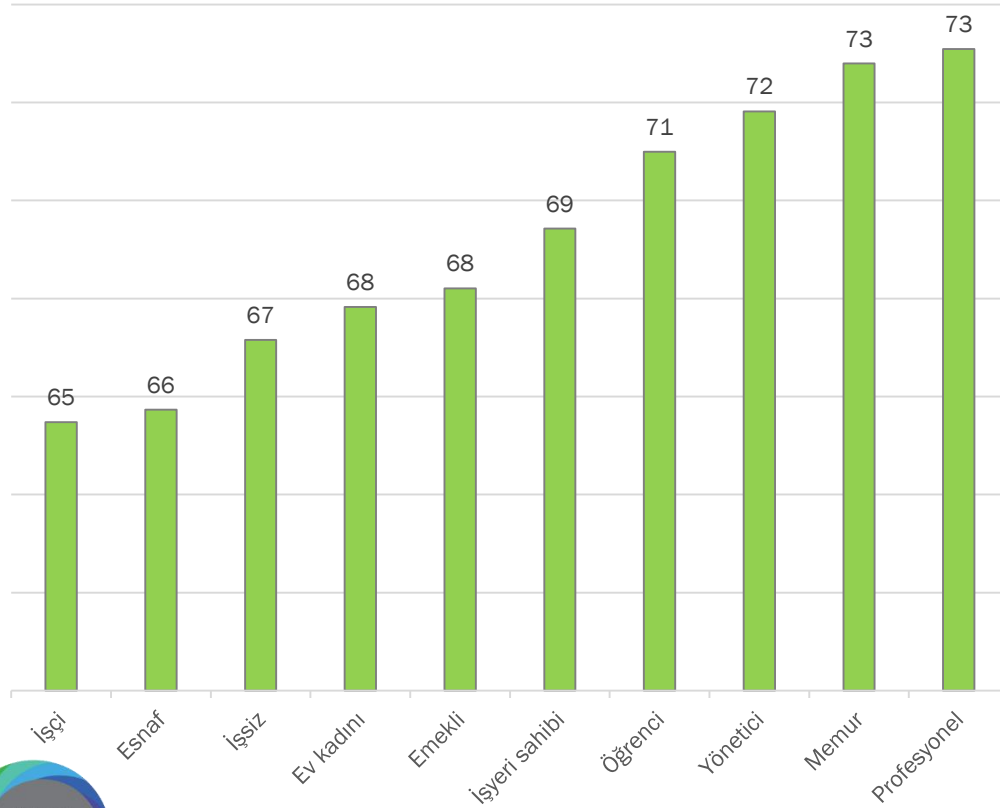

Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Meslek

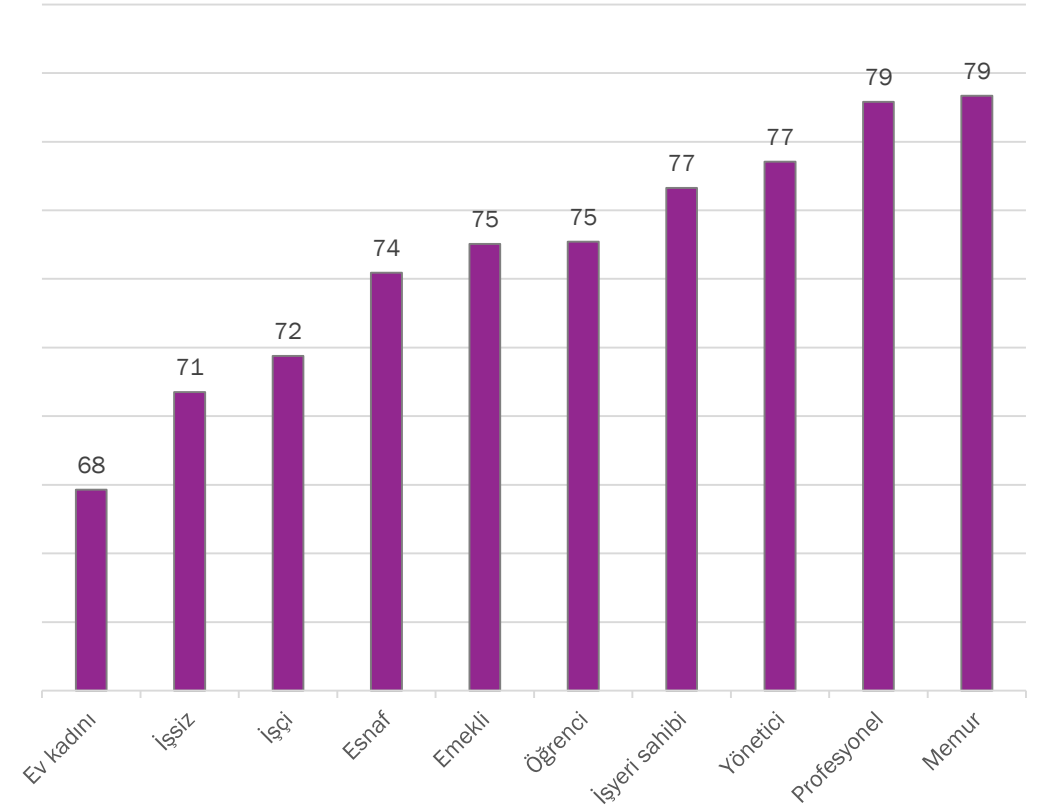
5 YIL TOPLAM

64

TÜM ÖRNEKLEM
5948

KADINLAR
3043

1-100 arası ölçek
puanı

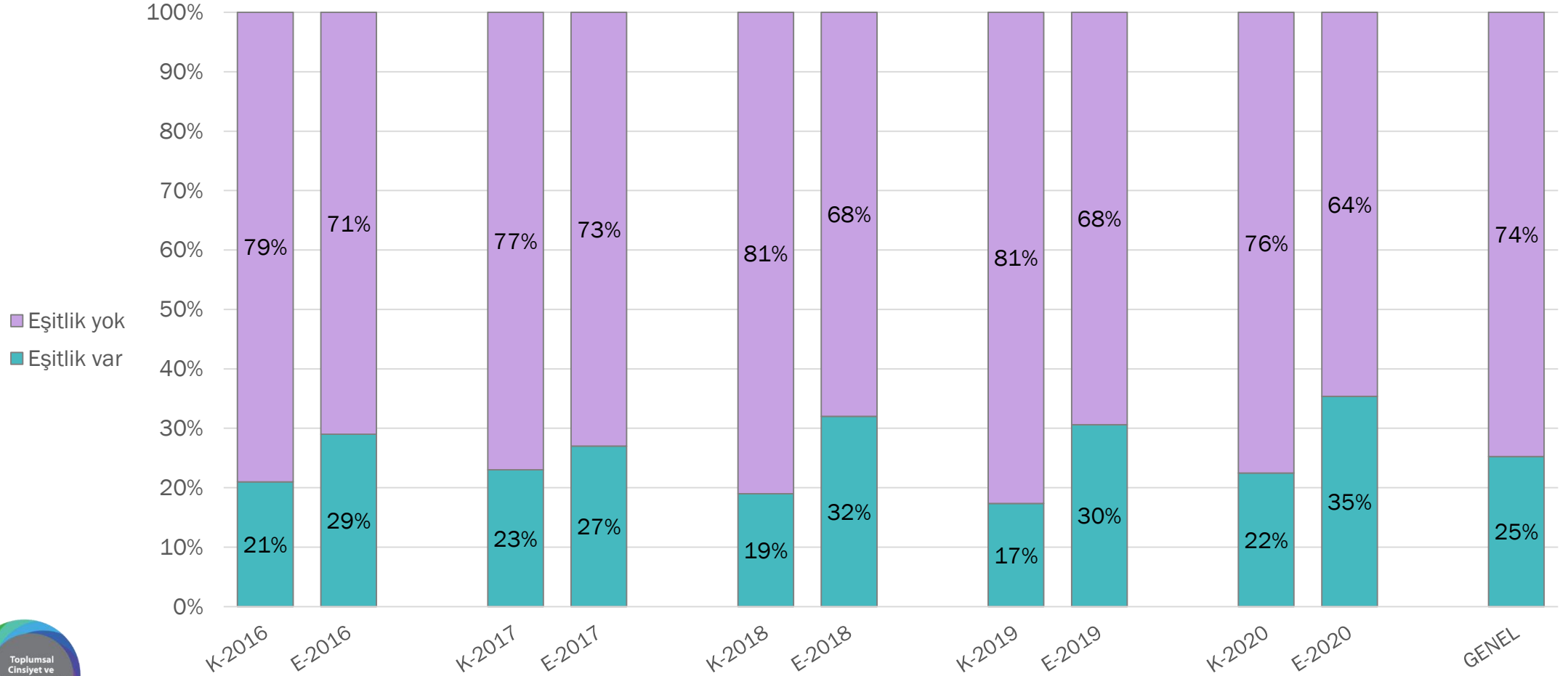
Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı Araştırması-2020

Eşitlik var mı?

Türkiye toplumunda şu anda kadın ve erkekler eşit hak ve imkânlara sahip midir?

KADIN-ERKEK

Teşekkürler!

#TTCKAA2020

Araştırma Ekibi

Prof. Dr. Mary Lou O'Neil - Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Araştırma Merkezi
Doç. Dr. Aslı Çarkoğlu - İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Psikoloji Bölümü

İletişim İçin

Kadir Has Üniversitesi

Kadir Has Caddesi, Cibali, 34083 İSTANBUL

Tel: +90 (212) 533 65 32

Khasedutr

GenderKHAS

@Khasedutr

GenderKHAS

<http://www.khas.edu.tr>

<https://gender.khas.edu.tr/tr>

